

MAGYAR NEMZETI
LEVÉLTÁR

MNL/FOIG-T/19-2/2022

A MAGYAR NEMZETI LEVÉLTÁR

(MNL)

2021. ÉVI MUNKAJELENTÉSE

TARTALOMJEGYZÉK

I. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	3
II. MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK	5
II. 1. Gazdálkodás, költségvetés, pénzügy	7
II.2. Kiadási előirányzatok alakulása.....	9
II.3. Bevételi előirányzatok alakulása.....	9
II. 4. Humánerőforrás.....	10
II. 5. Infrastrukturális fejlesztések	10
III. SZAKMAI TEVÉKENYSÉG.....	12
III. 1. Az illetékességi terület felügyelete.....	12
III. 2. ÁLLOMÁNYGYARAPODÁS	20
III. 2. 1. Gyarapodás.....	20
III.2.2. Letét	21
III.2.3. Fogyték	22
III.2.4. Bértárolt iratok.....	22
III. 3. ÁLLOMÁNYVÉDELEM ÉS REPROGRÁFIA	23
III. 3.1. Általános tevékenység, állományellenőrzés	23
III. 3.2. Restaurálás, konzerválás	25
III. 3.3. Könyvkötészeti munkák.....	26
III. 3.4. Biztonsági másolatok készítése (mikrofilmezés, digitalizálás).....	26
III. 4. A LEVÉLTÁRI ANYAG NYILVÁNTARTÁSA	28
III.4.1. Elektronikus levéltári nyilvántartás.....	28
III.4.2. Papír alapú raktári nyilvántartások.....	31
III.4.3. Raktári nyilvántartással való ellátottság.....	33
III. 5. RENDSZEREZÉS, RENDEZÉS.....	34
III.5.1. Alapszintű rendezés.....	34
III.5.2. Középszintű rendezés	34
III.5.3. Darabszintű rendezés.....	36
III.5.4. Ellenőrző rendezés	37
III.5.5. Raktári rendezés (mintaállványozás, jelzetelés, átrendezés).....	38
III. 6. SELEJTEZÉS.....	39
III. 7. SEGÉDLET-KÉSZÍTÉS.....	41
III.7.1. Adatbázisok, Tematikus segédletek	41
III.7.2. Regesztá, lajstrom	42
III. 8. KUTATÓ- ÉS ÜGYFÉLSZOLGÁLAT, ONLINE KUTATÁS.....	44
III. 8.1. A Magyar Nemzeti Levéltár kutatóforgalmi adatai	44
III. 8.3. A kutatók tájékoztatása.....	51
III. 8.4. A reprográfiai szolgáltatások	53
III. 8.5. Ügyviteli, kutatási és kiállítási célú irat kölcsönzés	54
III. 8.6. Ügyfélszolgálati tevékenység	55
III. 9. TUDOMÁNYOS MUNKA, KONFERENCIÁK, KIADVÁNYKÉSZÍTÉS, KIADÓI TEVÉKENYSÉG.....	62
III. 9.1. Tudományos konferenciák.....	63
III. 9.2. Kiadványkészítés.....	63
III. 10. KÖZMŰVELŐDÉS, OKTATÁS, LEVÉLTÁR-PEDAGÓGIA, PR-TEVÉKENYSÉG.....	65
III.10.1. MNL honlap.....	67
III.10.2. AdatbázisokOnline.....	70
III.10.3. Elektronikus Levéltári Portál.....	71
III.10.4. ArchivNet	72
III.10.5. A szolgáltatások forgalmának összehasonlítása	74
III. 11. KÖNYVTÁRI MUNKA	75
III. 12. ANYAKÖNYVI MÁSODPÉLDÁNYOK KEZELÉSE.....	79
III. 13. NEMZETKÖZI ÉS HAZAI KAPCSOLATOK.....	80
III. 13. 1. Nemzetközi kapcsolatok	80
III. 13. 2. Hazai kapcsolatok	82
III. 14. PÁLYÁZATOK.....	84
III. 15. VEZETÉS, ÜGYVITEL, KÉPZÉS, TOVÁBBKÉPZÉS.....	87
III. 15. 1. Ügyvitel.....	87
III. 15. 2. Képzés, továbbképzés	88
III. 15. 3. Módszertani terület.....	90

I. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A Magyar Nemzeti Levéltár 2021. évét a járvány mellett a belső erőforrások hatékonyabb használata miatti szervezeti változások, az új típusú technológiai fejlesztések használata és az új típusú kommunikációs eszközök használata határozta meg.

2021 során az országos lefedettséggel és tagintézményhálózattal rendelkező integrált intézmény adottságait még határozottabban kiaknázva olyan közös szakmai, kultúraközvetítő, tudományos és közművelődési programokat valósítottunk meg, amelyek a kultúra társadalmi szerepének erősítését szolgálják.

Stratégiai célok között szerepelt 2021-ben is a levéltári rendezvények, tudományos eredmények minél szélesebb körű társadalmisítása, a minőségi kulturális tartalmak magas szintű és sokrétű közvetítése, valamint az e célok megvalósítását szolgáló belső szakmai egyeztetések rendszeresítése, továbbá a teljesítmények disszeminációja, a tudásdisztribúció kialakított intézményi fórumainak és csatornáinak kiszélesítése. A járványhelyzet miatt kialakított új elérési útvonalak lehetővé tették, hogy a személyes jelenlétén túl az online térben szélesebb közönséget érjen el.

A programok kialakítása és megvalósítása során kiemelt és egységes szempontnak tekintette az intézmény a személyes és közösségi múlttal kapcsolatos ismeretek bővítését, a társadalmi összetartozás tudatának megerősítését (a különböző települési és megyei értéktárak munkájában, a helyi értékek feltárásában és beazonosításában való közreműködést), a kultúramegosztó szerepkör kiterjesztésével pedig a kulturális nevelés, a sokoldalú képességfejlesztés, az egyetemes értékek közvetítése célkitűzéseit, a társadalom minél szélesebb csoportjainak (általános- és középiskolások, felsőoktatásban tanulók, családkutatók), a helyi társadalom képviselőinek a nemzeti múlt kiemelkedő eseményei bemutatásának, feldolgozásának folyamatába történő bevonását, a kollektív emlékezet fenntartását. A 2020-ban elfogadott kormányhatározatok még inkább erősítik a levéltár szerepét az identitásmegőrzésben. A Családtörténeti Kutatóközpont előkészítő munkálatai és a Hetediziglen program eredményei révén a személyes és családi történelem sokak számára átélhetővé válik. A Gulag- és Gupvikutató Intézet felállításával pedig megkezdődhetett az utóbbi évtizedek legnagyobb külföldről hazakerült magyar vonatkozású iratanyagának feldolgozása.

A Szovjetunióba hurcolt magyar állampolgárok iratanyagának feldolgozása révén, a létrejött adatbázis mérete, komplexitása és más levéltári anyaghoz való kapcsolódásai egyedülálló lehetőséget kínált az adatok új technológiákkal való kiaknázására. Négy hónap alatt megvalósult az adatbázisok összekapcsolása mesterséges intelligenciával. Az algoritmus öt adatbázis tekintetében 6000 példa alapján 62 ezer esetben 75%-os valószínűséggel azonosított többször előforduló, azonos személyeket, ez a feladat tovább folytatódik 2022. év első negyedévében további adatbázisok bevonásával és az algoritmus fejlesztésével. A táborok és személyek kapcsolódásainak gráfadatbázisban való feldolgozását pedig a hálózat kutatás legújabb eredményei alapján kezdtük meg. Az új technológia alkalmazása azért is fontos eredmény, hiszen a 2022-ben meginduló állami anyakönyvek feldolgozásakor is ezt tervezzük felhasználni az adatok hatékonyabb felhasználására.

2021-ben is folytatódott a hosszú évek óta nagyon sikeres pályázati tevékenységünk. Kiemelt projektként kezeltük az Európa Digitális Kincsei programunkat, amely az Európai Unió Kreatív Európa Program részfinanszírozásában valósul meg. A projekt konzorciumát hét európai ország intézményei alkotják – Ausztriából, Írországból, Magyarországról, Máltáról, Norvégiából, Spanyolországból és Portugáliából –, a Spanyol Kulturális és Sportminisztérium Levéltári Igazgatósága vezetésével. A projekt kiindulópontja az a felismerés, hogy az európai kultúra és történelem megismeréséhez elsődleges forrást az európai levéltári anyagok tudnak szolgálni. A projekt célja az, hogy úgy implementálja az európai történelmi és iratalapú örökséget, hogy az megfelelhessen a digitális társadalom kihívásainak is.

Az MNL a tagintézményei által őrzött kulturális örökség digitális hozzáféréseinek további jelentős mértékű növelésével, a levéltári anyaghoz való hozzáférés lehetőségének bővítésével (digitalizálás, akadálymentesítés, távoli hozzáférés, széleskörű kultúraközvetítés) 2021-ben is hozzájárult az állampolgári jogbiztosító szerepkör növeléséhez, a kulturális esélyegyenlőség szempontjainak érvényesüléséhez, a teljes magyarság számára a társadalmi emelkedéshez szükséges értékekhez való hozzáférés biztosításához, a magyar kulturális örökség nemzetközi megismertetéséhez. A 2020-ban kiépített elektronikus ügyintézési szolgáltatások szélesebb körű alkalmazása révén az MNL a közigazgatási szolgáltatások aktív szereplőjévé vált.

A Közgyűteményi Digitalizálási Stratégia végrehajtása több éve kiemelt feladat az intézmény számára. 2021-ben valamennyi stratégiai területen jelentős előrelépés történt. Kézzelfogható közelségbe került a levéltári terület nyilvántartásaiból épült aggregációs szolgáltatás kiterjesztése valamennyi magyarországi levéltárra. Az Elektronikus Levéltári Portál az MNL, BFL, az egyházi és felsőoktatási levéltárak szolgáltatásait aggregálja. A gyűjteményfejlesztés területén 1.850.038 új felvétel készült 13 levéltár gyűjteményéből, köztük olyan kiemelkedő kulturális kincsekről, mint az MTA Levéltárában őrzött oklevelek, az MNL üvegnegatívjai vagy a Budapest Főváros Levéltárában őrzött Főfotó gyűjtemény. Befejeződött a felsőoktatási levéltárak testületi jegyzőkönyveinek digitalizálása. A szolgáltatásfejlesztés területén a támogatásnak köszönhetően az MNL új, innovatív megoldásokat alkalmazva audiovizuális tartalmakkal tudta támogatni a levéltári kutatást, a köznevelés számára pedig hasznos interaktív tartalmak és szolgáltatások készültek.

Céljaink megvalósításához 2020-ban kidolgozásra került az intézményi stratégia és az intézményi konszolidáció. Az intézményi konszolidációhoz biztosított pénzügyi forrás 2021-ben lehetővé tette, hogy jelentősen előre lépjünk a humán erőforrás fejlesztésében, az informatikai infrastruktúra és a gépkocsiállomány fejlesztésében.

II. MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK

Érintett szervezeti egységek (a beszámolóban előforduló rövidítésekkel, a 2021. december 23-ig hatályos SZMSZ szerint)

KÖZPONTI SZERVEZETI EGYSÉGEK

Főigazgatói Titkárság (FT)

Közművelődési és közönségkapcsolati Osztály

Jogi és Humánerőforrás-gazdálkodási Főosztály

Humánerőforrás-gazdálkodási Osztály

Gazdasági Igazgatóság (GI)

Pénzügyi és Kontrolling Főosztály

Számviteli Osztály

Pénzügyi Osztály

Vagyongazdálkodási Főosztály

Műszaki és Létesítmény-üzemeltetési Osztály

Beruházási Osztály

Közbeszerzési Csoport

Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Uniós projektek Igazgatósága (NKEUI)

Informatikai és e-levéltári Osztály

Szakmai Koordinációs Igazgatóság (korábban: Szakmai Koordinációs Központ (SZKK))

Iratfelügyeleti Osztály

Állományvédelmi és Reprográfiai Osztály (ÁRO)

MNL ORSZÁGOS LEVÉLTÁRA (MNL OL)

1945 előtti Kormányiszervek Főosztálya (1945 e. KF)

1945 utáni Kormányiszervek és Pártiratok Főosztálya (1945 u. KPF)

Magánlevéltárak és Gyűjtemények Főosztálya (MGYF)

Gazdasági Levéltári Főosztály (GLF)

1945 utáni Gazdasági Kormányiszervek Osztálya

Gazdasági Szervek Osztálya

Kutatószolgálati, Tájékoztatói és Levéltár-tudományi Szakkönyvtári Főosztály

AZ MNL MEGYEI TAGINTÉZMÉNYEI

Magyar Nemzeti Levéltár Baranya Megyei Levéltára (MNL BAML)

Magyar Nemzeti Levéltár Bács-Kiskun Megyei Levéltára (MNL BKML)

Magyar Nemzeti Levéltár Békés Megyei Levéltára (MNL BÉML)

Magyar Nemzeti Levéltár Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltára (MNL BAZML)

Magyar Nemzeti Levéltár Csongrád-Csanád Megyei Levéltára (MNL CSCSML)

Magyar Nemzeti Levéltár Fejér Megyei Levéltára (MNL FML)

Magyar Nemzeti Levéltár Győr-Moson-Sopron Megye Győri Levéltára (MNL GYMSML Győr)

Magyar Nemzeti Levéltár Győr-Moson-Sopron Megye Soproni Levéltára (MNL GYMSML Sopron)

Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára (MNL HBML)

Magyar Nemzeti Levéltár Heves Megyei Levéltára (MNL HML)

Magyar Nemzeti Levéltár Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Levéltára (MNL JNSZML)

Magyar Nemzeti Levéltár Komárom-Esztergom Megyei Levéltára (MNL KEML)

Magyar Nemzeti Levéltár Nógrád Megyei Levéltára (MNL NML)

Magyar Nemzeti Levéltár Pest Megyei Levéltára (MNL PML)

Magyar Nemzeti Levéltár Somogy Megyei Levéltára (MNL SML)

Magyar Nemzeti Levéltár Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltára (MNL SZSZBML)

Magyar Nemzeti Levéltár Tolna Megyei Levéltára (MNL TML)

Magyar Nemzeti Levéltár Vas Megyei Levéltára (MNL VAML)

Magyar Nemzeti Levéltár Veszprém Megyei Levéltára (MNL VEML)

Magyar Nemzeti Levéltár Zala Megyei Levéltára (MNL ZML)

II. 1. Gazdálkodás, költségvetés, pénzügy

A Magyar Nemzeti Levéltár Gazdasági Igazgatósága az MNL szervezeti egység keretein belül, az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény, az államháztartásról szóló törvény végrehajtására vonatkozó 368/2011. (XII.31.) Kormányrendelet, az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I.11.) Kormányrendelet, valamint az MNL belső szabályzataiban foglaltak alapján látta el tevékenységét 2021. évben. A Gazdasági Igazgatóság, mint igazgatási és gazdálkodási feladatokat ellátó központ funkcionális szervezeti egységként tervezi és irányítja az MNL stratégiai jelentőségű kiemelt feladatainak megvalósításához szükséges erőforrások biztosításának és elosztásának folyamatát, részt vesz a végrehajtás módjának meghatározásában, és együttműködik az MNL más szervezeti egységeivel a döntések végrehajtásában.

A gazdasági igazgató vezetésével végzi az irányítási, tervezési, gazdálkodási, finanszírozási, pályázatkezelési 2021 november 1-ig, beszerzési, közbeszerzési, üzemeltetési, beruházási, felújítási, tűz, vagyon- és munkavédelmi, adatszolgáltatási, beszámolási feladatait.

A Gazdasági Igazgatóság vezetésében 2021. év folyamán nem történt változás. A Magyar Nemzeti Levéltár kötelezettségvállalásait maradéktalanul teljesítette. Az intézmény adó- és beszámolási kötelezettségeinek határidőre eleget tett, felelős, takarékos és szigorú előírányzat gazdálkodásával 2021. év folyamán – csakúgy, mint 2020. évben – a pandémiás helyzet okozta nehézségek ellenére is megőrizte fizetőképességét.

A Gazdasági Igazgatóság 2020. július 14-én kiadmányozott ügyrend előírásai szerint működik. A feladatok ellátását még 2021. évben is nehezítette a munkatársak 2020. évi jogviszonyváltás keretében keletkezett fluktuációja. Fontos munkakörökben történt változás, mind a szellemi, mind a fizikai munkaterületet érintette az új munkatársak felvétele és betanítása. A nyugdíjba vonult gazdasági igazgató-helyettes posztját 2021. szeptember 1. napjától töltöttük be.

A Gazdasági Igazgatóság a kialakult gyakorlatnak megfelelően továbbra is a megyei tagintézmények bevonásával, a tagintézmények igazgatóival és gazdasági ügyintézőivel együttműködve látja el feladatait. A megyei tagintézményekben a gazdasági ügyintéző helyettesítésére a létszámhelyzet és más munkakört betöltő munkatársak iskolai végzettsége miatt – az előző évekhez hasonlóan – továbbra sincs lehetőség. A létszámhelyzet több megyei tagintézménynél nem teszi lehetővé a pénztár-helyettes, és/vagy pénztárellenőr kijelölését.

A GriffSoft Informatikai Zrt. által fejlesztett Forrás.Net integrált ügyviteli rendszer bevezetése 2018. évben kezdődött meg. 2019. január 1. napjától használja a Magyar Nemzeti Levéltár a programot, így 2021. évben is az intézmény Forrás.Net integrált ügyviteli rendszeren keresztül látta el számviteli kötelezettségeit.

A munkatársak fluktuációja és a számviteli- és adó szabályozások módosulása miatt 2021. évben is szükséges volt a gazdasági feladatokat ellátó munkatársak továbbképzése, helyszíni támogatása.

A Gazdasági Igazgatóság munkatársai 2021. év folyamán a vonatkozó jogszabályok előírásainak betartásával és betartatásával végezték napi feladataikat. A Pénzügyi Osztály és a Számviteli Osztály a tervezéssel, az előírányzat gazdálkodással, a könyvvezetéssel, a pénzkezeléssel kapcsolatos feladatok naprakész vezetése mellett a beszámolási és adatszolgáltatási kötelezettségeket is rendszeresen teljesítette. A Vagyongazdálkodási Főosztály ellátta az MNL Országos Levéltára és a központi szervezeti egységek, részben a megyei tagintézmények sokrétű üzemeltetési, fenntartási feladatait, koordinálta, lebonyolította az MNL beruházási tevékenységét.

A Közbeszerzési csoport az MNL minden szervezeti egységére kiterjedő közbeszerzési kötelezettség alá tartozó beszerzéseket elvégezte.

Közbeszerzések

2021. folyamán 170 db közbeszerzési eljárást bonyolítottunk le.

2021. évben lezárult eljárások:

Kbt. 81.§ uniós nyílt: 1 db

Kbt 112. § nemzeti nyílt eljárás: 5 db

Kbt 115. § nyílt eljárás: 6 db

Kbt 105. § (2) b) írásbeli konzultáció: 1 db

Kbt 105. § (2) c) versenyújranyítás: 11 db

Kbt. 105 § (1) a) KM megrendelés: 145 db

2022. éve áthúzódó eljárás 1 db:

Gyártói hardver garancia és szoftverkövetés meghosszabbítása – Kbt. 105 § (2) c) versenyújranyítás

Intézményi terek / épületek tervezett fejlesztései

Vagyongazdálkodási terület:

A 2020-ra tervezett, de a pandémia miatt elmaradt felújítási munkák a 2021-es évben megvalósultak.

A 2021-es tervünk szerint az elkészült felújítások:

Az MNL Baranya Megyei Levéltár Pécs, Király utca 11. épületének bejárati és udvari homlokzati felújítása befejeződött. Az elvégzett munkák bruttó bekerülési értéke: 7,3 MFt. Ugyanezen ingatlan északi udvari raktárainak a tetőhéjazatát, valamint a csapadékvíz elvezető csatornáit felújítottuk, cseréltük. Az elvégzett munkák bruttó bekerülési értéke: 24 MFt.

Folytatódott az MNL Hajdú-Bihar Megyei Levéltár Hajdúböszörmény, Bajcsy-Zsilinszky Endre utca 25. szám alatti ingatlan felújítása. 2021-ben az udvari homlokzat és a tűzfal felújítása valósult meg. Bruttó bekerülési értéke: 14,1 MFt.

Az MNL Bács-Kiskun Megyei Levéltár Bajai fióklevéltárában a szennyvíz és csapadékvíz elvezetés tervezése és kivitelezése befejeződött, továbbá az alagsori régi főzőkonyhai tér átalakítása raktár kapacitás növelés céljából elkészült. Bruttó bekerülési értéke: 23 MFt.

Az MNL Nógrád Megyei Levéltár Salgótarjáni levéltár „B” épületének tetőszigetelése befejeződött. Bruttó bekerülési értéke: 15 MFt.

Az MNL Tolna Megyei Levéltárban Szekszárdon a Keselyűsi úti raktár világítás felújítása befejeződött. Bruttó bekerülési értéke: 16,5 MFt.

Az MNL Veszprém Megyei Levéltárban Veszprémben a bejárat feletti tetőterasz szigetelése és felújítása befejeződött. Bruttó bekerülési értéke: 5,5 MFt.

Az MNL Csongrád-Csanád Megyei Levéltár Szeged, Kálvária tér 22. szám alatti ingatlanában a vízbekötés, parkrendezés és szigetelési munkák befejeződtek. Bruttó bekerülési értéke: 19 MFt.

Az MNL Komárom-Esztergom Megyei Levéltár Esztergom, Deák Ferenc utca 2. számú ingatlannál az épület utcai homlokzata nyílászáróinak örökségvédelmi engedély szerinti cseréje, felújítása befejeződött. Bruttó bekerülési értéke: 33 MFt.

A tervezett beruházások mindegyike megvalósult, nem maradt 2022-re áthúzódó felújítás.

A 2021. évben a Pápai, valamint a Nagykőrösi fióklevéltárak kiürítése, valamint a kijelölt használóknak a birtokba adás megvalósult.

Év végéig az elavult gépjárműpark megújítása érdekében 14 db személygépjármű beszerzésére került sor.

Kormányhatározat alapján megkezdődtek a Lángliliom utca 6. szám alatti raktárbázis bővítésének tervezési munkálatai. Úgyszintén megkezdődtek a Bécsi kapu téri épület rekonstrukciós, valamint bővítési beruházásának előkészületei a Várkapitányság koordinálásában.

Az MNL ingatlanjaival kapcsolatos munka- és tűzvédelmi jogszabályi előírások betartása érdekében az összes ingatlanra vonatkozóan egy egységes felügyeleti rendszert alakítottunk ki. Ez magában foglalja a kockázatelemzési feladatok elvégzését, a rendszeres helyszíni szemléket, valamint a dolgozók egységes oktatását. A szerződés aláírására 2021. februárjában került sor.

2021. évben foglalkoztatottanként évi egyszeri 400.000 Ft béren kívüli juttatás kifizetése vált lehetővé.

2021. évben a kulturális foglalkoztatottak jogviszony-átalakulásához kapcsolódó bérfejlesztés támogatása jogcímen, a PM/15/2021 számú intézkedése alapján 6%-os béremelés fedezetére 136,9 M Ft bértömeg kifizetését tette lehetővé.

A bérszínvonal javítását szolgálta a minimálbér és garantált bérminimum emelkedése. A 13,4 M Ft pótelőirányzat összegét a PM/4763/2021 számú intézkedése, valamint a legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról szóló 20/2021. (I.28.) Kormányrendelet biztosította az MNL részére. A 2021.

november havi elszámolási kötelezettséget követően 33.264 Ft támogatás visszafizetésére volt kötelezett az intézmény.

A költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2020. évi bérkompenzációjának támogatására a PM/4912-2/2021. számú intézkedése, valamint a 625/2020. (XII.22.) Kormányrendeletben foglaltak biztosítottak egyszeri jelleggel 389e Ft támogatási forrást az MNL részére.

2021. évben a Fővárosi Kormányhivatal a közfoglalkoztatási programok végrehajtását, a programokban vállalt feladatok teljesítését elektronikus beszámolás keretében vizsgálta.

II.2. Kiadási előirányzatok alakulása

Kiadási előirányzatok	Eredeti előirányzat		Módosított előirányzat (2021. évi zárás előtti, várható előirányzat)		
	2020	2021	2020	2021	I% 2021/2020
Személyi juttatások	2.317.115	2.396.970	2.856.967	3.890.435	136%
Munkaadókat terhelő járulékok	401.325	375.451	492.020	640.135	130%
Dologi kiadások	373.366	336.029	1.110.353	1.768.692	159%
Egyéb működési célú kiadások	0	0	12 160	19 695	162%
Felhalmozási kiadások	383.600	326.060	669.063	716.682	107%
Összesen:	3.475.406	3.434.510	5.140.563	7.035.639	137%

II.3. Bevételi előirányzatok alakulása

adatok E Ft-ban

Kiadási előirányzatok	Eredeti előirányzat		Módosított előirányzat		
	2020	2021	2020	2021	I% 2021/2020
Intézményi saját bevétel	50.000	50.000	95.106	153.645	162%
Finanszírozás	3.425.406	3.384.510	4.012.136	6.063.083	151%
Egyéb támogatások (működési és felhalmozási)	0	0	480.279	244.265	51%
Átvett pénzeszközök	0	0	24.035	28.899	120%
Előző évi maradvány igénybevétele	0	0	529.007	545.747	103%
Összesen:	3.475.406	3.434.510	5.140.563	7.035.639	137%

A 2021. december 31.-i módosított előirányzat, 2021. évi pénzmaradvány a számviteli nyilvántartások lezárását követően – 2021. január 31.-e a korrekciós időszak lezárása – állapíthatók meg.

II. 4. Humánerőforrás

Az MNL költségvetésének legnagyobb tételét 2021. évben is a személyi jellegű kiadások jelentették.

2021. évben 31 álláshelyet hirdettünk meg a KOZIGALLAS portálon. 2021. évben két megyei igazgatói pályázat került kiírásra.

MNL 2021. évben is részt vett az országos Közfoglalkoztatási Programban. A közfoglalkoztatási program elősegítette a levéltári iratok digitalizálásának felgyorsulását, kiegészítő humánerőforrás, pénzügyi forrás bevonását. A közfoglalkoztatott munkatársak által elvégzett feladatok jelentősen hozzájárultak az MNL munkatervében megfogalmazott feladatok végrehajtásához.

A 2021. évi költségvetést két közfoglalkoztatási program érintette:

- 1) 2020. évi Országos Közfoglalkoztatási Program – OKP I. – 2020. március 1. napjától 2021. február 28. napjáig tartott. 2021. évben 42 főt foglalkoztattunk, ami 6% foglalkoztatási szintnek felel meg.
- 2) 2021. évi Országos Közfoglalkoztatási Program – 2021. március 1. napjától 2022. február 28. napjáig került meghirdetésre. Átlagléltszám: 23 fő.

II. 5. Infrastrukturális fejlesztések

2021-ben többek között a kiemelt támogatásnak köszönhetően nagy mértékben javulhatott mind a szerver oldali, mind a kliens oldali infrastruktúra. Ahhoz, hogy a számítógépek hatéves periódussal cserélhetőek legyenek, és mobil munkaállomások beszerzésével az elavult számítógépek selejtezhetővé váljanak, évente 150 db számítógép beszerzése a cél. Ez a 2021-es évben részben meg is valósult, ugyanis 105 db eszköz megérkezett, a pandémiás helyzet okozta globálisan jelentkező chiphiány miatt azonban a 2021-es év második felében megrendelt eszközök várhatóan csak 2022 második negyedévében fognak megérkezni, így ezek a beszerzések 2022-ben fognak realizálódni. Hasonló a helyzet a szerveroldali beszerzések esetén is, tekintettel arra, hogy a központi tárolórendszerünk bővítése, a másodlagos kiszolgáló infrastruktúra elemei, valamint a 2022-re tervezett nagy mennyiségű anyagok digitalizálásához szükséges infrastruktúra is csak 2022. első negyedévében fog megérkezni.

Munkaállomások, notebookok és szerverek

A megvalósult beszerzések eredményeként az MNL kliens és szerver oldali eszközállománya (asztali számítógép, notebook, fizikai szerver, tablet) a következőképpen alakult:

Tagintézmény	Összes eszköz	Cserélendő kliens oldali eszközök		XP-t futtató számítógépek	
	2021. dec.	2021. dec.	Aránya	2021. dec.	Aránya
Bács-Kiskun	16	2	13%	0	0%
Baranya	43	20	47%	9	21%
Békés	34	18	53%	8	24%
Borsod-Abaúj-Zemplén	36	8	22%	1	3%
Csongrád-Csanád	42	13	31%	1	2%
Fejér	35	20	57%	10	29%
Győr	18	4	22%	0	0%
Hajdú-Bihar	58	30	52%	2	3%
Heves	59	27	46%	23	39%
Jász-Nagykun-Szolnok	26	9	35%	0	0%
Komárom-Esztergom	27	13	48%	9	33%
Nógrád	20	1	5%	0	0%
OL	775	336	43%	64	8%
Pest	30	6	20%	2	7%
Somogy	30	18	60%	12	40%
Sopron	27	4	15%	2	7%

	Összes eszköz	Cserélendő kliens oldali eszközök		XP-t futtató számítógépek	
Tagintézmény	2021. dec.	2021. dec.	Aránya	2021. dec.	Aránya
Szabolcs-Szatmár-Bereg	20	3	15%	0	0%
Tolna	21	8	38%	0	0%
Vas	39	21	54%	17	44%
Veszprém	38	17	45%	2	5%
Zala	23	4	17%	0	0%
Összesen:	1417	582	41%	162	11%

Cserélendő számítógépnek tekintjük a hat évnél idősebb asztali, illetve mobil munkaállomásokat. A határok megállapításánál a Poszeidon és a Scope programok erőforrás igényét vettük figyelembe. Az XP-t futtató számítógépek azon számítógépek, amelyek hardveres elavultságuk okán nem képesek frissebb operációs rendszer futtatására a 2014. áprilisában lejárt támogatású, MS Windows XP-nél, illetve olyan szoftvert szükséges futtatni rajtuk, amik frissebb operációs rendszert nem támogatnak. Ezek az alkalmazások virtuális infrastruktúrára, a külső környezettől elszigetelve futnak.

Intézményi központi infrastruktúra	2020. tény	2021. terv	2021. tény
MNL központi rendszer adattároló (bruttó/nettó tárhelykapacitás) mérete, beleértve a mentőrendszerek kapacitását is	745/600 TB	1100/950 TB	1185/910 TB
MNL központi rendszerben tárolt adatmennyiség (adatbázisok és digitalizált anyagok mérete)	224 TB	350 TB	266 TB
MNL központi rendszerbe telepített fizikai szerverek száma	25	32	21
MNL központi rendszerbe telepített virtualizált szerverek száma	82	100	89

Hálózatok	2020. tény	2021. terv	2021. tény
VPN-be bevont telephelyek száma	45	45	47
Hálózati eszközök száma	365	365	367

Digitalizáló eszközök	2020. tény	2021. terv	2021. tény
dokumentumszkennerek	158	161	166
könyvszkennerek	8	10	9
mikrofilmszkennerek	8	8	8
filmszkennerek	8	8	9
egyedi felvételező munkaállomás	1	1	1
audió digitalizáló munkaállomás	1	1	1

III. SZAKMAI TEVÉKENYSÉG

III. 1. Az illetékességi terület felügyelete

A Magyar Nemzeti Levéltár Szakmai Koordinációs Igazgatóság (SZKI) keretében működő Iratkezelés-felügyeleti Osztály (IFO), az Országos Levéltár Gazdasági Levéltári Főosztálya (GLF), továbbá a megyei tagintézmények a hatályos jogszabályok, valamint az MNL Szervezeti és Működési Szabályzata előírásait és a közigazgatási-intézményi rendszer sajátosságait figyelembe véve hajtották végre az illetékességi területükön a 2021. évi iratkezelés-felügyeleti munkájukat. Az elsődleges cél valamennyi tagintézmény és szervezeti egység esetében az illetékességi körbe tartozó szervek iratkezelési szabályzatai és irattári tervei – az iratképzők általi – megfelelő szintű aktualizálásának (különös tekintettel az elektronikus iratkezelésre) elbírálása és jóváhagyása, valamint ezzel kapcsolatban az iratkezelés és irattárak rendszeres időközönként történő, tervezett ellenőrzése volt. A stratégiai célok mellett a napi rutint jelentette a beküldött selejtezési jegyzőkönyvek felülvizsgálata, a még kint lévő maradandó értékű iratanyag felmérése, illetve ezek levéltári átadás-átvételének szakszerű előkészítése, továbbá a cégbíróságoktól érkezett vég- és felszámolási értesítések kezelése. Sajnos 2021. évben is, az előző évhez hasonlóan, a Covid-19 vírus okozta világjárvány nagymértékben érintette a szakterület iratkezelés ellenőrzési részét. Az ellenőrzések normál esetben mindig személyes jelenléttel valósulnak meg a szabályszerűség és a hatékonyság érdekében. Ugyanakkor a vírushelyzet miatt több esetben kérték a közfeladatot ellátó szervek az ellenőrzési időpontok elhalasztását vagy lezárás, vagy az adott szervezeten belül történő tömeges megbetegedések miatt.

Az Országos Levéltár illetékességébe tartozó 453 közfeladatot ellátó szerv közül az SZKI IFO 358 működő szervezet kezel. 2021-ben 47 iratkezelés ellenőrzésre került sor az államigazgatás felsőbb szervei (XIX. fondfőcsoport), a jogszolgáltatás felsőbb szervei (XX. fondfőcsoport), a kulturális intézetek, intézmények (XXVI. fondfőcsoport) és kisebb mértékben a testületek (XXVII. fondfőcsoport) körében. Ezek közül a következő jelentősebb szerveknél jártak az Osztály munkatársai: Nemzeti Választási Iroda, Köztársasági Elnöki Hivatal, Nemzeti Kommunikációs Hivatal, Agrárminisztérium, Nemzeti Adó- és Vámhivatal, Központi Statisztikai Hivatal, Országos Bírósági Hivatal, Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság, Igazságügyi Minisztérium, Kúria, Magyar Művészeti Akadémia, Magyar Építészeti és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ, BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, Országos Rendőr-főkapitányság, Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központ, Gazdasági Versenyhivatal, HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat Zrt., Emberi Erőforrások Minisztériuma.

A járványhelyzet miatt 2020-ban elmaradt iratkezelés ellenőrzéseket sikerült 2021-ben pótolni. Az ellenőrzések tapasztalatai alapján elmondható, hogy a kormányzati szféra, valamint a jelentősebb háttérintézmények és gazdasági társaságok már áttértek az elektronikus ügyintézésre, folyamatosan zajlik az iratkezelőrendszerek fejlesztése az e-ügyintézési törvény és végrehajtási rendeletének, valamint a GDPR-nak való megfelelés jegyében. A kisebb közfeladatot ellátó szerveknél, különösen a kulturális ágazatba tartozók esetében, nem mindenhol történt meg a tanúsított iratkezelő szoftver beszerzése, melynek inkább anyagi jellegű okai voltak, sem, mint szakmaik.

A járványhelyzet javulásával folytatódott a már sürgetővé vált 1945 utáni politikai kormányzati irat-kintlévőségeinek átadás-átvételei. Ideiglenes megoldásként a gazdasági szervek részére fenntartott Lángliliom utcai raktárakat lehetett erre a célra felhasználni, összesen 463, 93 ifm terjedelmű iratanyag került ide. 2021. évben kötelező jelleggel a PTI Szakszervezeti Levéltár iratanyagát is át kellett vennie az MNL-nek. Az iratok nagy terjedelmük miatt (1343 ifm) a Pest Megyei Levéltárban kerültek elhelyezésre.

Az SZKI IFO, mint központi támogató szervezeti egység, 2021-ben is több alkalommal nyújtott szakmai segítséget, állásfoglalást a tagintézmények és az országos illetékességi szervek számára.

Az év során az alább felsorolt szakmai alapidokumentumok, eljárásrendek és kodifikációs javaslatok elkészítésében vett részt az Osztály:

- Az EDT működésével összefüggésben tárcaközi egyeztetés keretében javaslat a selejtezési eljárás elektronikus környezetbe való átültetésére (a *-zás kiváltására iratvisszatartás esetén, vagyis a 27/2015. EMMI rend. módosítására)
- Az Integrált Jogalkotási Rendszer továbbfejlesztésére létrehozott tárcaközi munkacsoport tagjaként folyamatosan véleményezték a szakanyagot és javaslatot tettek a szakrendszerből történő levéltári átadás módjára, metaadat struktúrájára, a szakrendszerben történő selejtezés gyakorlati megvalósítására.
- A 335/2005. korm. rend. 61.§ (7-8) bek. (negyedéves jegyzék formai és tartalmi követelményei) kapcsán a KÉR kivezetés miatt a megyei főigazgató-helyettessel együtt több alkalommal is egyeztetés történt a Miniszterelnökség Területi Közigazgatásért Felelős Államtitkárságával. Az egyeztetések eredménye a 2022. évben hatályba lépő új egységes iratkezelési szabályzatban került rögzítésre.
- Véleményezte az Ltv. 2022. évi módosítására tett EMMI javaslatot.
- Az elektronikus iratátvétel jogszabályi hátterének harmonizálása kapcsán javaslatot nyújtott be az EMMI-nek a 34/2016.EMMI rendelet és a 3/2018. BM rendelet módosítására.
- Részt vett az MNL Minőségirányítási rendszerének működtetésében, az Állománygyarapításhoz tartozó munkafolyamatok formanyomtatványainak kidolgozásában, kiscsoportos formában megyei kollégák bevonásával.
- Az osztály több kollégája oktatói feladatokat vállalta az MNL belső és külső képzésein és az NKE Iratmenedzsment képzésén, hallgatóként pedig részt vettek a belső képzéseken. Az általuk készített, lektorált anyagok a Moodle rendszerben elérhetőek.

Továbbá a 2020-ban elindult iratkezelés-felügyeletre vonatkozó jogszabálykövetés 2021. évben is folytatódott. A hatályos jogi szabályozók változásáról MNL szinten havi rendszerességgel kapnak hírlevél formájában tájékoztatást az illetékességi területen dolgozó kollégák, valamint az MNL SZKI IFO szakmai oldalán folyamatosan frissülő táblázatos formában elérhető az összes vonatkozó jogszabály, és az azokat módosító határozatok, rendeletek linkje is, a módosítások rövid összefoglalásával (<https://mnl.gov.hu/mnl/szki/jogszabalykovetes>).

Az osztály 2021. évben is a papíralapú szervnyilvántartással párhuzamosan alkalmazta a scopeArchiv elektronikus levéltári nyilvántartó rendszer szervnyilvántartó részét. A szakrendszerben megtalálhatóak mind a szervek alapadatai, mind pedig az iratátvétellel, selejtezésre, szervellenőrzésre és iratkezelési szabályzatra vonatkozó dokumentumok digitalizált formában feltöltve is. A 2021. évben is folytatódott a papíralapú szervdossziék digitalizálása, amelyet a közfoglalkoztatási program keretein belül egy fő végzett. Eddig az IFO szervdossziéinak 80%-a került digitalizálásra és ezzel együtt a scopeArchivba feltöltésre.

Az SZKI IFO 2021. év második felében négy képzési alkalmat követően az Informatikai Osztálytól átvette az elektronikus keletkezett köziratok levéltári átvételének koordinációját, Preservicába való betöltését, a teszt sipállományok ellenőrzését és az ehhez kapcsolódó egyéb járulékos feladatok ellátását az MNL OL tekintetében, a megyei kollégák számára pedig szakmaiségi segítséget nyújt. Már a feladatellátáshoz kapcsolódó első ügy is lezárásra került megfelelő igazolási kiállításával. A Legfőbb Ügyészség tanúsítás előtt álló saját fejlesztésű szakrendszeréből generált tesztállományt ellenőrizte az Osztály.

Az MNL Országos Levéltára Gazdasági Levéltári Főosztálya 95 nyitott szervet kezel, a szervjegyzék azonban a gazdasági területen zajló átalakulások és a jogszabályi keretek változása miatt (lásd az Ltv. közfeladatot ellátó szervek definíciója) felülvizsgálatra, illetve folyamatos aktualizálásra szorul. 2021-ben a pandémia miatt öt szervnél történt iratkezelés ellenőrzés a tervezett 12 helyett.

A GSZO illetékességi és gyűjtőterületi munkáját jelentősen meghatározta a társaságokkal való folyamatos kapcsolattartás, újabb szervek nyilvántartásba vétele, valamint a beszállításokat megelőző iratelőkészítési munkák. Sajnálatos módon a szerveknél és fokozott mértékben a felszámolt, végelszámolt társaságok esetében nem biztosított az illetékességükbe tartozó, maradandó értékű iratok levéltári átadásra előkészítésének szakszerű lebonyolítása. Jogszabályi kötelezettségeiket abban az esetben tudják maradéktalanul teljesíteni az osztály munkatársai, amennyiben a külső helyszínen a levéltár munkatársai végzik el a maradandó értékű iratok kiválogatását, valamint a dobozást és az állományvédelmi feladatokat. Az osztály külső munkája nagyban kiegészült a szerveknél végzett rendszerezési

feladatokkal annak érdekében, hogy a beszállítást követően már nem, vagy a minimális mértékig kelljen az iratokat rendezni, továbbá, hogy az átvett iratanyag a scopeArchiv követelményeknek megfelelően gyarapítható legyen.

Az év folyamán 14 szervnél összesen 99 alkalommal tettek látogatást a maradandó értékű iratok kiválasztása és levéltári átadásra előkészítése érdekében Ugyancsak több szervvel folytattak egyeztető tárgyalást iratkezelési szabályzatuk-irattári tervük szaksterű kialakítása és a GDPR követelményekhez igazítása érdekében. Az egyeztetéseket követően – az eredményes együttműködésnek köszönhetően – a társaságok különböző tárgyú állásfoglalásokat kértek a GSZO-tól adatvédelem, elektronikus iratok átvétele, irattári tervek, hiteles másolat készítése stb. kérdésében.

A GSZO iratátvételei a korábbi gyakorlatnak megfelelően, tervezetten folytak. Mindazonáltal előre nem várható, felszámolás alá került társaságok iratai is az osztály látkörébe kerültek, továbbá olyan egykori nagymúltú vállalatok iratait sikerült begyűjteni, mint a TESCO Nemzetközi Együttműködési Iroda és jogutódjai (XXIX-G-21 1962-2016, 2,4 ifm) vagy a Képcsarnok Képzőművészeti Alkotásokat és Iparművészeti Termékeket Forgalmazó Vállalat (XXIX-G-159 1962-2014, 2,04 ifm) iratai. Az osztály 2021-ben – a felszámolási eljárások sorában – kiemelt figyelmet fordított több, felszámolás alatt lévő pénzügyintézetre (BUDA-CASH Brókerház Zrt., Quaestor Értékpapírkereskedelmi és Befektetési Zrt., BUDA Regionális Bank Zrt.), melyek közül egyelőre csak a BUDA-CASH Brókerház Zrt. (XXIX-L-61 1988-2015, 2,16 ifm) iratait sikerült átvenni. A Quaestor Zrt. esetében az iratelőkészítés megtörtént, a Buda regionális Bank Zrt. iratainak feltérképezése pedig 2022-re húzódott át. Több esetben az iratok beszállítását személyes, külső helyszíni vagy online egyeztetés előzte meg, és ez a tendencia várhatóan folytatódik 2022-ben is. Általános tapasztalat, hogy a személyes találkozások alkalmával a társaságok közlékenyebbek lesznek és részleteiben is megismerik a levéltár alapfeladatait, céljait és a vonatkozó jogszabályi környezetet. A MAL Zrt. „f.a.” és a CG Electric Systems Hungary Zrt. „f.a.” iratainak előkészítése kapcsán több egyeztetés folyt a Nemzeti Reorganizációs és Nonprofit Kft.-vel, de iratkezelés és szakmai kérdésekben találkozót szerveztek az osztály munkatársai a Magyar Posta Zrt.-vel és az MVM Paksi Atomerőmű Zrt.-vel is. Letétként átvették a Modern Ipari Építészettért Alapítványtól az IPARTERV (XXIX-D-10-c) rendkívül értékes fotóarchívumát 1948-1991 évkörrel, 13,51 ifm terjedelemben. A GSZO által átvett iratok összterjedelme: 103,77ifm.

A megyei tagintézmények 2021-ben is legnagyobb számban az önkormányzatok (XXXVI., XXXVII. fondfőcsoport), a területi államigazgatási szervek (XXIV. fondfőcsoport), a jogszolgáltatási szervek (XXV. fondfőcsoport), valamint az iskolák és egyéb intézmények (VIII. fondfőcsoport) iratkezelését és irattározását ellenőrizték. Emellett bevontak még az ellenőrzési tervükbe és ennek végrehajtásába az illetékességi körükből vállalati (XXIX. fondfőcsoport), szövetkezeti (XXX. fondfőcsoport) szerveket is. A már említett pandémiás helyzet a megyei tagintézmények szervellenőrzési munkájára is rányomta a bélyegét, többen csak részlegesen tudtak megfelelni a feladattal járó elvárásoknak. A pandémia mellett időnként még a levéltári gépkocsi tartós használhatatlansága is gátolta a feladat végrehajtását. Több megyei levéltárban (Fejér, Szabolcs-Szatmár-Bereg) online távellenőrzéssel is próbálkoztak, több-kevesebb sikerrel. Ezekben az esetekben a levéltárak bekérték a kitöltött adatlapot az iratképző szervtől, illetve fotó illusztrációt is kértek a leírtak alátámasztására. A tagintézmények egy része a kialakult szokásoknak és személyi állománynak, valamint technikai feltételeknek megfelelően tematikai, míg mások területi alapon végezték az iratképző szervek ellenőrzését. Valamennyi tagintézményről elmondható, hogy a jogszabályi keretek között végezték feladatukat, melynek során az ellenőrzött iratképző szervek konstruktív módon segítettek őket, az együttműködés hiányából, megtagadásából fakadóan panasz egyik fél részéről sem keletkezett. A tagintézmények egy része honlapján ad részletes tájékoztatást az ellenőrzési folyamat mibenlétéről, itt a megfelelő űrlapok, a kitöltendő adatlapok is megtalálhatók, vagy linkkel elérhetőek, így az iratképző szervek készülhetnek a vizsgálatra, több adatot előre beszerezhetnek, előkészíthetik, pontosíthatják a megfelelő szabályzatokat, mindezzel gyorsítva és hatékonyabbá téve az ellenőrzés folyamatát. Az éves ellenőrzési program minden esetben a scopeArchiv szervnyilvántartási adatainak aktualizálásával kezdődött. Ennek során a levéltárak ellenőrizték a szervek státuszának (aktív, megszűnt, törölt) és értékhatárának esetleges megváltozását, továbbá figyelemmel kísérve a közigazgatási-intézményi szervezetrendszer folyamatos átalakulását, javították a szakrendszerben az ebből fakadó névváltozásokat, összevonásokat és egyéb követhető adatváltozásokat, végül mindemellett megvizsgálták az esetleges illetékességbeli változásokat is. Ez a munka lényegében egész évben folyamatosan zajlott, hiszen az egyedi iratképző szervek, általában intézmények alakulásáról, megszűnéséről, vagy csak névbeli változásáról – bejelentési kötelezettség híján – a levéltárak esetlegesen, adott esetben éppen a szervellenőrzés során vagy közvetlenül előtte értesülnek. A

tagintézmények általában egy előzetes levélben is tájékoztatták az iratképző szerveket a tárgyévi ellenőrzési programba való felvételről, – illetve speciálisan ebben a tárgyévben annak elmaradásáról – majd egy másik levélben a tervezett ellenőrzés konkrét időpontjáról. Ennek megfelelően volt lehetőség a szervek részéről is a felkészülésre, a kisebb hiányosságok pótlására, hiszen a levéltárak részéről nem kifejezett cél a rajtaütésszerű ellenőrzés és ugyanígy nem elsődleges cél a szankcionálás sem, sokkal inkább a jogszabályszerű működésre való „békés” rávezetés.

Több tagintézmény felismerte azt a feladatát, hogy az új vagy átalakult hivatalok, intézmények iratkezelését, akár soron kívül is ellenőrizni szükséges, egyrészt már az első pillanattól kezdve kialakítva azt a partneri viszonyt, ami emberi oldalról elengedhetetlenül szükséges a munka sikeres végzéséhez, másrészt szakmai tanácsadással segítettek „pályára állítani” az új iratképző szerveket és azok esetleg még e téren kellő gyakorlattal nem rendelkező vezetőit, munkatársait. Különösen igaz ez a tanügyi igazgatásban ténykedőkre, ahol jellemzően nem közigazgatási szakembereket, hanem vezetői gyakorlattal ugyan rendelkező, de közigazgatási rutinnal nem bíró pedagógusokat állítottak a hivatalok élére. A szinte permanensen átalakuló államigazgatásban szerencsére a legtöbb esetben, az iratkezelésben gyakorlott vezetők és irattárosok irányítják ezt a szakágat, így a hozzáértésben nincs törés. A legjobb minőségű iratkezelés a tapasztalatok szerint a kormányhivatali szerveknél, a területi államigazgatásban, a rendvédelmi szerveknél és az igazságszolgáltatásban folyik. Ugyanitt figyelhető meg leginkább az a pozitív tendencia, hogy – különösen az épületeiket megújító kormányhivatali, jogszolgáltatási szervek – korszerű, gördülő állványos irattárat alakítanak ki, ügyelve a klimatikus viszonyokra is. Horribile dictu az is előfordul – a levéltárakra nézve sajnálatos módon –, hogy az irattárakban már kedvezőbb körülmények között tárolják az iratokat, mint egyes megyei levéltári raktárakban, így célszerűbb kitolni az átadás időpontját, tovább tároltatni az irattárban az anyagot, amire a levéltári törvény korábbi módosítása nagyobb mozgásteret is ad, törvényes kereteket adva az átadás-átvétel időbeli elnyújtásának.

Az iratkezelés a tagintézmények szinte egyöntetű megállapítása szerint az oktatási intézményekben áll a leggyengébb lábakon, ahol a fentiekkel szemben az iratkezelés és -képzés a szakmai feladatok törtrészét teszi ki. Akkreditált iktatóprogramot vagy nem használnak, vagy ha időnként előfordul, akkor sem használják ki a programban rejlő lehetőségeket. A közoktatás és szakképzés irányítását végző államigazgatási szervek iratkezelése nem megoldott sem az iratkezelési szabályzat, sem pedig az irattári terv oldaláról. Ezen szervek közül nem egy például az iskolák részére jogszabállyal kiadott irattári tervet használja, ami viszont egyáltalán nem felel meg ezen szervek igényeinek. Az ellenőrzési tapasztalatok tükrében megállapítható, hogy kihasználva az iskolák állami fenntartását és a tanügyi igazgatás központosított jellegét, sürgős beavatkozásra lenne szükség a zavaros helyzet felszámolására megfelelő központi jogszabályalkotással, ami átláthatóbbá és nem utolsó sorban szakszerűbbé, egyúttal korszerűbbé tenné a szakterület iratkezelését. Változatlanul vegyesnek mondható kép fogadta a levéltárosokat az önkormányzatoknál, különösen a kisebb, közös (községi) önkormányzati hivataloknál. Az elektronikus iratkezelés az ASP szakrendszeren keresztül még nem teljes, inkább csak az iktatás fázisa mondható annak. Előfordul, hogy a papíralapú iratok felcsatolása elmarad, illetve az elektronikusan érkező iratokat inkább kinyomtatják és úgy kezelik tovább. Elektronikus irat főként az adózási, illetve hagyatéki szakrendszerben keletkezik, illetve a hivatali kapun keresztül kiadmányozott iratok esetében. Ahhoz képest, amilyen mennyiségű és értékű irat az önkormányzati hivataloknál képződik, relatíve a személyi, tárgyi és elhelyezési feltételek összességében még mindig itt a legrosszabbak, de ugyanakkor az is elmondható, hogy a jellemzően uniós pályázatokból megújult hivatali épületek közül nem egy esetben itt is vannak már gyarapodó számú pozitív példák. Java részt ezen a szinten érzékelhető, hogy milyen sok múlik az adott község- vagy hivatalvezető felkészültségén, talpraesettségén, a „gondos gazda” szemléletén. Annak ellenére azonban, hogy az önkormányzatok egyre nagyobb része igyekszik gondot fordítani a hivatalaik iratkezelésének javítására és ennek keretében az épület felújítások során törekszenek a megfelelő kapacitású és minőségű irattárak kialakítására, sajnálatos módon még mindig elmondható, hogy 2021-ben sem volt egyedi a dohos, fűtetlen pincékben, külső épületrészekben és egyéb alkalmatlan helyeken való irattárolás, ahol semmilyen feltétel nem volt adott az iratok biztonságos, hosszú távú megőrzésére.

A papíralapú iratok kezelésének változatlanul az egyik legneuralgikusabb pontja a selejtezés kérdése. Az önkormányzati hivataloknál – de igaz ez más iratképzőkre is – a legtöbb esetben a krónikus helyhiány a szakszerű selejtezéssel orvosolható volna, esetenként ki lehetne váltani a nem megfelelő, vagy egyenesen alkalmatlan tároló helyeket, ráadásul ezzel együtt a nem selejtezhető évkörök átadhatóvá válnának a levéltárak számára, ami szintén az

irattárak zsúfoltságát enyhíthetné. Az iratképző szervek leginkább a munkaerőhiányra hivatkoznak. A selejtezés – amely kétségkívül a legbonyolultabb, legnagyobb tapasztalatot és szaktudást igénylő, felelősségteljes munka – elmaradása legtöbbször sokkal inkább hibás prioritás meghatározás, szervezatlenség és gondatlanság eredménye. Ugyanennél a szervtípusnál okozza a legtöbb gondot a hivatalvezetők még mindig gyakori fluktuációja, minekutána viszonylag ritka esetnek számít egy községi (közös) önkormányzati hivatal esetében, hogy az öt évenkénti ellenőrzés során kétszer egymás után ugyanazt a személyt találjuk. Szisztematikusan és kiváló minőségben a rendvédelmi szervek és az ügyészségek selejteznek, emellett a bíróságok és az államigazgatási szervek küldik rendszeresebben az iratselejtezési jegyzőkönyveiket elbírálásra a területileg illetékes megyei levéltárakhoz. Érzékelve a problémát, 2020-ban változtatott is a jogalkotó a selejtezés jogi hátterén, igyekezve rákényszeríteni a szerveket a gyakoribb selejtezésre, de egyelőre ennek pozitív hozadéka még nem érződött különösebben az elmúlt tárgyévben.

Külön problémahalmazt képez az elektronikus iratok kérdése. Elektronikus irat címén sok helyütt jellemzően az iktatóprogram által képzett elektronikus iktatókönyv képződik, amelynek helyi tárolása, megőrzése ad hoc jellegű, nem kiforrott, még ha szabályszerű is. Különösen a nem hierarchikus felépítésű, vagyis az önkormányzati és egyes intézménytípusokra jellemző, miszerint az elmentett adatbázisok offline eszközökön, jellemzően optikai meghajtókon tárolódnak, ami ma már egyáltalán nem tekinthető biztonságos őrzési módnak. Az akkreditált iktatóprogramok megjelenése és elterjedése előtti korszakban keletkezett, általában házilag barkácsolt iktatóprogramok adatbázis termékei még nagyobb veszélyben vannak. A kisebb, jellemzően intézményi iratképzők a külső cégek szerverhotel szolgáltatását nem tudják megfizetni vagy nem is tudnak ilyen jellegű szolgáltatásokról. Az ellenőrzések során ezen anyagok MS Excel – vagy más hasonló – programba való átalakítását javasolták a kollégák, amely már inkább kezelhetőbbek, könnyebben konvertálhatók lesznek a későbbiek során. Az iktatóprogramok legfontosabb termékét, az iktatókönyvet sok helyen nem nyomtatják ki, ami különösen a nem akkreditált programok esetében okozhat gondot a későbbiekben. A probléma másik oldalaként, ha ki is nyomtatják, akkor nem egy esetben éppen a nem megfelelő strukturáltság miatt egy kezelhetetlen mennyiségű, rendkívül papír pazarló nyomtatás készül. Az elektronikus formában tárolt iratok közlevéltári átvételének eljárásrendjéről és műszaki követelményeiről szóló 34/2016. (XI. 30.) EMMI rendeletben foglaltak gyakorlati alkalmazása számos kérdést indukált az iratképzők részéről, amelyre nem egyszer a levéltáros kollégák sem tudták a választ. Ebből fakadóan a közeljövőben mindenképpen szükséges lesz nemcsak az irattárosok szakmai felkészítésére, de a levéltáros kollégák ez irányú folyamatos továbbképzésére is.

Az alábbi táblázat számszerűen foglalja össze az illetékességi terület felügyelete során végzett munkálatokat.

A levéltár megnevezése (illetékessé-gébe tartozó szervek száma db)	Ellenőrzött szervek száma (terv/megvalósult db)	Ellenőrzött szervek fond-főcsoportjai	Iratkezelési szabályzat/irattári terv jóváhagyása (db)	Selejtezés jóváhagyása (db)	Ellenőrzésben résztvevők száma (fő)	Ellenőrzési alkalmak száma	Cégbíróságtól érkezett felszámolások száma
MNL GLF (95)	12/5	XXIX	25	91	3	5	5
MNL SZKI IFO (358)	48/47	XIX., XXVI., XXVII	145	250	9	77	0
MNL Központi összesen (453)	60/52	XXIX., XIX., XXVI., XXVII	170	341	12	82	5
MNL BKML (342)	18/26	VIII., XXIV., XXXVII.	8	190	2	26	433
MNL BAML (374)	51/55	VIII., XXIV., XXXVII.	18	178	3	74	279
MNL BÉML (342)	40/40	VIII., XXIV., XXV., XXX., XXXVII.	18	121	4	40	238
MNL BAZML (587)	70/51	XXXVII.	9	103	2	51	108
MNL CSCSML (565)	47/33	VIII., XXIV., XXV., XXXVII.	8	111	6	37	325
MNL FML (382)	98/80	VIII., XXIV., XXXVII.	17	321	6	80	211
MNL GYMSML Győr (219)	10/5	XXIV., XXXVII.	8	247	5	5	352
MNL GYMSML Sopron (206)	28/11	VIII., XXIV., XXV. XXXVII.	3	39	1	11	171
MNL HBML (805)	54/24	VIII., IX., XXIV., XXXVII.	12	260	5	25	422
MNL HML (421)	38/47	VIII., IX., X., XXIV., XXV., XXIX., XXXVII.	10	141	6	47	446

A levéltár megnevezése (illetékessé-gébe tartozó szervek száma db)	Ellenőrzött szervek száma (terv/megvalósult db)	Ellenőrzött szervek fond-főcsoportjai	Iratkezelési szabályzat/irattári tervek jóváhagyása (db)	Selejtezés jóváhagyása (db)	Ellenőrzésben résztvevők száma (fő)	Ellenőrzési alkalmak száma	Cégbíróságtól érkezett felszámolások száma
MNL JNSZML (471)	15/16	VIII., XXIV., XXXVII.	11	121	5	16	303
MNL KEML (335)	39/34	VIII., XXIV., XXXVI., XXXVII.	12	68	8	34	358
MNL NML (322)	25/25	XXIV., XXV., XXXVII.	5	66	4	25	191
MNL PML (1112)	20/6	XXIV., XXV. XXXVII.	44	264	8	6	1078
MNL SML (416)	123/1	XXIV.	9	151	1	1	146
MNL SZSZBML (542)	51/51	XXIV., XXV., XXXVII.	25	137	7	51	542
MNL TML (300)	30/28	VIII., XXIV., XXIX., XXXVII.	8	90	3	28	138
MNL VAML (339)	25/6	XXIV., XXV., XXXVII.	19	193	5	6	121
MNL VEML (211)	30/12	VIII., XXXVII.	40	113	4	12	118
MNL ZML (379)	96/70	VIII., IX., XXIV., XXV., XXXVII.	20	130	9	70	149
MNL megyei levéltárak összesen (8670)	908/621	VIII., IX., X., XXIV., XXV., XXIX., XXX., XXXVI., XXXVII.	304	3044	94	645	6129
MNL összesen (9123)	968/673	XXIX., XIX., XXVI., XXVII., VIII., IX., X., XXIV., XXV., XXIX., XXX., XXXVI., XXXVII	474	3385	106	727	6134

Az országos illetékességű szervek iratkezelés-felügyeletét ellátó szervezeti egységek közül az IFO, illetve a GLF a 60 tervezett szervellenőrzésből 52-öt hajtott végre 12 munkatárs bevonásával. Mindezek mellett 170 iratkezelési szabályzatot és 341 selejtezési jegyzőkönyvet hagyott jóvá, továbbá öt cégbíróságtól érkezett felszámolási ügyet kezelt.

A megyei levéltárak 94 munkatárs bevonásával összesen 621 iratképző szervezet ellenőriztek 645 alkalommal illetékességből a tervezett 908-ból. A tagintézmények 304 iratkezelési szabályzatot vizsgáltak át és hagytak jóvá az esetlegesen szükséges javítások után. Emellett 3044 selejtezési jegyzőkönyvet hagytak jóvá, míg a cégbíróságokról 6129 felszámolási értesítés érkezett a levéltárakba.

A Magyar Nemzeti Levéltár megyei és központi szervezeti egységei összesen 673 iratképző szervezet ellenőriztek a tervezett 968-ból. A 474 iratkezelési szabályzat és irattári terv mellett, 3385 selejtezési jegyzőkönyvet hagytak jóvá. Az ellenőrzési munkában 106 dolgozó vett részt. Ezen kívül a szervezeti egységek 6134 cégbíróságtól érkezett felszámolási eljárást kezelték.

Hatósági jogkörből fakadó feladatellátás az MNL-ben (2021.09.01–2021.12.31.):

A 2021. szeptember 1-től hatályos Ltv. 7/A.§ rögzítette, hogy az elszármazott köziratokkal kapcsolatos eljárás lefolytatására országos szinten az MNL, mint Hatóság jogosult. 2021. szeptember 1. és 2021. december 31. között négy esetben folytatott le az intézmény kijelölt szervezeti egysége, az SZKI IFO hatósági eljárást és hozott határozatot. Ebből egy esetben élt az MNL a jogszabályban rögzített vételi ajánlat lehetőségével, amikor magánszemély bocsátott online piactéren aukcióra Mosonmagyaróvárra vonatkozó 18-19. századi köziratokat. A további három ügyben, a Krisztina Antikvárium 58. aukcióján felbukkanó két db irat és a BÁV Zálogház 78. Művészeti Aukcióján felbukkanó Csontváry-levelek esetében az iratok elektronikus másolat formájában kerültek az MNL, mint Hatóság birtokába, majd ezt követően az érintett levéltár állományába. Ennek oka az iratok történeti/művészettörténeti forrásértékéhez viszonyítva nagyon magas kikiáltási ár volt.

A fentiekén kívül a levéltár munkatársai 2021-ben személyes egyeztetést folytattak a Miniszterelnökség Műtárgyfelügyeleti Hatósági Főosztályával, ahol jelezték számukra, hogy a 2022. évben 3-4 ügyet illetékességből áttesznek az MNL-hez, mint Hatósághoz. A félév során a jogszabály szerinti közhiteles hatósági nyilvántartás kialakításra került, továbbá külső jogi szakértő bevonásával elkészült a hatósági eljárás lefolytatásának belső eljárásrendje, valamint elkészültek a feladathoz tartozó különböző típusú határozat minták és egyéb formanyomtatványok. Az MNL központi iktatókönyvétől függetlenül külön iktatókönyv került megnyitásra MNL/KIVH iktatóazonosítóval. Emellett az intézmény létrehozta a koziratvedelem@mnl.gov.hu e-mail címet, ahová a hatósági jogkörből fakadó bejelentések érkeznek, valamint az MNL honlapján az SZKI Iratkezelésselügyelet felületén a Hatósági jogkör https://mnl.gov.hu/mnl/szki/hatosagi_jogkor pont, ahová feltöltésre kerülnek anonimizálást követően az elszármazott köziratokkal kapcsolatban meghozott határozatok.

III. 2. ÁLLOMÁNYGYARAPODÁS

III. 2. 1. Gyarapodás

A Magyar Nemzeti Levéltár iratátvételeinek nagyságát jelentősen befolyásolta a levéltár raktárainak befogadóképessége. Ez 2020-hoz viszonyítva, az átvételek következtében még csökkent is.

Az alábbi táblázat az őrzött levéltári anyag, illetve a szabad raktári kapacitás változását mutatja iratfolyóméterben a tagintézmények bevallása alapján.

Tagintézmény	Őrzött levéltári anyag 2020 (ifm)	Őrzött levéltári anyag 2021 (ifm)	Szabad raktári kapacitás 2020 (ifm)	Szabad raktári kapacitás 2021 (ifm)
BKML	11.234,72	11.249,93	200	174
BAML	17.704,68	17.704,68	0	120
BÉML	9767,20	10.042,91	5412	5136
BAZML	13.303,18	13.415,78	3323	3211
CSCSML	17.971,04	17.971,04	5983	5983
FML	10.141,08	10.198,4	4500	4500
GYMSML Győr	8316,99	8324,49	200	200
GYMSML Sopron	6887,14	7056,25	0	0
HBML	11.789,64	11.789,64	51	51
HML	10.514,54	10.541,44	559	532
JNSZML	8614,21	8614,21	3434	3434
KEML	10.684,60	10.806,479	463	340
NML	9934,81	10.055,72	4100	3930
PML	20.216,00	20.507,00	4728	2000
SML	17.576,57	17.905,13	1100	800
SZSZBML	7842,15	7842,15	8	8
TML	13.153,00	13.229,43	621	546
VAML	10.412,00	10.472,00	3248	3188
VEML	15.624,63	15.716,13	7350	3000
ZML	11.189,00	11.173,82	144	160
OL 1945e KF	25.354,89	25.360,53	1218	1212
OL 1945u KPF	18.324,24	19.495,14	0	0
OL GLF	38.093,04	37.856,84	1252	1500
OL MGYF	4163,30	4130,94	277	252
OL	85.935,47	86.843,45	2747	2964
Megyék	242.877,18	244.616,63	45.425	37.313
Összesen	328.812,65	331.460,08	48.172	40.277

Az átvett iratanyag nagyobb része, úgy ahogy a korábbi években is, illetékességből történő átvétel eredménye. 1649,58 ifm. Ez 2021. évi gyarapodás 96%-a. A 2021-ben átvett iratok mennyisége meg is haladta a tervet, a már begyarapítottakon túl több mint 1800 ifm vár még állományba vételre.

Az alábbi táblázatban a levéltár nyilvántartásából származó adatok találhatóak:

Hagyományos adathordozók esetén:

Tagintézmény	Levéltári egység mennyisége (ifm)	Levéltári egység mennyisége (db)
BKML	16,79	0
BAML	0	0
BÉML	275,71	0
BAZML	5,64	0
CSML	0	0
FML	57,32	0
GYMSML Győr	6,53	0
GYMSML Sopron	0	0
HBML	0	0
HML	8,04	0
JNSZML	3,24	0
KEML	116,61	39
NML	59,33	0
PML	40,88	0
SML	338,16	0
SZSZBML	0,83	0
TML	76,43	340
VAML	42,34	2547
VEML	112,53	70
ZML	40,40	606
OL 1945e	2,17	0
OL 1945u	33,41	121
OL GL	479,28	99
OL MGYF	2,34	57
MNL NEKUPI	0	0
Összesen	1717,98	3879

Nem papír alapú adathordozók esetén:

Mikrofilmgyarapodás: 54381 felvétel

Digitális másolatok esetében 294006 fájl, 296506 felvétel, 1200557,59 MB

Elektronikusan keletkezett iratanyagot nem gyarapított a levéltár.

III.2.2. Letét

2021-ben három letét került a Magyar Nemzeti Levéltárba.

Kettő ezek közül korábban is a levéltár állományában volt, de tulajdonjoga visszakerült a bencés rendhez.

→ A Szent Benedek Rend pápai Szent Mór gimnáziumának iratai c. fond (jelzete: HU-MNL-VEML-VIII.51.) tulajdonjoga visszakerült a letevőhöz, aki azonban letétként az iratanyagot a levéltárban hagyta. Terjedelem: 2,27 ifm. Évkör: 1870–1949.

→ A kapornaki és zalavári konventek hiteleshelyi levéltára c fond (jelzete: HU-MNL-ZML-XII.1.) Terjedelem: 27,68. ifm. Évköre: 1527–1875.

A harmadik

→ Fejér Ernő miskolci grafikus és fotóművész iratai (jelzete: HU-MNL-BAZML-XIV.62.) Terjedelem: 0,34 ifm. Évköre: 1984–2021.

III.2.3. Fogyték

A Magyar Nemzeti Levéltárból kétféle módon kerül ki iratanyag 2021-ben a nyilvántartás szerint.

1. Selejtezés következtében összesen: 26,02 ifm.

Leírás	Terjedelem (ifm)
HU-MNL-VEML-XXIV.15. Pápai Rendőrkapitányság irataiból a 47/2018. gyar. sz. iratátvétel levéltári iratselejtezése minisztériumi engedéllyel	9,00
HU-MNL-ZML-XXV.151. Zalaegerszegi állami közjegyzők iratai. A selejtezés során a duplumok, dossziék, üres nyomtatványok, tértivevények, a szervhez érkezett, nyomtatott és sokszorosított meghívók képezték a kiselejtezett iratok típusait.	16,87
HU-MNL-ZML-XXIII.874.f. Szepetneki Községi Közös Tanács iratai. Szakigazgatási iratok jegyzőkönyvi selejtezése MNL/ZML/17467-1/2021	0,12
HU-MNL-ZML-XXIII.874.g. Szepetneki Községi Közös Tanács iratai. Külön kezelt iratok selejtezési jkv. MNL/ZML/25523-1/2021	0,03

2. A Pannonhalmi Főapátságnak 2021-ben 64,93 ifm anyagot adott vissza a Magyar Nemzeti Levéltár:

- A Szent Benedek Rend bakonybéli apátsága gazdasági iratainak töredéke (jelzete: MNL-VEML-XI.606.; évköre: 1845–1946; terjedelme: 1,12 ifm)
- A Szent Benedek Rend tihanyi apátságának gazdasági levéltára (jelzete: MNL-VEML-XI.607.; évköre: 1749–1946; terjedelme: 9,65 ifm)
- A Szent Benedek Rend bakonybéli apátságának levéltára (jelzete: HU-MNL-VEML-XII.3.; évköre: 1825–1950; terjedelme: 1,25 ifm)
- A Szent Benedek Rend tihanyi apátságának levéltára (jelzete: HU-MNL-VEML-XII.4.; évköre: 1373–1947; terjedelme: 14,08 ifm)
- A Szent Benedek rend Pápai rendházának töredékes iratai (jelzete: HU-MNL-VEML-XII.16.; évköre: 1796–1941; terjedelme: 0,12 ifm)
- Bencés provenienciájú térképek (jelzete: HU-MNL-VEML-XV.11.a; évköre: 1786–1936; terjedelme: 74 db, 0,07 ifm)
- Bencés provenienciájú tervrajzok (jelzete: HU-MNL-VEML-XV.18.a; terjedelme: 22 db, 0,03 ifm)
- Zalavári Apátság Házi Levéltára (jelzete: HU-MNL-ZML-XII.2., terjedelme: 10,93 ifm)
- Kapornaki és Zalavári Konventek Hiteleshelyi Levéltára (jelzete: HU-MNL-ZML-XII.1., terjedelme: 27,68)
- Mohács előtti oklevelek gyűjteménye (jelzete: HU-MNL-ZML-XV.1., terjedelme: 51 db oklevél és
- Zala megye levéltárának térkép-gyűjteménye. Törzsanyag (jelzete: HU-MNL-ZML-XV.3.a., terjedelme: 33 db térkép)

III.2.4. Bértárolt iratok

Az MNL-ben még mindig nagynak mondható a bértárolt iratok mennyisége. Összesen 14.734,06 ifm iratot őriz az MNL 12 tagintézménye. A legnagyobb mennyiséget a Nógrád Megyei Levéltár, de 700 ifm feletti a bértárolt iratok terjedelme Borsod-Abaúj-Zemplén, Baranya és Heves megyékben.

III. 3. ÁLLOMÁNYVÉDELEM ÉS REPROGRÁFIA

III. 3.1. Általános tevékenység, állományellenőrzés

Az intézményi integrációt követően elindult egy folyamat, amelynek során a legrosszabb műszaki állapotban lévő levéltárakban megkezdődtek és részben befejeződtek azok az építési/felújítási munkálatok, amelyeknek az intézmény vezetése a szakmai vélemények alapján prioritást adott.

Az Állományvédelmi és Reprográfiai Osztály szétválására 2021. február 1-jével került sor, mely során létrejött az Állományvédelmi Osztály, Nemes L. Ágnes osztályvezető vezetésével, valamint a Digitális Tartalomfejlesztési Osztály, Hegedűs István vezetésével. A DTO felügyeleti szervezeti egységet is váltott, munkáját a Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Unió Projekt Igazgatóságának keretein belül folytatja. 2021 első félévében elindult az MNL teljes celluloid mozgófilmjeinek digitalizálására vonatkozó együttműködési szerződés teljesítése.

2021. második félévében digitális multispektrális fotografikus kísérleteket végeztünk néhány kiemeltbb érdeklődésre számot tartó középkori oklevélen, melyet folytatni kívánunk 2022. évben.

A 2021-es év raktározási és állományvédelmi körülményeket jelentősen befolyásoló kiemelt beruházásai voltak:

Állományvédelmi Osztály: A regionális műhelyek létrehozásával kapcsolatban 2021 őszén megkezdődtek a helyszíni felmérések, a javaslatok összesítése és kiértékelése folyamatos. 2021-ben a szombathelyi és pécsi műhelyek látogatása megtörtént. A szombathelyi és veszprémi restaurátor és könyvkötő műhely már most is működik, néhány eszköz beszerzése és fejlesztése javasolt még. Szombathelyen a távozó restaurátor helyére fontos lenne új kolléga keresése és betanítása. Pécsen az ingatlanfejlesztés mellett egy teljesen új restaurátor műhely létesítésével indulhatna csak el a regionális műhely.

Az OL Bécsi kapu téri raktáraiban megindultak a költözéssel kapcsolatos feladatok kiosztása, megtervezése.

MNL Békés Megyei Levéltára: 2021-ben megkezdődött a gyulai épület nyílászáróinak felújítása, cseréje. Az épület udvar felőli oldalán, összesen 67 ablakának cseréje, javítása történt meg. A 2021-re ígért nyílászárócseréje áthúzódott 2022 elejére, amely összesen 41 ablakot érint az utcafronton.

MNL Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltára: Miskolci részlegben a digitális fényképezőgép meghibásodott, javíttatása az elavult konstrukció miatt gazdaságtalan lett volna. Az MNL Gazdasági Igazgatóságának és a DTO támogatásának köszönhetően új fényképezőgépet szereztek be, amelynek felhasználásával digitalizáló fotólabort alakítottak ki.

A Sátoraljújhelyi Fiókleveletárban 2018-ban felújítási munkálatok kezdődtek meg, amelynek során műemlékvédelmi és épületszerkezeti problémák merültek föl. Így a levéltári iroda mennyezetén nagyobb repedéshálózat, illetve egy 19. század közepéről származó falfestés nyomai kerültek elő. Ennek következtében műemlékvédelmi eljárás kezdődött, amely sajnos 2021-ben sem fejeződött be. A Sátoraljújhelyen tárgyévre várt raktárbővítés tervei elkészültek, de a polcrendszer beépítése előreláthatólag 2022-ben fog megvalósulni.

MNL Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Levéltára: Korábban körvonalazódott a restaurátor műhely Bács-Kiskun megyét és Jász-Nagykun-Szolnok megyét ellátó régiós állományvédelmi-digitalizáló műhellyé fejlesztésének elképzelése, melynek megkezdése 2022 elejére várható.

MNL Nógrád Megyei Levéltára: Az első félév során megtörtént a Salgótarjáni Központ „B” épületének tetőszigetelése.

MNL Tolna Megyei Levéltár: 2021-ben folytatódott a Keselyűsi úti I. épület rekonstrukciója. Még az első félévben megkezdődött villamoshálózat korszerűsítése. A munka nagy része befejeződött, és a korrekciós festés is megtörtént. Nem sikerült hozzájutni a már évekkel korábban kialakított új, Keselyűsi úti I. épület raktárhelyiségeink berendezéséhez szükséges dexion-salgó állványokhoz. Mivel a levéltári őrizetbe kerülő iratok többsége az itt elhelyezett XXXVII. fondőcsoportot érinti, a II. számú épület üres raktáraiból csoportosítják át az állványokat.

MNL Veszprém Megyei Levéltára: Az őszi folyamán a Pápai Fióklevegtár megszüntetése, a költözés lebonyolítása műszaki területen is komoly feladatot jelentett. A pápai bútorzat egy részét sikerült leselejtezni, a használható darabok pedig beszállításra kerültek Veszprémbe.

Veszprémbe polcozatot kellett építeni, miután a múzeumi könyvtár kiköltözött, és visszaadta az általa használt raktárhelyiséget.

Raktárak:

A Daróczi úti és Bécsi kapu téri raktárakban 21 darab új, vezeték nélküli adatgyűjtő kihelyezésére került sor. Az itteni raktárak értékei így 7/24-ben, kétórás ütemekben elérhetőek, legújíthatóak, helyszíni ellenőrzésre az éves elemcseréken kívül nincs szükség. Az óbudai raktárakban szintén cserére kerültek a régi Luft és Novasina típusú adatgyűjtők Testo típusú eszközökre.

MNL Pest Megyei Levéltára: A Nagykőrösön a dokumentumok túlnyomó többségének költöztetése 2020 novemberében és decemberében zökkenőmentesen megtörtént. A Nagykőrösön maradt iratanyag (oklevelek, térképek, tervrajzok) felszállításának befejezése és az ingatlan sorsának rendezése a 2021. évben történt meg.

Kiemelt figyelmet érintő kérdések, problémák:

MNL Győr-Moson-Sopron Megye Győri Levéltára: A győri központi épület villamossági hálózatának állapotát a Győr-Moson-Sopron Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Győri Katasztrófavédelmi Kirendeltségének munkatársa 2020 őszén az életre, a testi épségre veszélyesnek írta le, továbbá a vagyonbiztonságot veszélyeztető helyzetként elemezte. Az elektromos rendszer felújítása az irodákban 2021 telén megtörtént, a raktárakban viszont továbbra is a régi, elavult hálózat működik.

Több raktárban komoly repedések keletkeztek a falon, vizsgálatukat az épület vagyongazdálkodója 2021. július közepén elkezdte. A szakemberek azóta folyamatosan ellenőrzik az ingatlan érintett részeit, a repedések növekedése nem megállapítható. Az iratok biztonságos fennmaradása szempontjából megnyugtató megoldást jelentene egy levéltári használatra alkalmas épület megszerzése, vagy új, kifejezetten archívumi célokat szolgáló ingatlan építése.

A Mosonmagyaróvári Fióklevegtár épületére a Piarista Gimnázium, Általános Iskola és Óvoda 2020 nyarán jelezte igényét. A 2020. december 30-án kiadott kormányhatározattal döntöttek az ingatlan átadásáról bizonyos feltételek megvalósulása esetén. A Mosonmagyaróvári Fióklevegtár költöztetésének körülményeiről 2021-ben nem született döntés.

MNL Heves Megyei Levéltára: Az „A” és „B” épületrész tetőszerkezete és cserepei rossz állapotban vannak, javításuk – a beázások megelőzése végett – egyre sürgetőbb. Az „A” épület jobb oldali sarka megrepedt, a járda megsüllyedt, a víz az alap alá folyik. Időszerű a hét betonlépcső és a járdák felújítása, aknafedők cseréje, csapadékvíz összefolyók megerősítése és betonozása, néhány ablak cseréje. A „C” épületrész az utóbbi évekhez hasonlóan idén is beázott, a tetőrész sérült szigetelésén, a vápa hajlatában szivárgott egy emeleti és egy földszinti raktári egységbe a hóolvadás miatt összegyűlt esővíz. Az évente ismétlődő probléma megszüntetésére végleges megoldást kell találni.

MNL Veszprém Megyei Levéltára: 2021 decemberében beázást észleltek a 3. emelet egyik raktárában, a tető javítása folyamatban van.

A tagintézmények többségében nincsenek klimatizált raktárak, kivétel Fejér, az OL (részben), Nógrád (részben), Pest (részben), Borsod-Abaúj-Zemplén (Alsószolca, nem működik), Szolnok (nem működik). Fejér megye raktári viszonyai a 2014-ben átadott új épülettel megoldódtak, itt a klímaberendezés szakaszosan üzemel. Az OL Bécsi kapu téri és Daróczi u-i épületének raktáraiban nincs klíma, az óbudai föld alatti raktárak esetében kiszámított szellőztetéssel tudjuk a raktári klimatikus paramétereket a kívánt tartományban tartani. A megyei tagintézmények közül Bács-Kiskun, Békés, Csongrád-Csanád, Győr, Sopron, Komárom, Pest, Szabolcs-Szatmár-Bereg egyes telephelyein/raktáraiban a legszélsőségesebbek a hőmérséklet- és páratartalom értékek, jellemzőek a nagy téli-nyári hőingadozások és/vagy a magas páratartalom, amelynek következtében több helyen komoly gondot okoz az iratok penészedése. Ezekben a raktárakban jellemző probléma a falak salétromosodása, a fűtés hiánya, illetve kikapcsolása takarékosági kényszerből, valamint a

nyílászárók rossz állapota. A raktárak takarítását és szellőztetését mindenhol megoldják, és gondoskodnak az árnyékolásról is.

A raktári klimatikus paraméterek (hőmérséklet, páratartalom) változásainak monitorozását mindenhol folyamatosan végezték. A legtöbb tagintézmény már rendelkezik korszerű mérőműszerekkel (hordozható vagy rögzített), egy részük adatgyűjtős műszerekkel is. A mért adatokat számítógépen rendszerezik.

Dobozolás:

Az állományvédelem fontos részét képezi az iratanyag folyamatos átdobozolása. A rendezések során szinte mindenütt cserélik a régi, elhasználódott, savas tárolóeszközöket savmentes dobozokra, illetve savmentes palliumokba helyezik az iratokat. Az MNL intézményeiben az év során átdobozolásra került:

- az OL-ben 3278 raktári egység, 403,03 ifm
- a megyei tagintézményekben összesen 5958 raktári egység, 733,59 ifm
- MNL-ben összesen: 9236 raktári egység, 1136,62 ifm.

III. 3.2. Restaurálás, konzerválás

Az MNL hat tagintézményében van restaurátor műhely, négy tagintézményben könyvkötő műhely, két helyen (OL, BAZML) pedig mindkettő. A tervet a tagintézmények/műhelyek teljesítették, több dokumentumfajta esetében túlteljesítés történt. A munkák kevés kivételtől eltekintve a tagintézmények saját műhelyeiben készültek.

	Országos Levéltár	Megyei tagintézmények	Összesen	terv
oklevél, kódexlap, címereslevél	193 címeres 232 oklevél	1 oklevél 17 címereslevél	233 oklevél 207 címereslevél	156
irat, nyomtatvány, könyvlap	5352	3786 folio 30 kötet 0,88 ifm	9138 folio 30 kötet 0,88 ifm	15.528 folio 0,88 ifm. 46 kötet
tervrajz, térkép	321	58 tervrajz 116 térkép	379 tervrajz 116 térkép	401
pecsét, plakát, képeslap, családfa, rajz, fotó, üvegnegatív	20 pecsét 11 plakát	6 plakát	20 pecsét 17 plakát	318
pecsétmásolat	40		40	25

III. 3.3. Könyvkötészeti munkák

A palliumvágási igényeket nehéz tervezni, mert a rendezési munkák közben derül ki, hogy milyen palliumozási igény lép fel.

	Országos Levéltár	Megyei tagintézmények	Összesen	terv
lapjavítás	7800	19.238	27.038	25.210
könyvkötés javítása, új könyvkötés	61 javítás 189 új kötés	152 javítás 85 új kötés	213 javítás 274 új kötés	446
palliumvágás	15.850	718	16.568	2350
téka készítése	270	2	272	70
védőtök, tasak, mappa készítése	366 mappa 59 tok	39 mappa 3 védőtök	405 mappa 62 tok	755
védődoboz készítése	8	6	14	58

III. 3.4. Biztonsági másolatok készítése (mikrofilmezés, digitalizálás)

A mikrofilmezés az utóbbi években háttérbe szorult, viszont a digitális felvételek száma megnőtt. Tervezett biztonsági (állományvédelmi) és kutatói megrendelésre végzett reprográfiai munkák, biztonsági másolatok készítése (digitalizálás, fotózás, mikrofilmezés, felvételek/másolatok száma) az alábbiak szerint alakult:

Mikrofilmezés: A DTO reprográfiai műhelyeiben mikrofilmezés sem megrendelésre, sem állományvédelmi céllal nem történt. A mikrofilmes eszközöket ebben az évben állítottuk helyre, mikrofilmezést egyelőre nem tervezünk rajta. A megyei tagintézmények közül Tolna megyében végeztek mikrofilmezést állományvédelmi céllal.

	Országos Levéltár	Megyei tagintézmények	Összesen
mikrofilmezés eredeti iratról	0	23.237	23.237

Egyedi digitalizálás (fotózás): A DTO fotóműhelyeiben 12.993 egyedi beállítású/szerkesztésű felvétel készült kutatói megrendelésekre, továbbá címereslevelekről, oklevelekről, pecsétékről, bemutatott iratokról, valamint kiállításokhoz, publikációkhoz, ezen kívül események dokumentálásaként. A megyei tagintézmények közül a Csongrád-Csanád magas felvételszáma digitális fényképezőgéppel végzett digitalizálást jelent.

	Országos Levéltár	Megyei tagintézmények	Összesen
egyedi digitalizálás (fotózás)	12.993	61.461	74.454

Tömeges digitalizálás (szkennelés): A NKEUPI DTO digitalizáló műhelyeiben 438.964 felvétel készült saját munkaerővel, kötetekről, szálas iratokról, térképekről, tervrajzokról, tervmunkában (és részben terven felül), projektek keretében. A tagintézmények közül Borsod-Abaúj-Zemplén, Csongrád-Csanád, Fejér, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Komárom-Esztergom, Nógrád, Somogy, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Tolna, Vas és Veszprém végzett tömeges digitalizálást, ebből kiemelten sokat, Hajdú-Bihar és Vas. A digitalizálás eddig projektmunkákkal összefüggésben valósult meg.

	Országos Levéltár	Megyei tagintézmények	Összesen
tömeges digitalizálás, szkennelés	438.964	153.969	592.933

Mikrofilm-digitalizálás: A NKEUPI DTO műhelyében összesen 2.377.406 felvétel készült. A megyei tagintézményeknél, eszköz híján nincs mikrofilm-digitalizálás.

	Országos Levéltár	Megyei tagintézmények	Összesen
mikrofilm digitalizálás	2.377.406	0	2.377.406

III. 4. A LEVÉLTÁRI ANYAG NYILVÁNTARTÁSA

Az MNL a levéltári anyag megfelelő dokumentálása és megőrzésének biztosítása érdekében 2021-ben is a 27/2015. (V.27.) EMMI rendeletben meghatározottak szerint vezette az előírt nyilvántartásokat. Továbbra is kiemelt szakmai feladat volt az MNL egységes elektronikus nyilvántartási rendszere (scopeArchiv) használatának kiterjesztése. Az Elektronikus Nyilvántartások Főosztálya által készített folyamatleírások, útmutatók segítették a munkatársak munkáját. A hatékonyabb munkavégzést több belső képzés is segítette.

III.4.1. Elektronikus levéltári nyilvántartás

Törzskönyvi nyilvántartás

A 2021. év kiemelt feladata volt – az online kutatói kikérés támogatása miatt is – a törzskönyvi adatok ellenőrzése, javítása, illetve pótlása (az Isad(G) szabványt is figyelembe véve) egy rövid tesztidőszakot követően.

Az elvégzett munka mutatói – az egyes tagintézmények – az alábbi táblázatban olvashatók:

Tagintézmény	Fond/állag száma	Elvégzett javítás	%
BKML	4573	3113	68,07%
BAML	3466	1907	55,02%
BÉML	4577	712	15,56%
BAZML	5647	1978	35,03%
CSCSML	4792	1075	22,43%
FML	3806	871	22,88%
GYMSML Győr	2128	358	16,82%
GYMSML Sopron	3138	575	18,32%
HBML	5475	1071	19,56%
HML	3096	406	13,11%
JNSZML	3673	517	14,08%
KEML	2039	542	26,58%
NML	4904	453	9,24%
PML	7125	218	3,06%
SML	5477	739	13,49%
SZSZBML	4862	360	7,40%
TML	4970	3164	63,66%
VAML	5665	808	14,26%
VEML	5730	50	0,87%
ZML	5912	5912	100,00%
OL 1945e KF	3507	2886	82,29%
OL 1945u KPF	1983	1622	81,80%
OL GLF	4641	4440	95,67%
OL MGYF	15.153	1049	6,92%
MNL NKEUI	305	30	9,84%
Összesen:	116.644	34.856	

A munka során fontos feladat volt a kitöltés mértékének jelölése. Az alábbi táblázat tartalmazza mindazon törzsgységek számát, ahol ez az adat ki van töltve a scopeArchivban A két számadat különbsége azt jelenti, hogy jóval több adatlapon van kitöltve ez a mező, mint ahány törzsgység javítása már befejeződött:

Leírás mértéke	Törzsgységek száma
01-elégtelen	2408
02-minimális	28.390
03-részben	20.034
04-megfelelő	682
05-teljes	1335
Összesen:	52.849

Ugyancsak fontos feladat volt feltüntetni, hogy az adott törzsgység (ebben az esetben állagos fond/állag), milyen raktári nyilvántartással rendelkezik. A táblázatból látszik, hogy jelentősen megnőtt azoknak a törzsgységeknek a száma, melyek raktári nyilvántartása vagy leírási egységként, vagy csatolt segédletfájlként online elérhető a levéltár kutatói számára.

Kategória	Törzsgységek száma
nincs	930
ideiglenes raktári jegyzék	686
papír alapú raktári jegyzék	11.765
segédletfájlként feltöltve	13.493
scopeArchivban	4190
Összesen:	31.064

Gyarapodási napló

2021 egyik fontos feladata volt a scopeArchivban vezetett gyarapodási napló adatainak egységesítése. Az útmutató kidolgozása után az MNL 2020. évi gyarapodási naplójának adatai ellenőrzésre, szükség esetén kiegészítésre, javításra kerültek (752 rekord).

Raktári nyilvántartás

2021-ben a hangsúly az elektronikus raktári nyilvántartásokról eltolódott a törzskönyvi adatok javítsa felé. Ezzel párhuzamosan folyt a raktári jegyzékek segédletfájlként történő betöltése, melyek a kutatók online tájékozódását segítik.

Már feltöltött leírási egységek javítása

Az elektronikus raktári nyilvántartások esetében 2021-ben a levéltár a már létrehozott leírási egységek javítása került fókuszba. Megtörtént a korábbi feltöltések felülvizsgálata, a nem megfelelő leírási egységek törlése. Ez a feladat még 2022-ben is folytatódik.

Excel jegyzékek átalakítása

2021-ben a fentieknek megfelelően jóval kevesebb jegyzéket alakítottak át a levéltár munkatársai a scopeArchivba történő leírási egységek betöltése céljából, mint 2020-ban, illetve mint ami a munkatervben is szerepelt. Az év második felében központi utasításra a feladattal a törzskönyvi javítások miatt teljesen le is álltak. Összesen 1708 excel táblázat készült 4132 ifm anyaghoz. A jegyzékek ellenőrzése után a leírási egységek betölthetőek lesznek a következő évek során a Transfer Assistant segítségével.

Leírási egységek létrehozása/betöltése a scopeArchivba

A fentiek miatt a korábbiakhoz képest kevesebb leírási egység lett létrehozva a scopeArchivban akár közvetlenül, akár betöltés (Transfer Assistant) útján. A létrehozott leírási egységek igen nagy részét az állami anyakönyvek másodpéldányainak nyilvántartása teszi ki, melyek az év második felében készültek el egységesen a megyei levéltárakban. Néhány tagintézmény esetében a betöltés 2022-re húzódik.

A scopeArchivaban létrehozott leírási egységek 2021-ben:

Tagintézmény	összes	törzsegységek	törzsegység alatti szintek	anyakönyv	anyakönyvek %-a
BKML	3	2837	2834	2834	100,00%
BAML	310	13.251	12.941	2760	21,33%
BÉML	70	3170	3100	3065	98,87%
BAZML	303	9727	9424	3646	38,69%
CSCSML	236	260	24	0	0,00%
FML	12	2327	2315	2311	99,83%
GYMSML Győr	192	192	0	0	0,00%
GYMSML Sopron	15	17	2	0	0,00%
HBML	695	3545	2850	2275	79,82%
HML	62	2109	2047	2043	99,80%
JNSZML	153	31.987	31.834	2347	7,37%
KEML	51	1446	1395	1335	95,70%
NML	24	3205	3181	1809	56,87%
PML	147	147	0	0	0,00%
SML	67	3429	3362	3337	99,26%
SZSZBML	26	34	8	0	0,00%
TML	14	10.738	10.724	0	0,00%
VAML	127	136	9	0	0,00%
VEML	29	3233	3204	2671	83,36%
ZML	99	3673	3574	2160	60,44%
OL 1945e KF	7	59	52		
OL 1945u KPF	115	55.021	54.906		
OL GLF	47	170	123		
OL MGYF	16	69.736	69.720		
MNL NKEUI	7	21	14		
OL üres	1	2907	2906		
Összesen	2828	223.377	220.549	32.593	14,98%

Baranya és Hajdú-Bihar megye részt vesznek a Négyzetkataszter NKFIH projektben, melynek során az iratok feldolgozása közvetlenül a scopeArchivban történik, ezzel is bővítve az elektronikus raktári nyilvántartást. A Magánlevéltárak és Gyűjtemények főosztályán pedig elkészültek a használati mikrofilmek leírási egységként történő betöltésével, ami nélkül a 2022. január 1-jén indult online kutatói kikérés a mikrofilmek esetében nem valósulhatott volna meg.

III.4.2. Papír alapú raktári nyilvántartások

Új raktári nyilvántartás

A 2021. évben hagyományos módon készült raktári nyilvántartások:

Tagintézmény	nyilvántartások száma	terjedelem (ifm)	fondok száma
BKML	0	0	0
BAML	99	123,72	99
BÉML	3	6,12	3
BAZML	22	39,82	22
CSCSML	34	226,92	34
FML	3	1,78	3
GYMSML Győr	8	1,52	8
GYMSML Sopron	163	215,3	151
HBML	4	14,08	4
HML	42	48,98	23
JNSZML	8	15,34	8
KEML	16	193,451	16
NML	0	0	0
PML	0	0	0
SML	6	1,44	6
SZSZBML	16	45,67	14
TML	29	76,43	25
VAML	34	76,4	23
VEML	48	129,52	40
ZML	48	150,65	47
OL 1945e KF	62	946,37	62
OL 1945u KPF	45	1406,82	9
OL GLF	108	649,69	30
OL MGYF	0	0	0
MNL NKEUI	0	0	0
összesen	798	4370,021	627
Megyék	583	1367,141	526
OL	215	3002,88	101

Javított raktári nyilvántartás

Az év közben elvégzett rendezések miatt jelentős számú papír alapú raktári nyilvántartást javítani kellett. Számos esetben a scopeArchivba segédletfájlként történő betöltés előtt a levéltár munkatársai javították a jegyzékeket. Ezzel magyarázható az alábbi táblázatban található magas szám adatok:

Tagintézmény	nyilvántartások száma	terjedelem (ifm)	fondok száma
BKML	45	255,56	25
BAML	2	3,36	2
BÉML	13	128,11	13
BAZML	82	242,31	82
CSCSML	36	433,9	34
FML	17	125,57	16
GYMSML Győr	2	18,2	2
GYMSML Sopron	131	299,66	61
HBML	0	0	0
HML	34	369,12	34
JNSZML	231	1682,79	231
KEML	3	26,63	3
NML	33	40,64	31
PML	1	153,3	1
SML	5	12,86	5
SZSZBML	139	359,57	136
TML	59	116,79	54
VAML	35	80,9	34
VEML	31	42,01	12
ZML	0	0	0
OL 1945e KF	27	488,1	27
OL 1945u KPF	444	5176,03	133
OL GLF	449	3240,01	169
OL MGYF	0	0	0
MNL NKEUI	0	0	0
Megyék	899	4391,28	776
OL	920	8904,14	329
összesen	1819	13.295,42	1105

III.4.3. Raktári nyilvántartással való ellátottság

Raktári nyilvántartással rendelkező és nem rendelkező anyagok kimutatása iratfolyóméterben

Tagintézmény	rendelkezik	nem rendelkezik	2020-ban a nem rendelkező anyagok aránya	2021-ben a nem rendelkező anyagok aránya
BKML	7102,31	4147,62	30,55%	36,87%
BAML	11.272,15	6432,53	37,03%	36,33%
BÉML	8113,02	1929,89	18,31%	19,22%
BAZML	13.415,78	0	0,00%	0,00%
CSML	11.267,37	6879,49	38,57%	38,28%
FML	10.198,4	0	0,00%	0,00%
GYMSML Győr	6376,22	1948,27	23,35%	23,40%
GYMSML Sopron	6950,16	106,09	1,54%	1,50%
HBML	6285,11	5504,53	46,81%	46,69%
HML	10373	141,54	1,56%	1,34%
JNSZML	8216,31	473,81	4,80%	5,50%
KEML	10.806,479	0	0,00%	0,00%
NML	6061,89	3993,83	40,61%	39,72%
PML	14.755,33	5451,04	27,18%	26,58%
SML	17.574,6	330,53	1,65%	1,85%
SZSZBML	6230,48	1613,57	21,16%	20,58%
TML	12.484,43	745	5,66%	5,63%
VAML	9744	728	7,14%	6,95%
VEML	14.646,34	1069,79	7,10%	6,81%
ZML	7854,28	3319,54	32,26%	29,71%
OL 1945e KF	25.360,53	0	0,00%	0,00%
OL 1945u KPF	18.130,93	1364,21	1,86%	7,00%
OL GLF	37.823,32	33,52	0,05%	0,09%
OL MGYF	4106,22	24,72	0,59%	0,60%
Megyék	199.727,659	44.815,07	18,34%	18,32%
OL	85421	1422,45	0,45%	1,64%
összesen	285.148,659	46.237,52	13,66%	13,95%

III. 5. RENDSZEREZÉS, RENDEZÉS

III.5.1. Alapszintű rendezés

Évek óta tendenciaként jelenik meg a Magyar Nemzeti Levéltár munkájában az alapszintű levéltári feldolgozó tevékenység csökkenése. Ennek okai a levéltári állomány rendezetlen iratanyagának fokozatos visszaszorulásában és az iratátvételi követelmények fegyelmezett végrehajtásában keresendők. Az általános tendencia ellenére 2021-re a Magyar Nemzeti Levéltár szervezeti egységei 29 fond körében, 2900 iratfolyóméter volumenben terveztek alapszintű feltárási munkát, mely nagyságrendi növekedést jelzett előre. A munkaterv végrehajtását azonban előre nem látott események jelentősen visszavetették. Vis maior helyzetet teremtett a Covid-19 harmadik hullámának felfutása. Az erőforrások átcsoportosítását megkívánta továbbá a törzskönyvi nyilvántartási adatok tömeges revíziója és a raktári nyilvántartások pontosítása is, melyek prioritásukat tekintve megelőzték a rendszerező tevékenységet. A tárgyév alatt végül 44 fondot és 962 iratfolyómétert sikerült alapszintre hozni, mely érték egyébként több, mint kétszeresen felülmúlta a 2020-as adatot.

Az alapszintű rendezésben érintett fondok és fondfőcsoportok, a rendezett mennyiség

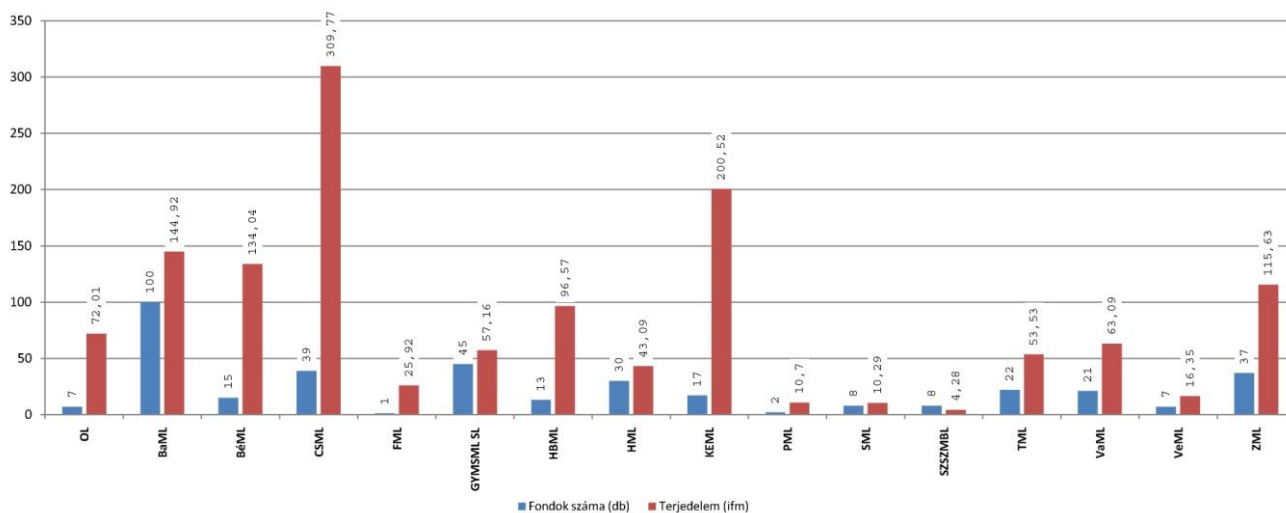
A levéltár megnevezése	Fondok száma (db)	Terjedelem (ifm)	Érintett fondfőcsoportok
OL	16	598,26	XIX., XXVI.
BAML	2	9,84	X., XIV.
CSCSML	2	1,68	XIV., XXXVII.
HBML	2	39,00	VIII., XXIV.
PML	19	276,08	V., XXIII., XXV.
VEML	1	33,24	XV.
ZML	2	4,45	IV., VII.
Összesen:	44	962,55	IV-V., VII-VIII., X., XIV-XV., XXIII-XXV., XXXVII.

III.5.2. Középszintű rendezés

A rendezési munkákon belül hagyományosan a középszintű rendezés jut prioritáshoz a levéltárak rendszerező tevékenységében, melynek érvényre juttatásában a levéltárszakmai követelmények mellett az ágazati jogszabály is ösztönzőleg hat. Középszintű rendezéssel 2021. folyamán majdnem minden szervezeti egység számolt, 346 fondot érintően, 1906 ifm terjedelemben. A teljesítés kvantuma végül alatta maradt az előirányzott szintnek (a prognosztizált mennyiség 70%-a készült el), azonban a tervezettnél szélesebb körű levéltári állományt ölelt fel, 372 fondot érintve. A terv és végrehajtás sarokszámai közt húzódó különbséget részben a tárgyévben végzett nyilvántartás-revíziós munkák indukálták, melyek csökkentették a rendszerezés révén szintre hozott iratanyag mennyiségét. A tervezés és végrehajtás közt feszülő különbség ellenére megállapítható, hogy összlevéltári tekintetben teljesültek a legfontosabb szakmai irányelvek a középszintű rendezésben, a körülményeket figyelembe véve reális és megfelelő szinten zárult az év ebben a munkaágban is. Intézményi perspektívában a feldolgozott anyag gerincét a tanácsok valamint a jogszolgáltatási és vállalati relevanciájú fondok alkották. Említésre érdemes terjedelmet képviseltek a középszintű rendezési munkában a helyhatóságok 1950 előtti anyagai, az önkormányzatok fondjai, és a szakigazgatási szervek irategyüttesei is.

A középintű rendezésben érintett fondok és fondfőcsoportok, a rendezett mennyiség

A levéltár megnevezése	Fondok száma (db)	Terjedelem (ifm)	Érintett fondfőcsoportok
OL	7	72,01	XIX., XXVIII-XXIX.
BAML	100	144,92	IV., VIII., X-XII., XIV., XXIII., XXXIII., XXXV.
BÉML	15	134,04	VIII., X., XXIII-XXV., XXIX., XXXVII.
CSCSML	39	309,77	VI., VIII., X-XI., XIII-XV., XXIII., XXV., XXIX., XXXIII.
FML	1	25,92	XXXIII.
GYMSML Sopron	45	57,16	VII-IX., XIV., XXIII-XXIV., XXIX.
HBML	13	96,57	VIII., XXIII., XXIX., XXXV., XXXVII.
HML	30	43,09	VII-X., XIV-XV., XXV., XXIX-XXX., XXXV.
KEML	17	200,52	IV-V., VIII., XXIII-XXIV., XXIX.
PML	2	10,70	XXIII.
SML	8	10,29	X., XV., XXIII.
SZSZMBL	8	4,28	IX., XIV., XXIV., XXX.
TML	22	53,53	V., VIII-X., XIII., XV., XXIII., XXXVII.
VAML	21	63,09	V., VIII., X., XIV., XXIII., XXV., XXX., XXXVII
VEML	7	16,35	V., XXIII-XXIV., XXX.
ZML	37	115,63	IV., VI., X., XXIII-XXV., XXIX.
Összesen:	372	1357,87	IV-XV., XIX., XXIII-XXV., XXVIII-XXX., XXXIII., XXXV., XXXVII.

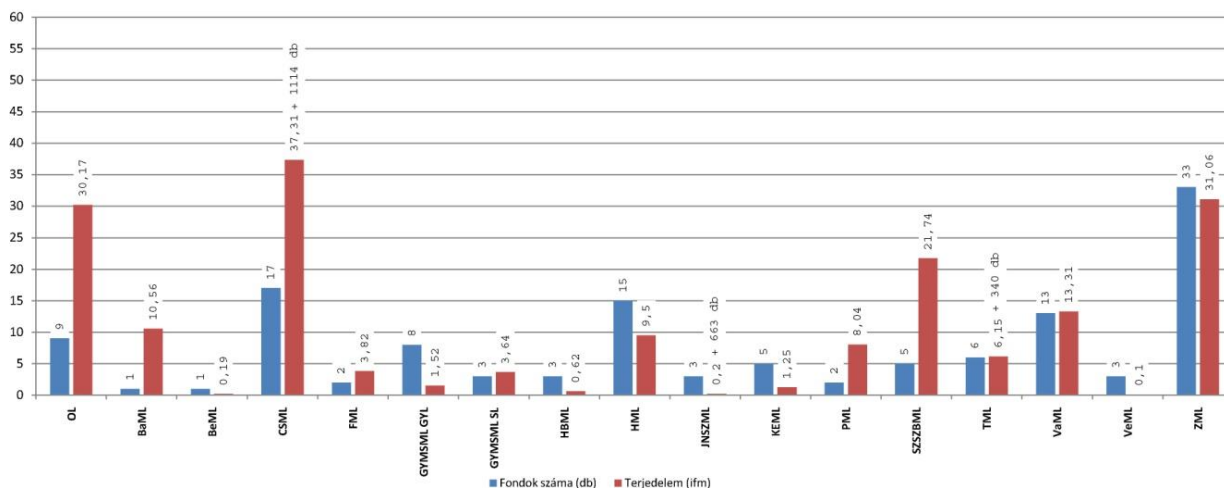

III.5.3. Darabszintű rendezés

Darabszintű rendezést 14 megyei tagintézmény és az Országos Levéltára tervezett 2021-ben, összesen 130 ifm terjedelemben és 1000 db egyedileg nyilvántartott dokumentum tekintetében. A végrehajtás ez évben is meghaladta a munkatervben foglalt mennyiséget. A darabszintű rendezés esetében a feudális kori és a gyűjteményes fondok mellett hangsúlyos szerepet kaptak a tanácsi, jogszolgáltatási és családi iratok is. A darabszintű rendezéseket az adatbázis-építések, illetve azzal összefüggésben a digitalizálási, továbbá ügyfélszolgálati célok is indukálták. Ezen levéltári feldolgozó munka az MNL-ben összesen 129 fondot érintett és 179 ifm-t ölelt fel. A tárgyév során az Országos Levéltára folytatta az egyes kormányzervek (pl Népjóléti Minisztérium, Belügyminisztérium), valamint pártszervek (MSZMP KB Társadalomtudományi Intézet) levéltári anyagának legmagasabb szintű rendszerezését. A darabegységben kezelt iratok közül több mint 2000-et sikerült feldolgozni, melyek a Csongrád-Csanád és Jász-Nagykun-Szolnok fotó-, illetve a Tolna Megyei Levéltár képeslapgyűjteményét képezték.

A darabszintű rendezésben érintett fondok és fondfőcsoportok, a rendezett mennyiség

A levéltár megnevezése	Fondok száma (db)	Terjedelem (ifm)	Érintett fondfőcsoportok
OL	9	30,17	XIX., C, K szekció
BAML	0	0	
BEML	1	0,19	XXIII.
CSCSML	17	37,31 + 1114 db	IV, V, VIII., XI., XV., XVII.
FML	2	3,82	VI., XV.
GYMSML Győr	8	1,52	VIII.
GYMSML Sopron	3	3,64	IV., VII.
HBML	3	0,62	XIV.
HML	15	9,50	VIII., XXIII., XXIV.
JNSZML	3	0,2 + 663 db	X., XIV., XV.
KEML	5	1,25	IV.
PML	2	8,04	IV., XXIV.
SZSZBML	5	12,1	XXIII., XXIV.
TML	6	6,15 + 340 db	XIII., XV., XXIII., XXXV.
VAML	13	13,31	V, VIII., XV., XXIII., XXV., XXX.
VEML	3	0,10	XV.
ZML	33	19,29	IV-VII., XI., XXIII., XXXV., XXXVI.
Összesen:	129	179,18 + 2117 db	IV-VIII., X., XI., XIII-XV., XVII., XIX., XXIII-XXV., XXX., XXXV., XXXVI., C, K, M szekció

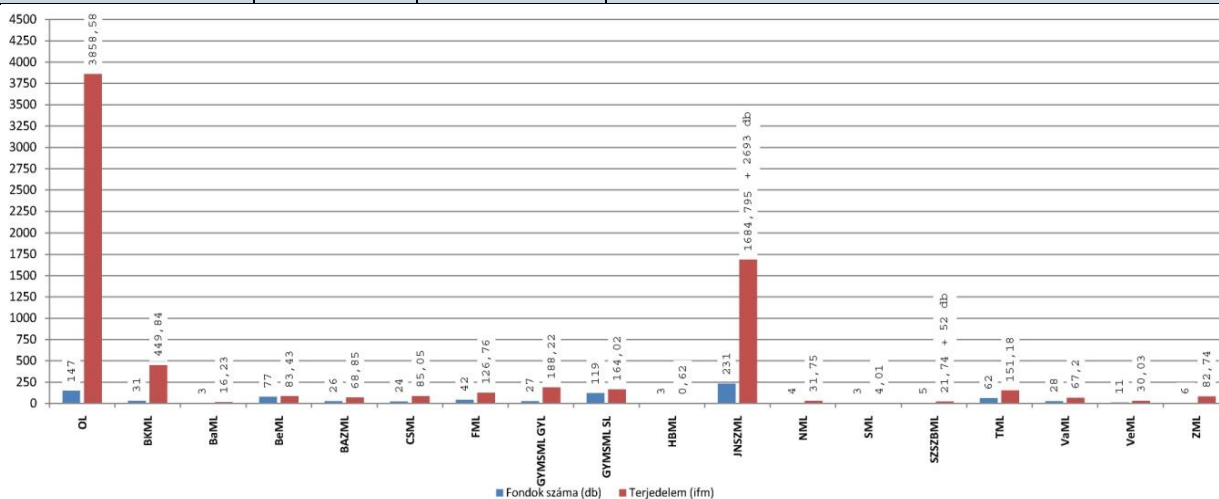

III.5.4. Ellenőrző rendezés

Ellenőrző rendezést 13 megyei tagintézmény és az Országos Levéltára tervezett, mintegy 5836 ifm terjedelemben és 977 fond vonatkozásában. Ezen levéltári feldolgozó munkafajta felölelte közel valamennyi fondfőcsoportot. Jellemzően a korábban már legalább középszinten rendezett, de valamilyen ok (költöztetés, sűrű használat, eleve nem szakszerű vagy időközben meghaladottá vált rendezési szisztéma) miatt keveredetté vált irategyűteseket kellett ellenőrizni, adott esetben a rendezettségét revideálni, vagy a megszűnő fondcsoportok miatt volt szükséges az ellenőrző munkát elvégezni. Mennyiséget tekintve az Országos Levéltára emelkedik ki a statisztikai adatsorok közül, mely tagintézmény önmagában elvégezte az ellenőrző rendezés több mint felét. Rajta kívül két megyei levéltár (Bács-Kiskun, Jász-Nagykun-Szolnok) jelentett le számottevő eredményt feldolgozó tevékenységeinek sorában. Az ellenőrző rendezés 2021-ben a tervben vállaltakat meghaladta, és összesen 849 darab fondot, 7115 folyóméternyi iratanyagot érintett.

Az ellenőrző rendezésben érintett fondok és fondfőcsoportok, a rendezett mennyiség

A levéltár megnevezése	Fondok száma (db)	Terjedelem (ifm)	Érintett fondfőcsoportok
OL	147	3858,58	VIII-X., XVIII-XX., XXIX., XXXII., C, F, K, M, N, O, P, Z szekció
BKML	31	449,84	IV., V., VIII., IX., XIII., XV., XXXIII.
BAML	3	16,23	IX., XV.,
BEML	77	83,43	IV., V., VIII., XI., XXIII.
BAZML	26	68,85	IV-VII., IX., XIV., XXIII-XXV., XXIX., XXX.
CSCSML	24	85,05	IV., VI., VIII., XII., XIV., XV., XXIII.
FML	42	126,76	VIII., XXIII., XXXIII.
GYMSML Győr	27	188,22	IV., XV., XXV., XXXIII.
GYMSML Sopron	119	164,02	VIII., IX., XVI., XXIII.
HBML	3	0,62	XIV.
JNSZML	231	1684,795 + 2693 db	IV., V., X., XXIX., XXXIII., XXXV.
NML	4	31,75	XXIII., XXV., XXXVII.
SML	3	4,01	V., XXXVII.
SZSZBML	5	21,74 + 52 db	V., XXIII., XXX.
TML	62	151,18	IV., VIII., X., XII., XIV., XXIII., XXX., XXXVII.
VAML	28	67,20	VIII., XV., XXIII., XXV., XXX.
VEML	11	30,03	IV., V., XXXIII.
ZML	6	82,74	IV., XXV., XXXV., XXXVII.
Összesen:	849	7115,045 + 2745 db	IV-XVI., XIX., XX., XXIII-XXV., XXIX., XXX., XXXIII., XXXV., XXXVII., C, F, K, M, N, O, P, Z szekció

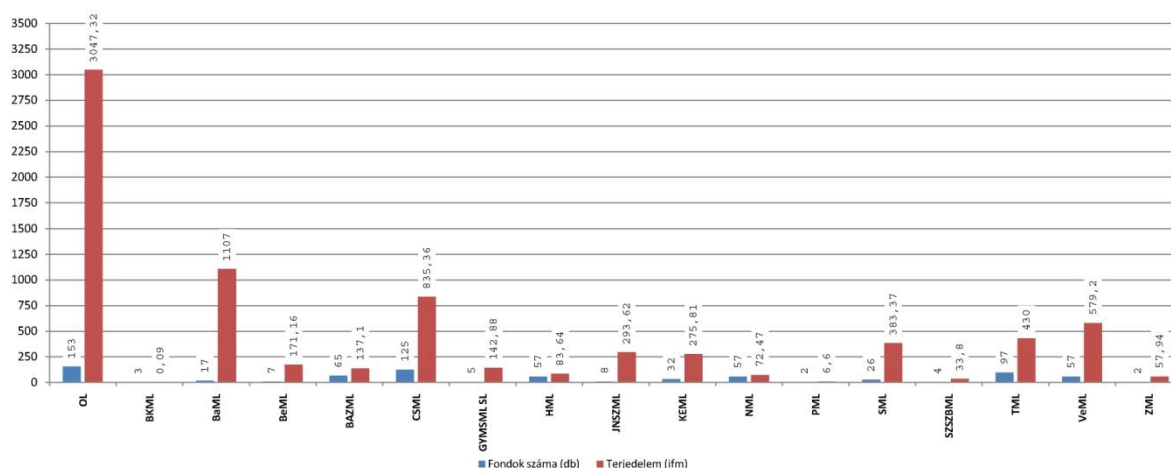

III.5.5. Raktári rendezés (mintaállványozás, jelzetelés, átrendezés)

A munka legtöbb esetben raktáron belüli átrendezést, tömörítést kisebb mértékben mintaállványozást jelentett. Jelzetelést kevés helyen végeztek, elsősorban ott, ahol digitalizálásra történő előkészítés vagy darabszintű rendezés is történt. 2021. évre vonatkozóan MNL szinten ez a munkafeladat 717 fondot fogott át, és 7657 ifm összerjedelmet eredményezett. A teljesített volumen döntő hányadát a mintaállványozási tevékenység adta.

A raktári rendezésben érintett fondok és fondfőcsoportok, a rendezett mennyiség

A levéltár megnevezése	Fondok száma (db)	Terjedelem (ifm)	Érintett fondfőcsoportok
OL	153	3047,32	X., XVIII., XIX., XXIX., XXXII., F, Z szekció
BKML	3	0,09	V., X., XXIII.
BAML	17	1107	IV-VII.
BEML	7	171,16	IV., XXIII., XXV., XXXVII.
BAZML	65	137,10	IV-IX., XIV., XV., XXIII-XXV., XXIX., XXX., XXXVII.
CSCSML	125	835,36	IV-VIII., X., XI., XIII-XV., XXIII-XXV., XXX., XXXVII.
GYMSML Sopron	5	142,88	VIII., XXV., XXIX.
HML	57	83,64	VII-XI., XIV., XXV., XXIX., XXX., XXXV.
JNSZML	8	293,62	V., XXIII., XXXIII.
KEML	32	275,81	IV., V., VIII., XIV., XXIII-XXV., XXIX.
NML	57	72,47	XXXVII.
PML	2	6,60	XXIII., XXIX.
SML	26	383,37	XXIII., XXXVII.
SZSZBML	4	33,80	V., XXXIII.
TML	97	430	IV., VIII, X., XII., XIV., XXIII., XXX.
VEML	57	579,20	IV., V., XI., XIV., XV., XXIII., XXIV., XXX., XXXVII.
ZML	2	57,94	XXIV.
Összesen:	717	7657,36	IV-XV., XVIII., XIX., XXIII-XXV., XXIX., XXX., XXXII., XXXV., XXXVII., F, Z szekció

III. 6. SELEJTEZÉS

A Magyar Nemzeti Levéltár ingatlanfejlesztési stratégiájának tervszerű végrehajtása ellenére a tagintézmények jelentős része továbbra is szabad raktári férőhely kapacitás problémákkal küzd, mely évről-évre indokolja az intézményekben zajló selejtezési munkáknak a létjogosultságát.

2021-ben az MNL OL Gazdasági Levéltári Főosztályán és az 1945 utáni Politikai Kormányiszervek és Pártiratok Főosztályán, valamint négy megyei tagintézményben került sor selejtezésekre. Jogszabályi előírások alapján levéltári anyagot nagyobb terjedelemben az Országos Levéltára, a Komárom-Esztergom és a Zala Megyei Levéltára vont selejtezési eljárás alá. Rendezés során hat szervezeti egységben következett be 236,06 iratfolyómétert kitevő iratcsökkenés. A selejtezések a korábbi évekhez hasonlóan elsősorban az 1945 után keletkezett iratanyagot, s ezen belül is főként a tanácsai, valamint a vállalati iratokat érintették, de a megyei levéltárak esetében kisebb mennyiségű iratanyag selejtezés alá vonására került sor a központi államigazgatás, a jogszolgáltatás és az önkormányzatok köréből is. Egy esetben kényszerselejtezés történt, mivel az iratanyag menthetetlenül penészedett.

A korábbi évekhez hasonlóan a selejtezési munkafolyamat mindenütt szorosan összekapcsolódott a rendezési munkákkal, emiatt az alább közölt táblázatban külön oszlopban tüntettük fel a tényleges selejtezés által, és a rendezések során bekövetkezett iratcsökkenéseket.

A levéltár megnevezése					Selejtezés	Rendezés során
	Fondok száma (db)	Selejtezés alá vont irat terjedelme (ifm)	Selejt mennyisége (ifm)	Érintett fondfőcsoportok	Selejtezés jóváhagyása (megtörtént, folyamatban)	bekövetkezett iratcsökkenés (ifm)
MNL OL	13	135,17	38,14	XIX., XXVI., XXIX., M., Z.	Megtörtént	218,28
MNL BKML	–	–	–	–	–	–
MNL BAML	–	–	–	–	–	–
MNL BÉML	–	–	–	–	–	–
MNL BAZML	–	–	–	–	–	0,41
MNL CSCSML	–	–	–	–	–	–
MNL FML	–	–	–	–	–	–
MNL GYMSML Győr	–	–	–	–	–	–
MNL GYMSML Sopron	–	–	–	–	–	–
MNL HBML	–	–	–	–	–	–
MNL HML	–	–	–	–	–	–
MNL JNSZML	–	–	–	–	–	–
MNL KEML	7	108,95	44	XXIII., XXIV., XXIX.	Folyamatban	–
MNL NML	–	–	–	–	–	–
MNL PML	–	–	–	–	–	–
MNL SML	3	7,84	2,41	XXIII., XXXVII.	Megtörtént	1,72
MNL SZSZBML	–	–	–	–	–	–
MNL TML	–	–	–	–	–	–
MNL VAML	–	–	–	–	–	–
MNL VEML	1	9	9	XXIV.	Megtörtént	0,47
MNL ZML	3	74,12	18,10	XXIII., XXV.	Megtörtént	15,18
Összesen	27	335,08	111,65	XIX., XXIII., XXIV., XXV., XXVI., XXIX., XXXVII., M., Z.	Megtörtént: 4 Folyamatban: 1	236,06

A tagintézmények 2021. évi munkatervei alapján a selejtezés alá vont levéltári iratanyag 631,69 iratfolyómétert tett ki. Ezzel szemben 2021-ben a ténylegesen selejtezés alá vont iratanyag mindössze 335,08 iratfolyóméter volt, mely a jelzett célkitűzésnek az 53%-át teszi ki.

A 2021. évi munkatervben megjelölt selejtezési tervszámaiból az MNL Zala Megyei Levéltára felülteljesítette a tárgyévra kitűzött mennyiségi kvótát, az MNL Komárom-Esztergom Megyei Levéltára valamivel kevesebb, minden más szervezeti egység a tervezettnél lényegesen kevesebb terjedelmű iratanyagot vont selejtezési eljárás alá.

A 2021. évi munkatervben megjelölt selejtezési tervszámaikból az MNL Fejér és Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltára semmit sem valósított meg.

III. 7. SEGÉDLET-KÉSZÍTÉS

Az MNL elektronikus nyilvántartó rendszere a scopeArchiv egyszerre nyilvántartás és kutatást megkönnyítő segédlet, az ISAD(G) szabványnak megfelelően. A 2020. évi tervezés után jelent meg a 4/2020. sz. főigazgatói utasítás, amely a segédletkészítés helyének (levéltári leírás) a scopeArchivot jelöli meg elsődlegesnek. A scopeArchivon kívül lajstromok, tematikus segédletek, regeszták készítésére csak indokolt esetben kerülhet sor. Az MNL adatbázisait a rendelkezés nem érinti, melyek így a segédletkészítés (levéltári leírás) másik nagy csoportját alkotják.

III.7.1. Adatbázisok, Tematikus segédletek

2020 elejére megvalósult az AdatbázisokOnline online felületének (<https://adatbazisokonline.hu/>) teljes körű megújítása és üzembehelyezése. Az adatbázisok online azonban nem csak megjelenési felület, hanem komoly háttéradatbázissal, belső feltöltőfelülettel rendelkezik. Kiegészítő része az MNL névtéradatbázisa.

Az AOL 2.0-án 2021-ben is jelentős munkálatok folytak.

A megyei tagintézmények által külön platformokon fenntartott adatbázisok integrálásának elősegítése is elkezdődött, párhuzamosan további, és országos levéltári adatbázisok publikálásával az AOL 2.0-ba. Egyúttal az AOL-hoz új, felhasználói visszajelzéseket és adatgazdagítást (így például képfeltöltéseket) lehetővé tevő funkció kifejlesztése is megvalósult, a felhasználók az új funkciót elkezdték használni. Az alábbi adatbázisok kerültek ki publikálásra:

- Oszmán összeírások gyűjteménye – korábban ki publikált adatbázis újabb adatokkal való gazdagítása (<https://adatbazisokonline.hu/adatbazis/oszman>)
- Szovjet táborkok magyar foglyai – korábban ki publikált adatbázis újabb adatokkal való gazdagítása (<https://adatbazisokonline.hu/adatbazis/szovjet-taborok-magyar-foglyai>)
- A Debreceni Klinikákon ápolt kitelepítettek (1952–1953) (<https://adatbazisokonline.hu/adatbazis/a-debreceni-klinikakon-apol-t-kitelepitetek-1952-1953>)
- Bihar vármegyei internáltak (<https://adatbazisokonline.hu/adatbazis/bihar-varmegyei-internaltak-1945-1949>)
- Szegedi jugoszláv hadifogoly átmeneti otthon (<https://adatbazisokonline.hu/adatbazis/szegedi-jugoszlav-hadifogoly-atmeneti-otthon>)
- Veszprémi első világháborús hadigondozási adatbázis (<https://adatbazisokonline.hu/adatbazis/veszpremi-elso-vilaghaborus-hadigondozasi-adatbazis>)

Az alább felsorolt adatbázisok jó készütségi szinten állnak, előkészítve a 2022-es közlésre, vagy újraközlésre. Státuszuk szerint csoportosítva:

Tesztkörnyezetben publikálva:

- MKP vezető testületeinek jegyzőkönyvei (M-KS-274 f-2,3,4,5,6)
- A Honvédelmi Tanács és a Honvédelmi Bizottság határozatai (XIX-A-98 és HM-HL vonatkozó iratanyaga: HL VIII. 2.)
- Zala vármegye megyei / városi / járási / községi testületeinek jegyzőkönyvei [1950-ig]
- Zala megye tanácsai megyei / városi / járási / községi testületeinek jegyzőkönyvei [1950-től]
- Zala megye párttestületei megyei / városi / járási / községi testületeinek jegyzőkönyvei
- A Hajdú-Bihar Megyei Levéltár egyházi anyakönyvei
- Borsod-Abaúj-Zemplén megyei gyászjelentések gyűjteménye
- Második világháborús Jász-Nagykun-Szolnok megyei veszteséglista

Adatbázis sémába betöltve:

- MDP Hadifogoly Iroda (M-KS 276-118)
- Hangfelvételek az MSZMP megyei vezető testületeinek üléseiről (BAZML, 1958-1967)
- Jászberény személyi és vagyoni összeírása 1713. (JNSZML IV. 3. a.)
- A Jászkun Kerület személyi és vagyoni összeírása 1760. (JNSZML IV. 3. a.)

→ A gyulai zsidó temető adatbázisa

Adatbázis sémába való betöltésre váró, előkészületben lévők:

→ Az 1828. évi összeírás (N 26)

→ Magyarország képekben 1984. fotógyűjtemény adatbázisa (OL XXXII-12 / Falufotó projekt a Szentendrei Skanzennal közösen)

→ A magyarországi roma népiértés emlékezete adatbázisa (IHRA / International Holocaust Remembrance Alliance projekt részeként)

Az alábbi, már közölt adatbázisokon kellett módosításokat, javításokat végrehajtani:

→ Minisztertanácsi jegyzőkönyvek (1867–1944)

→ Minisztertanácsi jegyzőkönyvek (1944–1965)

AOL-ban végzett nagyobb feltáró munkák:

→ Tovább folytatódott az MNL OL 1526-1570 közötti iratainak feldolgozása NKFIH projekt keretében (E, P, R szekció). A harmadik szakasz (2020. szept. 1-2021. aug. 31.) során összesen 6815 új rekordot rögzítettünk, Az adatbázis 2021.08.31-én összesen: 38.846 rekordot tartalmazott, ebből 20.019 készült jelen projekt során. A rekordokban összesen 35.417 személy- és 17302 helynevet rögzítettünk. Jelen munkaszakasz során is a legtöbb rekordot a Magyar Kamara Archivuma Neo-Registrata Acta (E 148) állagában rögzítettük: 5264 db. Ebben a munkaszakaszban gyakorlatilag elkészültünk ezzel az állaggal, 100–200 rekord maradt csak a következő szakaszra. Folytattuk a Zichy család zsélyi levéltárának (P 707) missiliseit (XXXII. sorozat): az összesen 894 rekordból ebben a munkaszakaszban 640 db készült el. Ezen kívül rögzítettük a Kapy család (190 rekord) és a Ghyczy család (303 rekordot) anyagát. Elkezdtük feldolgozni a Csáky család Központi és Kassai levéltárát (P 71, P 72), a Károlyi család Törzsanyagát (P 392) és a Kölcsey család (P 441) levéltárát. Az MNL névterét (AOL) is folyamatosan bővítettük. A harmadik szakaszban összesen 4184 személynevet (illetve névváltozatot) rögzítettünk.

→ E 158 – Magyar Kamara archivuma, Conscriptioes portarum * Terjedelem: 17,8 r.e.; 109 131 rekord * A dikális összeírások esetében összetett munkát végeztünk el. Az Excelben történő adatrögzítés mellett folytattuk a már rögzített helynevek azonosítását. Az összeírás feldolgozására alkalmas adatbázis elkészítése folyamatban van, a már publikált adatok migrálása egyben az adatbázis szerkezetének a kialakítását is szolgálja. Arra törekedtünk, hogy az oszmán összeírások feldolgozására alkalmas adatbázissal kompatibilis legyen annak érdekében, hogy a helységekhez kapcsolódó adatok mind az oszmán, mind pedig a magyar összeírások esetében egy térképen vizualizálható legyen.

Az AOL-on kívül végzett munka általában valamilyen projekthez kötődött. Ilyen például a orosz-magyar hadifogoly adatbázis (Hajdú-Biharból elhurcolt hadifoglyok és polgári személyek <http://gulag hbml hu/adatbazisok/hajdu-biharból-elhurcolt-hadifoglyok-es-polgari-szemelyek/>), Párt-Állam-Párt NEB-MNL-es közös adatbázis bővítése, A Jog-és tulajdonfosztás, identitástörés a vidéki Magyarországon a kommunista diktatúrában című kutatási projekt (németek kitelepítése, kuláklista, házingatlanok államosítása), Perkataszter, 1984-es projekt stb.

Ezeket kívül számos adatbázis, illetve tematikus segédlet készül az országszerte, melyek többsége a tagintézmények belső hálózatán, vagy a tagintézmény honlapján érhetőek el. Megemlítendőek ezek közül a megyei közjegyzői adatbázisok (pl. Somogy), IV. 403. PPSK vm. Törvényhatósági Bizottság iratai 1876-1885 (Pest), IV. 403. Tolna Megye Központi Választmányának iratai 1927-1928 (Tolna), illetve a veszprémi várostörténeti adatbázis.

III.7.2. Regesztá, lajstrom

2022-ben az alábbi segédleteket mindenképpen felül kell vizsgálni, hogy beépíthetőek-e scopeArchivba, vagy az adatbázisok, tematikus segédletek között kell szerepeltetni őket. Mindegyik segédlet lényege a darabszintű leírás és feltárás volt. Regesztát az MNL Tolna Megyei Levéltára készített (IV. 1. Tolna Vármegye nemesi közgyűlésének iratai 1736). Lajstromot az MNL Baranya Megyei Levéltára készített több kisebb fondból,

III. 8. Kutató- és ügyfélszolgálat, online kutatás

A kutatószolgálati tevékenységben résztvevő munkatársak száma és aránya tagintézményenként változó. Megállapítható, hogy a kisebb személyi állománnyal rendelkező megyei tagintézményekben szinte minden

szakalkalmazott részt vesz a munkában, míg a nagyobb létszámmal dolgozó levéltárakban csak kutatószolgálatban dolgozó munkatársak látják el ezen feladatokat. Kevés kivételtől eltekintve (pl. Jász-Nagykun-Szolnok, Heves, Zala) az intézményi hálózat megyén belüli tagoltsága (fióklevéltárak) miatt a legtöbb helyen egynél több kutatószolgálatot működtetnek a tagintézmények. A megyei levéltárak arra törekszenek, hogy a kutatószolgálatot a jogszabályok által előírt heti legalább négy napra elosztott 30 órában tartsák nyitva. A fióklevéltárakban azonban – általában a kisebb látogatottság és a kevesebb munkatárs miatt – a 30 órás nyitvatartási időt nem tudják mindenhol biztosítani.

2021. január 1-től a kutatók nyilvántartása már nem különült el tagintézményenként, tehát MNL szintű lett. Ez szolgáltatásbővülést jelent, hiszen bárhol is iratkozott be a kutató, látogatói jegye és a kutatáshoz tartozó különböző dokumentumok (pl. támogatói nyilatkozat) az egész országban érvényesek. Elsődlegesen mindenhol az online beiratkozást kellett előnyben részesíteni, de ahol ez valamilyen okból kifolyólag nem történhetett meg (pl. idősebb kutató, aki nem tudott online regisztrálni), ott lehetőség volt papíralapon elvégezni a regisztrációt, amit végül a levéltáros kolléga véglegesített a nyilvántartó szakrendszerben.

A kutatók segítségére készültek oktatóvideók a beiratkozásról és az online kikérésről is, amit a honlap kezdőlapján helyezett el a Kutatószolgálat az E-beiratkozás <https://mnl.gov.hu/e-beiratkozas> és E-kikérés <https://mnl.gov.hu/e-kikeres> menüpont alatt. Ez az egész év folyamán országszerte nagy segítséget jelentett a kollégáknak.

2021. júliusától az integrációt és az egységes működést tovább erősítette, hogy a levéltári szolgáltatásokra vonatkozóan az egész MNL-ben érvényes árszabást adott ki a kutatószolgálat. Emellett év végén a Kutatási Szabályzat aktualizálására is sor került.

A kutatószolgálati tevékenységben résztvevő munkatársak száma és aránya tagintézményenként változó. Megállapítható, hogy a kisebb személyi állománnyal rendelkező megyei tagintézményekben szinte minden szakalkalmazott részt vesz a munkában, míg a nagyobb létszámmal dolgozó levéltárakban csak kutatószolgálatban dolgozó munkatársak látják el ezen feladatokat. Kevés kivételtől eltekintve (pl. Jász-Nagykun-Szolnok, Heves, Zala) az intézményi hálózat megyén belüli tagoltsága (fióklevéltárak) miatt a legtöbb helyen egynél több kutatószolgálatot működtetnek a tagintézmények. A megyei levéltárak arra törekszenek, hogy a kutatószolgálatot a jogszabályok által előírt heti legalább négy napra elosztott 30 órában tartsák nyitva. A fióklevéltárakban azonban – általában a kisebb látogatottság és a kevesebb munkatárs miatt – a 30 órás nyitvatartási időt nem tudják mindenhol biztosítani.

2021. január 1-től a kutatók nyilvántartása már nem különült el tagintézményenként, tehát MNL szintű lett. Ez szolgáltatásbővülést jelent, hiszen bárhol is iratkozott be a kutató, látogatói jegye és a kutatáshoz tartozó különböző dokumentumok (pl. támogatói nyilatkozat) az egész országban érvényesek. Elsődlegesen mindenhol az online beiratkozást kellett előnyben részesíteni, de ahol ez valamilyen okból kifolyólag nem történhetett meg (pl. idősebb kutató, aki nem tudott online regisztrálni), ott lehetőség volt papíralapon elvégezni a regisztrációt, amit végül a levéltáros kolléga véglegesített a nyilvántartó szakrendszerben.

A kutatók segítségére készültek oktatóvideók a beiratkozásról és az online kikérésről is, amit a honlap kezdőlapján helyezett el a Kutatószolgálat az E-beiratkozás és E-kikérés menüpont alatt. Ez az egész év folyamán országszerte nagy segítséget jelentett a kollégáknak.

A 2020-ban részben az MNL OL-ban, valamint az MNL VEML-ben elkezdett online kikérés mellett, 2021-ben több megye is csatlakozott: Békés, Heves és Nógrád megye.

2021. júliusától az integrációt és az egységes működést tovább erősítendő, az egész MNL-ben érvényes árszabást adott ki a kutatószolgálat a levéltári szolgáltatásokra vonatkozóan. Emellett év végén a Kutatási Szabályzat aktualizálására is sor került.

III. 8. KUTATÓ- ÉS ÜGYFÉLSZOLGÁLAT, ONLINE KUTATÁS

III. 8.1. A Magyar Nemzeti Levéltár kutatóforgalmi adatai

2021. év adatait vizsgálva továbbra is érvényes az a 2020-ra is jellemző állítás, miszerint a tavaszi zárvatartás és a korlátozott kutatói befogadóképesség jelentősen csökkentette a kutatótermék forgalmát. A korlátozások júliusig tartottak.

A táblázat mutatja az MNL-be beiratkozott kutatók létszámát 2012-től kezdve. A 2021-ben bevezetett MNL szintű online beiratkozással egy új viszonyítási ponthoz ért el a Levéltár. A grafikon is jól mutatja, hogy az eddigi összes beiratkozott kutatóhoz képest csökkent a létszám, de mind az Országos Levéltár, mind a megyei intézmények számait tekintve jelentősen nőtt a beiratkozottak száma. 2021-ben az MNL-be összesen 3928-an iratkoztak be.

A külföldi lakcímmel rendelkező kutatók száma jelentős emelkedést mutat 2020-hoz képest, hiszen a határok jóval nyitottabbak voltak az elmúlt évben (2021: 561, 2020: 194). A tudományos kutatók száma MNL tekintetében csökkent (2021: 1102, 2020: 1328). Továbbra is igaz, hogy mind a külföldi, mind a tudományos kutatók aránya sokkal magasabb az OL-ban, mint a megyei tagintézményekben.

Az MNL kutatóforgalmi adatai 2021-ben tagintézmények szerint

A levéltár megnevezése	Megjelent kutató	Ebből külföldi	Ebből tudományos kutató	Kutatási esetek	Külföldi kutató	Kutatási kérelmek	Leadott kéréslapok
MNL OL	641	77	501	3703	461	-	10.562
MNL BAML	143	5	74	673	6	-	368
MNL BAZML	158	11	63	400	16	-	811
MNL BÉML	104	-	40	410	0	-	1172
MNL BKML	79	-	42	294	0	-	507
MNL CSCSML	157	-	60	1075	0	-	830
MNL FML	88	-	29	338	0	-	166
MNL GYMSM Győr	66	1	30	288	1	-	421
MNL GYMSM Sopron	53	2	25	106	4	-	101
MNL HBML	145	4	61	543	5	-	683
MNL HML	79	3	41	217	9	-	748
MNL JNSZML	108	2	36	472	2	-	468
MNL KEML	77	2	35	125	2	-	308
MNL NML	19	2	10	46	2	-	83
MNL PML	148	3	67	578	3	-	1230
MNL SML	56	1	28	182	1	-	137
MNL SZSZBML	138	2	50	863	11	-	457
MNL TML	74	2	27	328	10	-	276
MNL VAML	95	6	70	863	19	-	721
MNL VEML	111	-	44	338	0	-	1009
MNL ZML	81	3	31	243	9	-	252
Megyék összesen	-	-	-	8382	100	-	10.748
MNL összesen	2258/2933	123/126	1102/1364	12.085	561	3975	21.310
OL az MNL %-ában	-	-	-	30,64%	82,17%	-	49,56%
Megyék az MNL %-ában	-	-	-	69,36%	17,83%	-	50,44%

A megjelent kutatók száma 2258 fő volt, akik 2620 alkalommal jelentek meg az egyes kutatótermekben és összesen 12.085 kutatási esetet produkáltak. Ennek az az oka, hogy egy-egy tagintézményben megjelent kutatók más tagintézmény(ek)be is mehettek kutatni. Ugyanez az tendencia a tudományos, valamint a külföldi kutatók számának a bemutatásánál is.

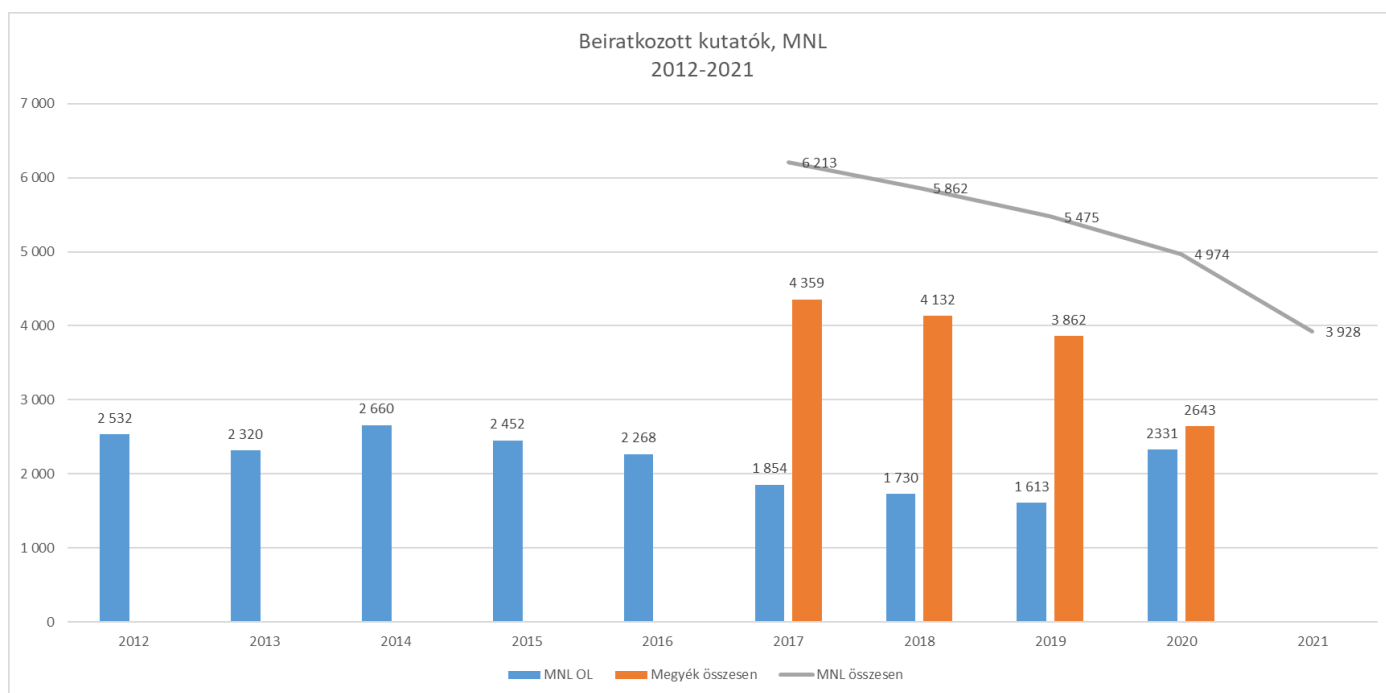
A lent látható grafikonon jelölt beiratkozott kutatói létszám (3928 fő) azonban jóval magasabb a megjelent kutatók számánál (2258 fő). Ennek a különbségnek az az oka, hogy nem minden online regisztrált kutató jött el végül a levéltárba – pontosabban a regisztráltak csak 57%-a jött be végül iratot kutatni.

A korlátozások 2021-ben is éreztették hatásukat – így a 2020. évhez hasonló adatokkal rendelkezünk.

2021-ben az OL továbbra is a kutatási esetek 30,6%-át (+0,4%) adja. A kutatási kérelmek esetében csökkenést tapasztalhatunk (2021: 3975, 2020: 5042), aminek okát abban találhatjuk, hogy az országos nyilvántartásnak köszönhetően a korábban duplán, esetenként triplán regisztrált kérelmeket jelenleg csak egyszer visszük be a nyilvántartási rendszerbe, hiszen az az egész országban érvényes. A leadott kérések tekintetében a korábbi évek aránya 2021-ben is maradt, tehát nagyjából fele-fele arányban adtak le kéréseket az Országos Levéltárban, valamint a megyei intézményekben (OL: 49,56%, megyék: 50,44%).

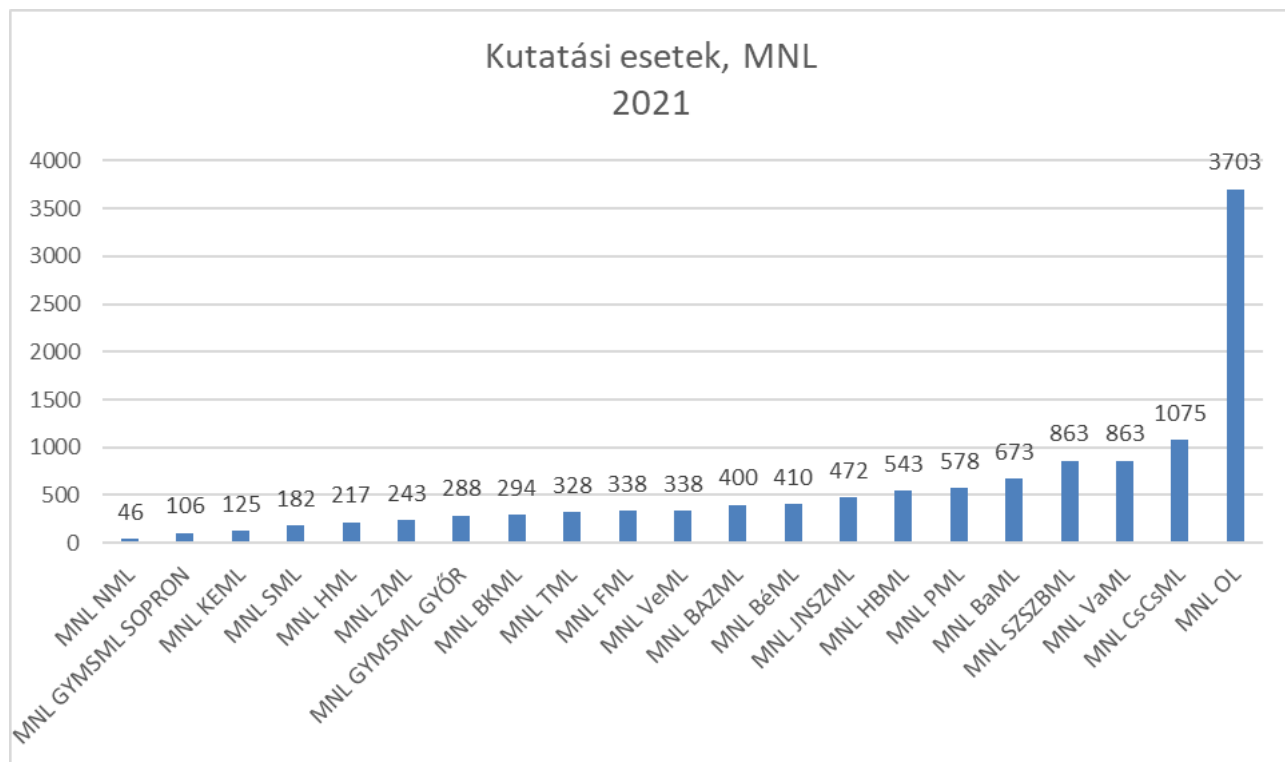
2021-ben a kutatási kérelmeket az elektronikus nyilvántartásra való átállás miatt nem lehet külön tagintézményenként megjeleníteni. Egy 2022-es külön fejlesztéssel erre majd lesz lehetőség. Addig is, az összes, MNL-be beérkezett kutatási kérelmek számát tudjuk megjeleníteni.

Az MNL beiratkozott kutatóinak száma 2012 és 2021 között

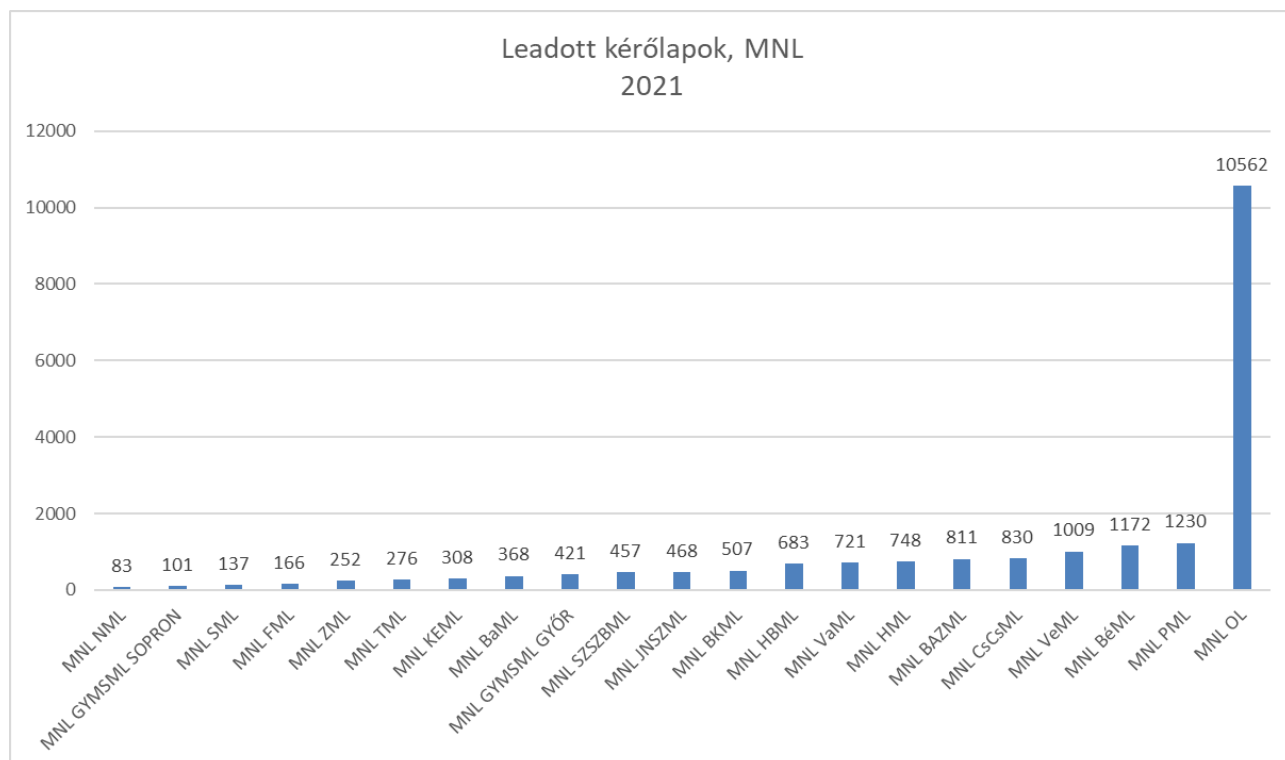

Az MNL szintű nyilvántartással a párhuzamosságok eltűntek, hiszen aki korábban több tagintézménybe is járt kutatni, az a kutató minden intézmény statisztikájában megjelent. 2021 fordulópont az adatokat figyelembe véve, és a következő évek adatait ehhez az évhez viszonyítva kell majd elemezni, hiszen 2021 január elsejétől érvényes az egységes, mindenhova érvényes online beiratkozás.

A kutatási esetek száma 2021-ben MNL tagintézmények szerint, növekvő sorrendben

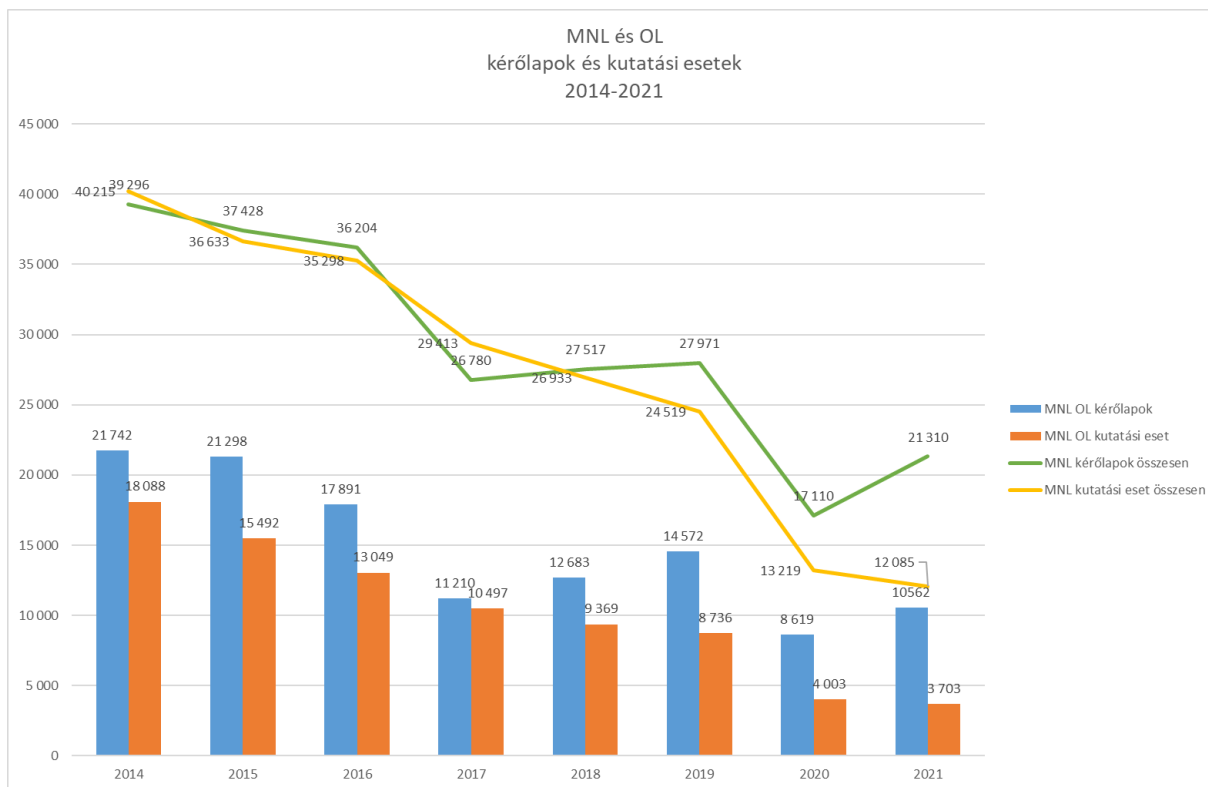

A leadott kérések száma 2021-ben az MNL-ben, növekvő sorrendben

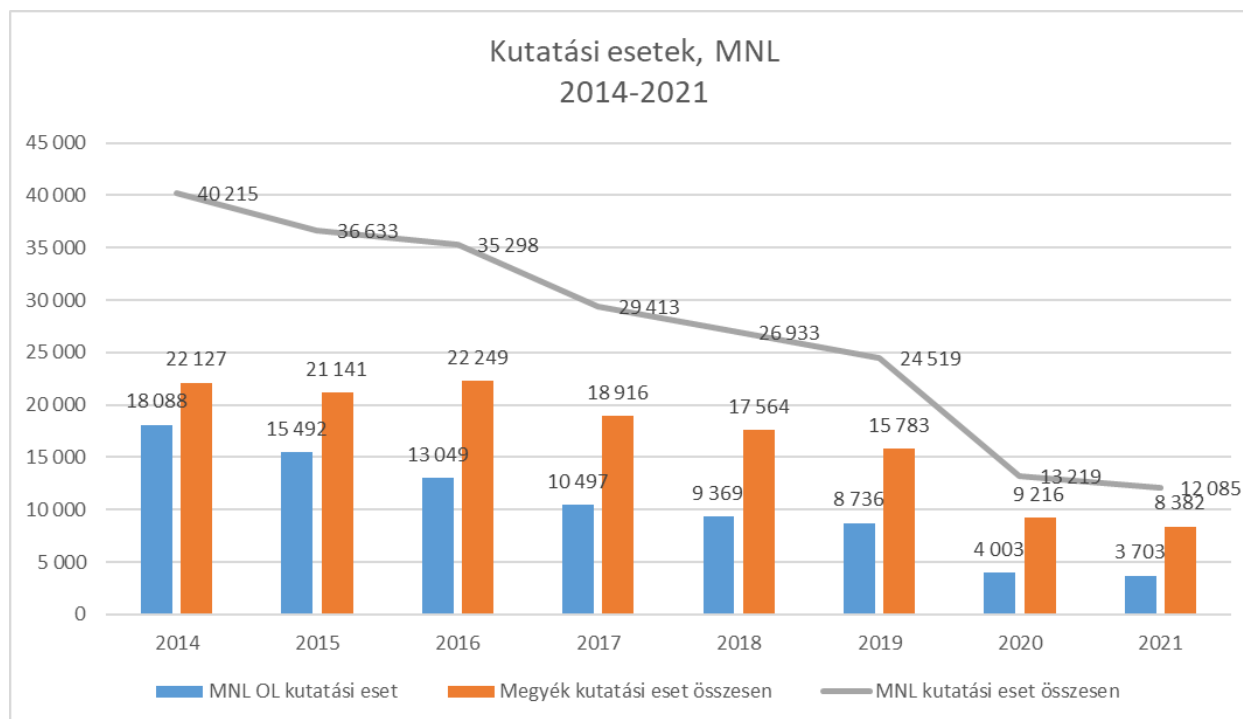

Az adatokat többéves távlatban vizsgálva megállapítható, hogy MNL szinten 2015-től jellemző a kutatóforgalmi adatok csökkenése, amit jól mutat a kutatási esetek számában mért visszaesés. A visszaesés 2015–2016 között kisebb mérvű volt, ami abból adódott, hogy az OL kutatótermeire jellemző visszaesést valamelyest ellensúlyozta a megyék forgalma (ott még nem kezdődött el ekkor a csökkenés). A 2020-as nagy visszaesést a járványügyi helyzet miatt hozott korlátozások okozták.

A kutatási esetek változása az Országos Levéltárban és a megyékben, 2014–2021 között

A kutatási esetek változása az Országos Levéltárban és a megyékben, 2014–2021 között

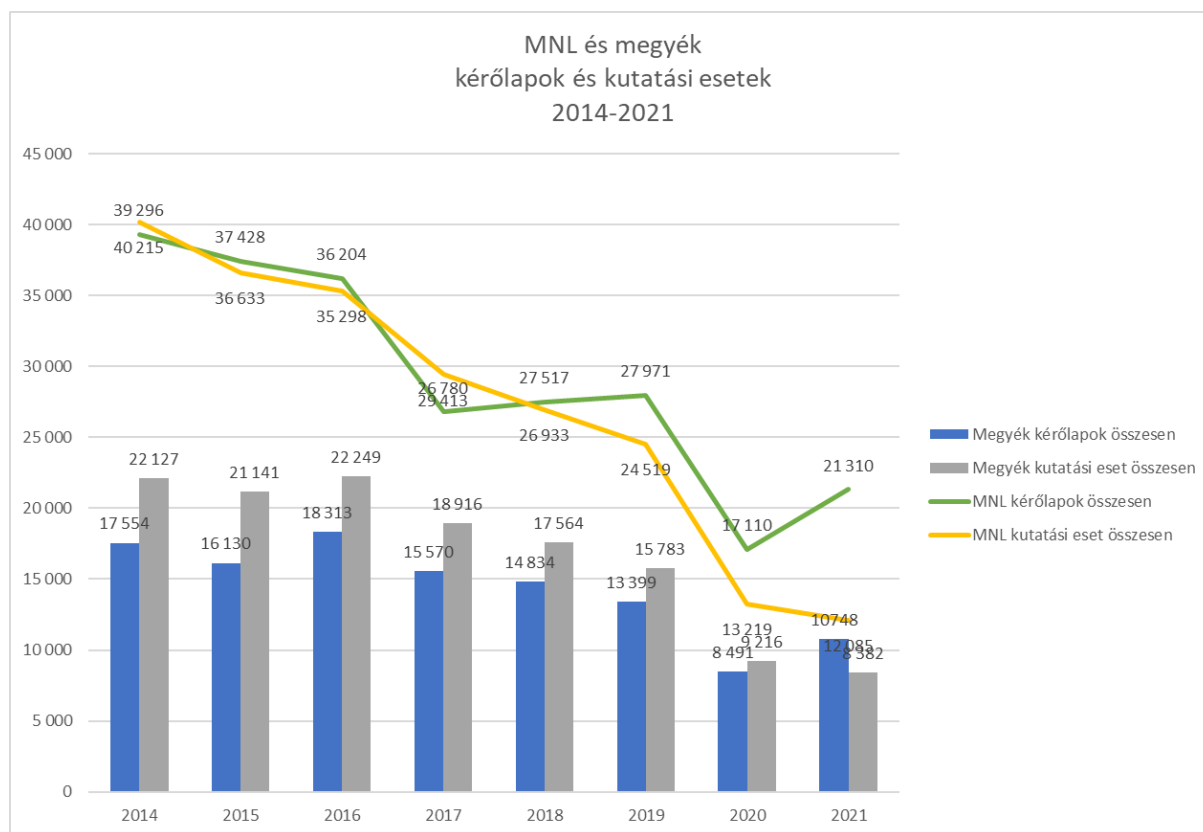

A grafikonon látható 2017-es csökkenésnek az oka a Hess András téri kutatóterem bezárása. A másik nagy visszaesés a 2020-as járványügyi helyzet okozta korlátozásoknak köszönhető. Mivel 2021-ben már bátrabbak voltak az emberek és többen mentek kutatni, a leadott kérelmek esetében is jelentős növekedést tapasztalunk 2020-hoz képest.

III. 8.2. Az MNL Országos Levéltára kutatóforgalmi adatai

Mivel 2021 év elejétől MNL szintű a beiratkozás, azt tudjuk pontosan megmondani, hogy az Országos Levéltár három kutatótermében külön-külön hány kutató járt, és hány kutatási esetet indikáltak.

A kutatási esetek mennyiségi változását érdemes kutatótermek szerinti bontásban vizsgálni (a következő táblázat és grafikon). A tavalyi év(ek)hez képest nagy változás nem található a kutatótermek látogatottságának megoszlásában. A kutatási esetek kicsivel több mint felét továbbra is a Bécsi kapu téri forgalom teszi ki (2021: 52,50%, 2020: 51,34%). A Daróczi úti kutató tovább növelte forgalmát (2021: 18,04%, 2020: 15,66%) a Lángliliom utcai kutatási esetek rovására (2021: 29,46%, 2020: 33%).

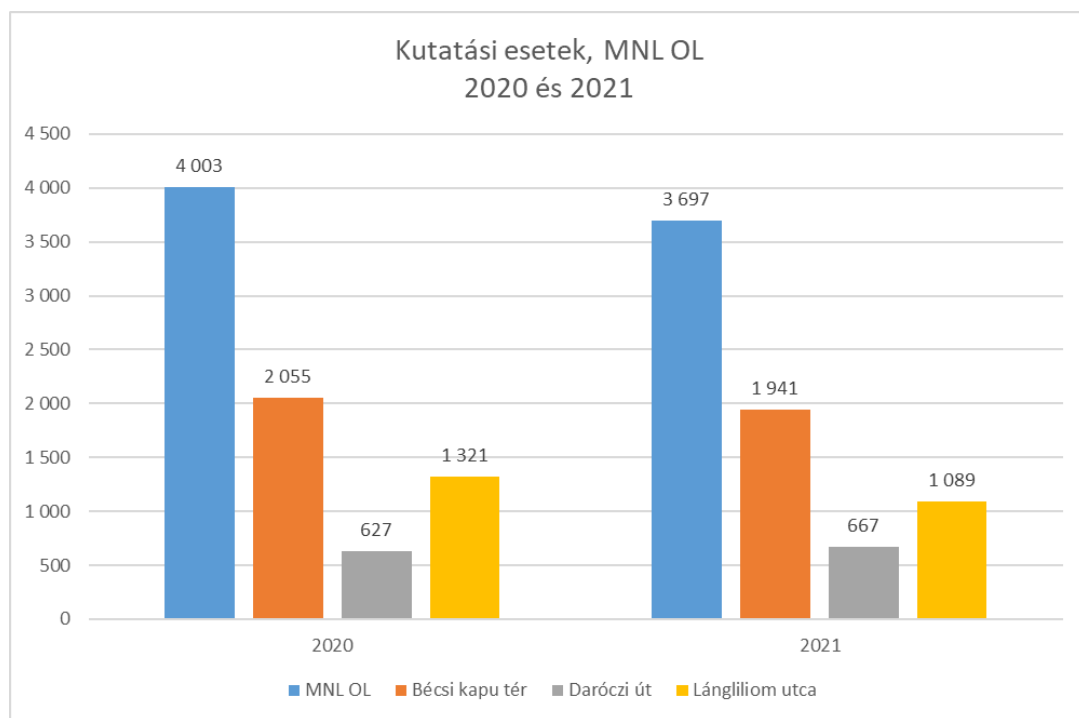

Kutatási esetek havi bontásban 2021-ben az MNL OL kutatótermeiben

Időszak	Bécsi kapu tér	Daróczi út	Lángliliom utca	Összesen
január	101	40	81	222
február	111	61	118	290
március	33	11	19	63
április	47	21	46	114
május	106	55	120	281
június	112	59	110	281
július	200	59	94	353

augusztus	295	77	98	470
szeptember	287	75	123	485
október	263	78	98	439
november	229	75	120	424
december	157	56	62	275
1. félév összesen	510	247	494	1251
2. félév összesen	1431	420	595	2446
2021-ben összesen	1941	667	1089	3697
Kutatótermek közti megoszlás (éves)	52,50%	18,04%	29,46%	100,00%

A kutatási esetek számának változása az MNL OL kutatótermeiben, 2020–2021

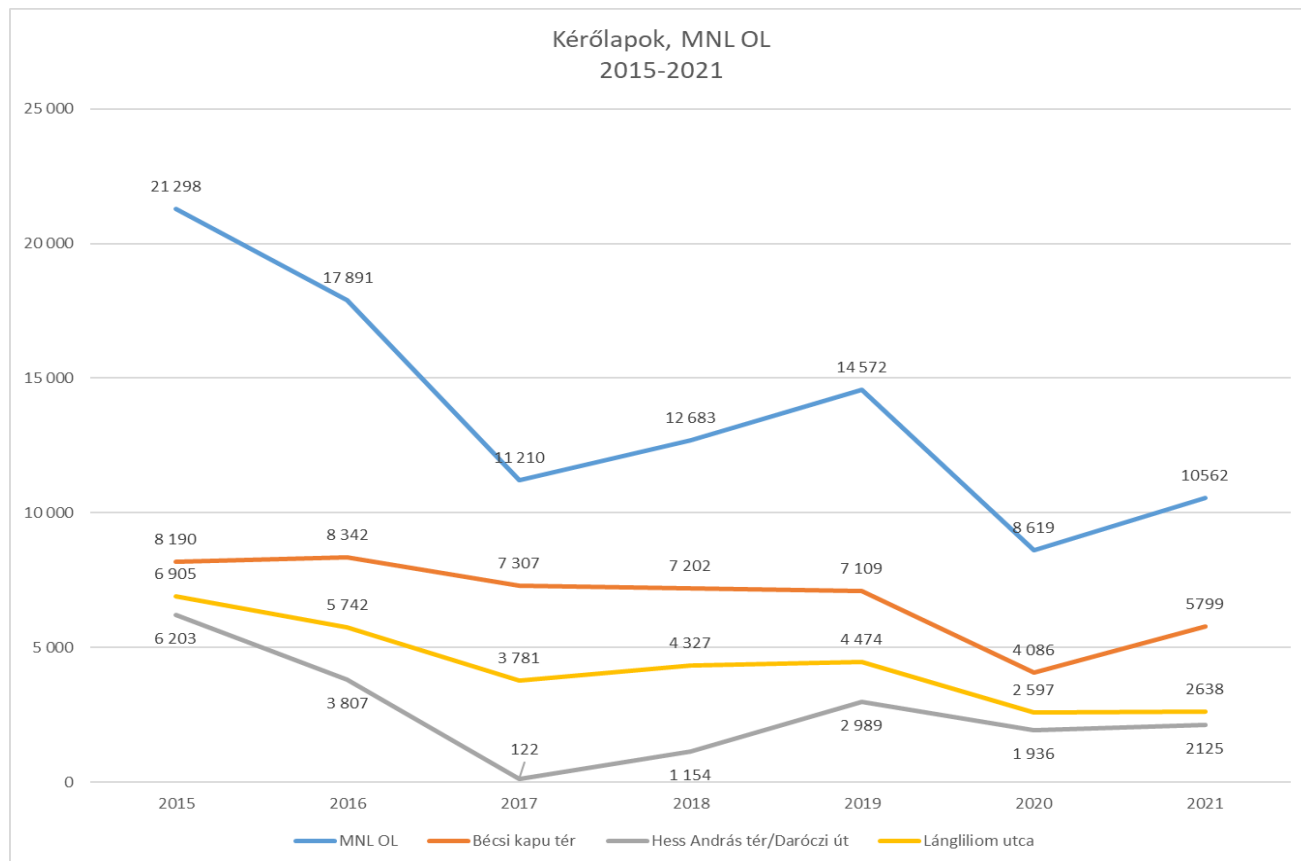
A leadott kérelmek kutatótermi havi megoszlását a lent látható táblázat, a több évre visszamenő tendenciát a következő grafikon tartalmazza. 2015 óta a Bécsi kapu téri kutatóterem tartja nyilván a legtöbb kérelmet, míg a Lángliliom utcai forgalom folyamatosan csökken – ebben a tendenciában 2021-ben sem történt változás.

Kérőlapok havi bontásban 2021-ben az MNL OL kutatótermeiben

Időszak	Bécsi kapu tér	Daróczi út	Lángliliom utca	Összes
január	412	204	279	895
február	265	231	278	774
március	56	66	98	220
április	340	116	170	626
május	282	203	309	794
június	671	182	214	1067
július	671	157	203	1031
augusztus	814	179	227	1220
szeptember	712	203	286	1201
október	734	219	238	1191
november	593	282	242	1117
december	251	83	94	428
1. félév összesen	2026	1002	1348	4376
2. félév összesen	3775	1123	1290	6188
2021-ben összesen	5801	2125	2638	10.564
Kutatótermek közti megoszlás (éves)	54,91%	20,12%	24,97%	100,00%

Az óbudai kutatóban a kutatási esetek számának jelentős csökkenése főként azzal magyarázható, hogy a korábban csak Óbudán kutatható digitalizált egyházi anyakönyvi mikrofilmek kutatható váltak a BFL-ben és a megyei tagintézményekben, ezért a családkutatók egy része ezeket már nem (vagy nem csak) a Lángliliom utcai kutatóteremben kutatja. De más adatbázisok is kutathatók online, például egyházi levéltárak adatbázisai. Ezt a tendenciát csak felerősítették a 2020-ban lévő zárvatartások, amikor a családkutatás interneten található lehetőségeit felfedezték a kutatók.

A kéréslapok számának változása az Országos Levéltárban és kutatótermeiben, 2015–2021

Jól látszik, hogy az óbudai kutatóban a 2015-től tartó csökkenés 2018-ban megfordult, és nőtt a kéréslapok száma. Ennek oka, hogy a Lánglilium utcai kutatóban bizonyos változás következett be a kutatók összetételét és a kutatási témákat illetően. Bekerültek új iratanyagok, amiket viszonylag sokan kutatnak, ilyen a Hess András térről idekerült 1945 utáni BM iratanyag, valamint az 1945 utáni minisztertanácsi iratanyag, de említhető a Politikatörténeti Intézetől átvett szakszervezeti iratanyag, valamint az ifjúsági szervezetek iratanyaga is (továbbá a W szekcióban nyilvántartott, digitalizált iratok).

Az Országos Levéltár tekintve a 2017-es alacsony számok után (Hess András téri kutató bezárása) jelentkező érdemi fellendülést a 2020-ban bevezetett járványügyi helyzet miatti korlátozások visszavetették. A tavalyi év folyamán enyhített kutatási körülmények azonban megmutatkoznak az ismét emelkedő számokban.

III. 8.3. A kutatók tájékoztatása

Az MNL kutatószolgálatban dolgozó munkatársai a látogatókkal megismertették a levéltári kutatás legfontosabb tudnivalóit, szabályait, az iratkérés folyamatát, bemutatták a levéltári források struktúráját, a segédletek és az adatbázisok használatát. A kutatók tájékoztatása egyre több időt vesz igénybe, mivel az utóbbi időben nőtt az előképzettség nélküli, amatőr kutatók száma, akik nem ritkán gyors és látványos kutatási eredményekre számítanak, nem ismerve a levéltári kutatás természetét, a levéltári struktúrát, a kutatni kívánt iratanyag jellegét, de sok esetben a kutatandó téma/korszak ismerete is teljesen hiányos esetekben. A felkészületlenség és a kellő tájékozódás hiánya is szerepet játszik benne, hogy a kutatói kérések feldolgozása jelentős időt igényel.

Az utóbbi években a levéltári iratok iránt érdeklődők köre jelentősen kiszélesedett, főként a felmenőik, családjuk múltja, valamint lakóhelyük, szülővárosuk/falujuk, és szűkebb környezetük története iránt érdeklődnek sokan. Ezzel együtt változik a keresett iratok jellege, témája. Nem véletlen például, hogy az MNL adatbázisai között messze legnépszerűbb az anyakönyvi adatbázis.

A levéltári kutatás „demokratizálódása/popularizálódása” (bárki kutathat bármit, mindenféle előképzettség nélkül) kihívás is a levéltárak, és azok kutatószolgálatára számára. Alapdolgokat kell elmagyarázni, megmutatni a

nem szakavatott érdeklődőknek, akár többször is elismételve. A tájékoztatási esetek jelenlegi növekedését is részben ez a jelenség magyarázza. A megyei levéltárak kutatószolgálatai, valamint az OL óbudai kutatóterme és Információs Irodája számára a tájékoztatásban külön feladat a családkutatások, sok esetben teljesen kezdő családkutatók segítése. Ezt a tájékoztatási munkát segítő készületek oktató videók (pl. adatbázisokban való keresés) és tájékoztató anyagok (családkutatással kapcsolatos, összes eddig megjelent blogbejegyzés összegyűjtése), amelyeket a levéltár hivatalos YouTube csatornáján, és különböző felületeken (pl. Aktakaland blog) osztott meg a kutatószolgálat.

Ugyanakkor továbbra is jelen vannak a felkészült, tudományos háttérrel rendelkező kutatók, akik másfajta odafigyelést, azaz mélyebb, részletekre figyelő tájékoztatást igényelnek. A tudományos kutatók a lehető legváltozatosabb témában tették fel kérdéseiket, érdeklődési körük a középkortól napjainkig tart.

A munkavégzés során a kutatószolgálatok munkatársai tájékoztató munkájuk során sokféle nyilvántartást, segédletet, adatbázist használtak, például scopeArchiv, www.eleveltar.hu, (üzemszünet esetén Európai Levéltári Portál, papíralapú segédletek), AdatbázisokOnline, Hungaricana, ADT stb.

A járvány miatti lezárások rávilágítottak arra, hogy mennyire fontos az online felületeket, tartalmakat fejleszteni, mert jelen helyzetben sokáig csak itt tudtak kutatni a kutatók. Ennek (is) megfelelően különböző adatbázisokon keresztül egyre több digitális iratmásolat válik bárki számára online elérhetővé, amelyek kutatásához se kutatótermi jelenlét, se levéltárba történő beiratkozás nem szükséges. A jelenség mögött azt is látni kell, hogy a hagyományos iratokat kutatók is egyre ritkábban jegyzetelnek, inkább fotóznak vagy másolatot kérnek, amellyel, hogy egyre többen kérnek digitális másolatot online kutatott iratokról. A kutatótermi kutatók számának csökkenése, és ezzel együtt a tájékoztatási esetek, valamint megrendelések növekedése a levéltári szolgáltatások tekintetében egyfajta átstrukturálódási folyamatot vetít előre. A kutatók hagyományos kutatótermi kiszolgálása, iratokkal való ellátása mellett más munkafajták, más szolgáltatások szerepe növekszik meg: elsősorban a kutatók tájékoztatása és a másolatmegrendelésekkel kapcsolatos ügyintézés, amit napi tapasztalatok mellett az idevonatkozó statisztikai adatok is alátámasztanak.

Az iratokhoz való digitális hozzáférés napjaink jellemző kutatói igénye, de ezzel együtt az is fontos számukra, hogy jó segédletek, pontos és részletes jegyzékek álljanak rendelkezésre, s váljanak online elérhetővé, hogy a kutatók előre, már otthon, az interneten keresztül tudjanak tájékozódni a levéltárban őrzött iratokról. A levéltári anyag hozzáférhetővé tételéhez hozzátartozik az iratok szakszerű feldolgozása, sőt az internetes felületen keresztüli tartalomszolgáltatás is, beleértve azt is, hogy a levéltár úgy mutassa be iratanyagát a széles közönségnek, hogy közérthető, népszerű ismertető szövegeket közöl hozzá.

A tájékoztatási esetek megoszlása 2021-ben a megyei tagintézményekben, az OL-ben és MNL szinten

	személyes tájékoztatás	e-mailben, postai levélben (eset)	magyar nyelvű	idegen nyelvű	összesen (eset)
Megyék összesen (db)	3438	6194	9389	228	9650
MNL OL (db)	7242	7444	13690	996	14686
MNL összesen (db)	10680	13638	23079	1224	24336
Megyék összesen (%)	32,19%	45,42%	40,68%	18,63%	39,65%
OL összesen (%)	67,81%	54,58%	59,32%	81,37%	60,35%

A tájékoztatási esetek számát összevetve a 2020-as évvel a következőket tapasztaljuk:

A levéltár megnevezése	Személyes tájékoztatás és konzultáció		e-mailben, postai levélben	
	2020	2021	2020	2021
Megyék összesen (db)	3560	3438	5482	6194
MNL OL (db)	205	7242	6323	7444
MNL összesen (db)	3765	10680	11805	13638

Az idegen nyelvű esetek száma az összes tájékoztatási eseten belül továbbra is magasan az angol nyelv dominál. Az összes tájékoztatási eset több mint egyharmadát adják az e-mailben megkeresések. A személyes tájékoztatások mértéke 2020-hoz képest jelentősen nőtt, hiszen kevésbé voltak megszorítások, vagy ha voltak, azok is csak rövidebb ideig. Ugyan a telefonos tájékoztatás nem szerepel a táblázatban, az OL-ban jelentős az ezen a csatornán keresztül beérkező megkeresések is. A munkatársak közvetlen tapasztalatai azt mutatják, hogy a telefonos tájékoztatásra sok érdeklődőnek továbbra is szüksége van. Számos alkalommal olyan témában kérnek eligazítást, amiről az interneten keresztül, illetve konkrétan az MNL honlapján is található információkat (pl. adatbázisok elérhetősége, kutatási szabályzat, illetve annak egyes elemei), de arról telefonon is meg akarnak győződni.

A kutatók a fontosabb hírekről – a honlapra feltett híreken kívül – a kiküldött hírleveleken keresztül tájékozódhatnak. Az év folyamán az MNL OL kutatószolgálat hat hírlevelet küldött ki. Hirdetésre kerültek a különböző zárva- és nyitvatartási időpontok (éves menetrend, a kutatótermek és Információs Iroda rendkívüli zárva tartása, kutatótermek újra nyitása), a www.eleveltar.hu portálon keresztül történő kérések leadásának tesztelése, az új blogbejegyzések.

III. 8.4. A reprográfiai szolgáltatások

2021. II. félévétől kezdődően már a megyei tagintézmények is az elektronikus nyilvántartó rendszerben vezették a kiadott fotójegyeket. Kis mértékben csökkent a számuk (2021: 1199, 2020: 1332), ami annak is köszönhető, hogy az MNL szintű egységes árszabással kedvezőek a másolatmegrendelési összegek.

Az egységes levéltári szolgáltatások díjszabásában a fénymásolatok ára megemelkedett állományvédelmi okok miatt, így a fénymásolatok MNL szintű száma tovább csökkent. (2021: 1023 db, 2020: 2197 db, 2019: 3098).

A digitális másolatok (szkennelt oldalak) száma az OL-ban továbbra is nagyon magas (2021: 25.296 db, 2020: 27.952 db, 2019: 19.453 db). MNL szinten a megyék többségének a digitális másolás irányába történő elmozdulása lassabb, de ez az új árszabással változott. 2021-ben a kutatói célú, MNL tagintézményekben készült digitális másolatoknak még mindig csak kicsivel több mint 10%-át adták a megyék. Azonban már a megyékben is több digitális másolat készült, mint fénymásolat. Mivel az MNL vezetése is a digitális másolást preferálja (állományvédelmi okok miatt is), ezek egyértelműen kedvező tendenciák.

Fotójegyek és kutatói megrendelésre készített másolatok az MNL-ben 2021-ben

	Kiadott fotójegyek száma	ebből külföldi kérés	Fénymásolatok száma	Szkennelt oldalak száma	ebből külföldi kérés
MNL OL	713	55	42	25.296	1781
Megyék összesen	486	-	981	3336	364
MNL összesen	1199	55	1023	31.050	8252
Megyék az MNL %-ában	59,67%		95,89%	11,65%	16,97%
OL az MNL %-ában	40,33%		4,11%	88,35%	83,03%

III. 8.5. Ügyviteli, kutatási és kiállítási célú iratkölcsönzés

A 2021-es év egy része ismét a pandémia jegyében telt, amelynek a hatása elsősorban a kiállítási célú kölcsönzések számának alakulásában tükröződik vissza, a többi kölcsönzési típusra nincs jelentősebb hatással. Az ügyviteli célú iratkölcsönzés túlnyomó többségét az előző évekhez hasonlóan a Nógrád Megyei Levéltár bonyolította le (1611 eset az 1657-ből). Ez a kölcsönzési szám Nógrádban a nyugdíjbiztosító munkatársai által igényelt munkaügyi iratok miatt ilyen magas. Tudományos kutatás céljára 2021-ben az Országos Levéltár 91 esetből 74 alkalommal (81,31%) kölcsönzött dokumentumokat, amely szám a 2020. évi 68 esettel összevetve enyhe növekedést mutat. A megyei tagintézmények részaránya az előző évi adatnak megfelelően alakult (17 eset). A Csongrád-Csanád Megyei Levéltár kutatási célokra továbbra is a legtöbbet kölcsönző vidéki levéltár, ahol ez a szám az előző évinek felel meg (11 eset). 2021 folyamán a Magyar Nemzeti Levéltár összesen 20 kiállításhoz kölcsönzött iratanyagot, ami az előző évi 13 esetszámhoz viszonyítva növekedést jelent, viszont még mindig nem érte el a pandémiát megelőző időszak átlagát. Az Országos Levéltár és a megyei tagintézmények arányosan 10-10 alkalommal biztosítottak dokumentumokat ilyen célra. A tagintézmények közül jelentősebb számú kiállítási célú iratkölcsönzésre az elmúlt esztendőnek megfelelően a Csongrád-Csanád Megyei Levéltárban került sor (négy alkalom). A kiállítási célú kölcsönzések alakulásában szerepet játszott a 2021. év egy részében érvényben lévő rendezvénytilalomban. A levéltári működési célú iratkölcsönzésre mindössze két alkalommal volt szükség, ezáltal továbbra is a legkritikábban igénybe vett kölcsönzési típus maradt.

Ügyviteli, kutatási és kiállítási célú iratkölcsönzés 2021-ben (az esetek száma szerint)

A levéltár megnevezése	Ügyviteli célú	Kutatási célú	Kiállítási célú	Levéltári működési célú
MNL BKML	0	0	0	0
MNL BAML	0	0	0	0
MNL BÉML	2	0	1	0
MNL BAZML	0	0	0	0
MNL CSCSML	7	11	4	0
MNL FML	18	0	0	0
MNL GYMSML Győr	4	2	0	0
MNL GYMSML Sopron	0	0	0	0
MNL HBML	0	0	0	0
MNL HML	1	0	0	0
MNL JNSZML	0	0	0	0
MNL KEML	0	2	0	0
MNL NML	1611	0	0	0
MNL PML	0	0	0	1
MNL SML	1	0	0	0
MNL SZSZBML	3	0	3	0

A levéltár megnevezése	Ügyviteli célú	Kutatási célú	Kiállítási célú	Levéltári működési célú
MNL TML	0	0	0	0
MNL VAML	3	0	0	0
MNL VEML	1	0	1	0
MNL ZML	6	2	1	1
Megyék összesen	1657	17	10	2
MNL OL	1	74	10	0
MNL összesen	1658	91	20	2

III. 8.6. Ügyfélszolgálati tevékenység

Az ügyfélszolgálati munkában még 2020-ban bevezettük a teljeskörű elektronikus ügyintéztést a Poszeidon szakrendszer segítségével, ami az elvégzendő feladatokat egyértelműsíti és egységesíti. A hivatalos szervek kizárólag hivatali kapun keresztül, míg az állampolgárok ügyfélkapun, postai úton, valamint személyesen is beadhatják igényüket a tagintézmények ügyfélszolgálatain az ügynek megfelelő űrlaptípus kiválasztásával és kitöltésével. Az ügyfélszolgálati tevékenységben az ügyek számának alakulását vizsgálva elmondhatjuk, hogy a pandémiás helyzet a 2020. évvel szemben 2021-ben azokat nem befolyásolta negatívan, hanem jelentős növekedés figyelhető meg. Az előző évi adatokhoz viszonyítva 2021-ben az ügyek száma megduplázódott (13.244 darabról 26.363-ra nőtt). Az ügyek számának jelentős emelkedésében a bizonyos ügytípusok esetében különböző okok miatt kialakult igényeknek (hagyaték, építés) tudható be.

Az ügyforgalmat vizsgálva megállapítható, hogy a megyei levéltárakra hárul a nagyobb teher és a forgalom döntő hányada (24.496 ügyszám, 92,91%). Az adatok alapján elmondható, hogy az MNL tagintézményei továbbra is fontos szerepet látnak el a területi közigazgatás munkájának támogatása terén és az állampolgárok jogbiztosításában. Az ügyfélszolgálatok által intézett megkeresések és elvégzett levéltári kutatások főbb típusai a következők: tb, munkaviszony-igazolások, építési, ingatlan és hagyatéki ügyek, iskolai végzettség igazolása, valamint a kárpótlásokra vonatkozó ügyek.

A megyei tagintézmények ügyfélszolgálati tevékenységének főbb adatai

A levéltár neve	összesen
MNL BKML	1375
MNL BAML	573
MNL BÉML	912
MNL BAZML	723
MNL CSCSML	987
MNL FML	2337
MNL GYMSML Győr	1246
MNL GYMSML Sopron	713
MNL HBML	1735

A levéltár neve	összesen
MNL HML	1084
MNL JNSZML	446
MNL KEML	1694
MNL NML	2615
MNL PML	1241
MNL SML	1547
MNL SZSZBML	1080
MNL TML	806
MNL VAML	512
MNL VEML	1038
MNL ZML	1832
Megyék összesen	24.496
MNL OL	1867
MNL összesen	26.363

Az ügyfélszolgálati munka során a megyei tagintézmények közül az elmúlt esztendőben Nógrád (2615), Fejér (2337) és Zala Megyei Levéltárában (1832) történt a legtöbb megkeresés, de az összes megyei tagintézményről elmondható az ügyszámok jelentős emelkedése. Az összes 2021-ben felvett ügy mintegy harmadát (8003 eset, 30,35%) a hagyatéki ügyek képezik, amely ügýtípus az előző évi 969-es esetszámhoz képest több mint nyolcszorosára növekedett. A jelentős számú megkeresés mögött elsősorban az osztatlan közös tulajdonban lévő földterületek tulajdonlásának vizsgálata áll, emiatt ez a tendencia országosan jellemző.

Kiemelkedően magas volt a hagyatéki ügyek száma a Bács-Kiskun (1069) és a Komárom-Esztergom Megyei Levéltárban (983), de a többi tagintézményben is az előző évinél lényegesen magasabb ügyszám jellemző. A munkaviszonyra, társadalombiztosítási jogviszonyra vonatkozó adatszolgáltatás az előző évek adatainak megfelelő magas ügyszámot hozott (5182), az elmúlt esztendők gyakorlatának megfelelően kiemelkedik a Nógrád Megyei Levéltár ilyen jellegű ügyeinek száma (1926). Közel négyszeresére emelkedett az építési ügyek száma (1287-ről 4770-re), ami a régebbi építésű ingatlanok felújítására, átalakítására vonatkozó megnövekedett igényekre vezethető vissza. Ezek közül a legtöbb építési ügyi megkeresés a Pest (635) és a Hajdú-Bihar Megyei Levéltárban (533) történt. Hasonló okok miatt több mint kétszeresére nőtt az ingatlanügyek száma is (1155-ről 2475-re).

Az elmúlt esztendőben a hadigondozási ügyek terén jelentős számú megkeresés történt néhány megyei tagintézményben és az Országos Levéltárban, azonban az előző esztendőhöz hasonlóan 2021-ben is folytatódott az erőteljes csökkenő tendencia, amit a 747 esetszám is igazol. Az Országos Levéltár ügyfélforgalmának közel felét (843 eset, 45,15%) a szovjet hadifogság igazolásával kapcsolatos Erdélyből érkező megkeresések tették ki. Bizonyos ügýtípusok helyi dominanciája az adott levéltárban már átvett, más tagintézményben esetleg még átvétel előtt álló, vagy részben átvett iratanyagra vezethetők vissza (pl. földhivatali iratok, ingatlanügyek). Ilyen esetre példa a jelenleg a Fejér Megyei Levéltárban őrzött Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal iratanyaga, amelyek a kárpótlási ügyek tétel alá lettek iktatva (1067 ügy). Ingatlanügyek tekintetében a többi levéltárhoz viszonyítva magas számot ért el Győr (332) és Zala Megyei Levéltára (614).

A megyei tagintézmények ügyfélszolgálati tevékenysége ügytípusok szerint

Ügytípusok	MNL BKML	MNL BAML	MNL BÉML	MNL BAZML	MNL CSCSML	MNL FML	MNL GYMSML GYŐR	MNL GYMSML SOPRON	MNL HBML	MNL HMML	MNL JNSZML	MNL KEML	MNL NML	MNL PML	MNL SML	MNL SZSZBML	MNL TML	MNL VAML	MNL VEML	MNL ZML	Összesen
Ügyfélszolgálat, tájékoztatási elvi ügyek	0	1	48	1	2	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	3	0	0	0	0	58
Tájékoztatás kormányzati szervek részére, másolatkiadás nem ügyfélszolgálati ügyben	0	0	0	4	28	1	2	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	2	1	0	41
Általános tájékoztatás a Levéltár illetékességi köréről, a keresett tárgyra vonatkozó adatokat tartalmazó levéltári egységekről és a Levéltár által nyújtott szolgáltatásokról	1	1	3	51	3	0	0	0	2	2	5	0	0	5	0	4	1	0	0	0	78
Panaszok és közérdekű	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Ügytípusok	MNL BKML	MNL BAML	MNL BÉML	MNL BAZML	MNL CSCSML	MNL FML	MNL GYMSML GYŐR	MNL GYMSML SOPRON	MNL HBML	MNL HMML	MNL JNSZML	MNL KEML	MNL NML	MNL PML	MNL SML	MNL SZSZBML	MNL TML	MNL VAML	MNL VEML	MNL ZML	Összesen	
bejelentések																						
Tanulói időre vonatkozó adatszolgáltatás	18	17	14	33	126	76	26	5	180	39	23	26	10	46	27	112	52	17	0	79	926	
Munkaviszonyra, társadalom- biztosítási jogviszonyra vonatkozó adatszolgáltatás	45	403	375	64	99	359	189	8	165	168	11	77	1926	71	197	417	179	150	42	237	5182	
Hagyatéki ügyekre vonatkozó adatszolgáltatás	1069	39	147	181	366	435	554	460	501	329	52	983	431	264	489	152	286	171	573	521	8003	
Családi jogállásra vonatkozó adatszolgáltatás	4	2	27	24	0	5	2	0	14	5	6	3	1	2	4	6	1	0	0	2	108	
Jogszolgáltatási ügyekre vonatkozó adatszolgáltatás	57	8	104	44	29	39	18	18	25	12	69	5	11	44	97	1	15	8	34	51	689	
Építési ügyekre vonatkozó adatszolgáltatás	66	74	141	62	197	291	115	81	533	470	200	373	183	635	375	248	57	105	263	301	4770	
Ingtatlanügyekre vonatkozó adatszolgáltatás	52	13	3	42	98	61	332	125	64	11	47	208	32	105	317	14	196	36	105	614	2475	

Ügytípusok	MNL BKML	MNL BAML	MNL BÉML	MNL BAZML	MNL CSCSML	MNL FML	MNL GYMSML GYŐR	MNL GYMSML SOPRON	MNL HBML	MNL HML	MNL JNSZML	MNL KEML	MNL NML	MNL PML	MNL SML	MNL SZSZBML	MNL TML	MNL VAML	MNL VEML	MNL ZML	Összesen
Kárpótlási ügyekre vonatkozó adatszolgáltatás (hadigondozás stb.)	14	2	21	170	5	1068	3	0	235	42	22	7	11	11	12	94	8	5	4	6	1736
Restitúciós ügyekre vonatkozó adatszolgáltatás	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	3
Anyakönyvekkel kapcsolatos ügyek	5	1	25	6	20	2	1	0	2	0	8	0	2	22	9	9	1	4	6	16	139
Névváltoztatással kapcsolatos ügyek	4	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	2	1	1	0	0	0	2	13
Apostille (felülhitelesítési) ügyek	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	1	0	0	0	5
Egyéb ügyekre vonatkozó adatszolgáltatás	41	12	3	41	14	1	4	15	9	6	2	12	8	34	17	16	9	13	10	3	270
Összesen	1375	573	912	723	987	2337	1259	713	1733	1086	446	1695	2616	1242	1547	1084	807	511	1038	1832	24.496

Az MNL és az Országos Levéltár szervezeti egységeinek ügyfélszolgálati tevékenysége ügytípusok szerint

Ügytípusok	Főigazgatói Titkárság	1945 előtti Kormányservek Főosztálya	1945 utáni Politikai Kormányservek Főosztálya	Gazdasági Levéltári Főosztály	Jogi és Humánerőforrás-gazdálkodási Főosztály	Kutatószolgálati, tájékoztatási és levéltár-tudományi szakkönyvtár főosztály	Magánlevéltárak és Gyűjtemények Főosztálya	Ügyfélszolgálati Főosztály	Magyar Nemzeti Levéltár	Összesen
Ügyfélszolgálat, tájékoztatási elvi ügyek	4	0	2	0	0	0	0	1	0	7
Tájékoztatás kormányzati szervek részére, másolatkiadás nem ügyfélszolgálati ügyben	6	48	9	1	0	0	3	1	1	69
Általános tájékoztatás a Levéltár illetékességi köréről, a keresett tárgyra vonatkozó adatokat tartalmazó levéltári egységekről és a Levéltár által nyújtott szolgáltatásokról	0	103	0	21	0	0	1	0	9	134
Panaszok és közérdekű bejelentések	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Tanulóiidőre vonatkozó adatszolgáltatás	1	0	5	7	2	0	0	8	2	25
Munkaviszonyra, társadalom-biztosítási jogviszonyra vonatkozó adatszolgáltatás	1	0	23	27	0	1	0	5	16	73
Hagyatéki ügyekre vonatkozó adatszolgáltatás	1	0	2	0	1	0	0	2	120	126
Családi jogállásra vonatkozó adatszolgáltatás	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Ügytípusok	Főigazgatói Titkárság	1945 előtti Kormányservek Főosztálya	1945 utáni Politikai Kormányservek Főosztálya	Gazdasági Levéltári Főosztály	Jogi és Humán erőforrás-gazdálkodási Főosztály	Kutatószolgálati, tájékoztatói és levéltár-tudományi szakkönyvtár főosztály	Magánlevéltárak és Gyűjtemények Főosztálya	Ügyfélszolgálati Főosztály	Magyar Nemzeti Levéltár	Összesen
Jogszolgáltatási ügyekre vonatkozó adatszolgáltatás	0	0	10	1	0	0	0	0	3	14
Építési ügyekre vonatkozó adatszolgáltatás	0	0	0	11	1	0	0	3	5	20
Ingatlanügyekre vonatkozó adatszolgáltatás	6	0	0	3	1	0	0	3	65	78
Kárpótlási ügyekre vonatkozó adatszolgáltatás (hadigondozás stb.)	0	2	143	27	0	1	0	853	61	1087
Restitúciós ügyekre vonatkozó adatszolgáltatás	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Anyakönyvekkel kapcsolatos ügyek	0	3	0	0	0	0	0	3	1	7
Névváltoztatással kapcsolatos ügyek	0	165	0	0	0	0	0	3	7	175
Apostille (felülhitelesítési) ügyek	1	3	0	1	0	0	0	9	1	15
Egyéb ügyekre vonatkozó adatszolgáltatás	2	3	7	10	0	0	0	8	6	36
Összesen	23	327	201	109	5	2	4	899	297	1867

A Magyar Nemzeti Levéltár tagintézményeinek és szervezeti egységeinek ügytípusait összesítő fenti táblázatok szerint 2021-ben a legnagyobb ügyfélforgalmat a hagyatéki ügyek (8129), a társadalombiztosítási és munkaviszony igazolások (5255) és az építési ügyek (4790) adták. További jelentősebb ügyfélforgalmat bonyolító ügytípusok a következők voltak: kárpótlási ügyek (2840), ingatlan ügyek (2553), iskolai végzettség igazolása (951) és a jogszolgáltatási ügyek (703)

III. 9. TUDOMÁNYOS MUNKA, KONFERENCIÁK, KIADVÁNYKÉSZÍTÉS, KIADÓI TEVÉKENYSÉG

Az MNL Országos Levéltárában és a megyei levéltárakban több évtizedes hagyományokkal rendelkező tudományos kutatómunka, valamint szisztematikus kiadvány-készítési tevékenység is zajlik. A tudományos munka az MNL számára törvény által előírt kötelező alapfeladat. A levéltáraknak éppen ezért a rendkívül megnövekedett feladataik mellett is kiemelt stratégiai célként kell kezelniük a történeti forráskutatást és -feltárást, az alap kutatásokon nyugvó tudományos művek elkészítését, azok publikálását, és egyfajta szakmai-tudományos műhely szerepét kell betölteniük. Ez azt jelenti, hogy az irattan és a levéltár-elméleti kérdések mellett a kutatónappal rendelkező munkatársaknak a történelem segédtudományaival, dokumentum-kötetek kiadásával és/vagy történeti alap kutatással is foglalkozniuk kell.

Az MNL-t kiemeli a történetkutatással foglalkozó tudományos intézmények közül az, hogy tagintézményei révén az egész országot lefedi, sőt a határ menti tagintézményeknek köszönhetően határon átnyúló kapcsolatai is vannak. Ugyancsak különleges státust ad az intézménynek a tudományos munkatársak nagy száma. Emellett az is speciális helyzetet teremt az MNL számára, hogy az intézményhálózatban őrzött iratanyagok köszönhetően egyszerre tud forrásokat – papíralapon vagy digitális formában –, adatbázisokat, kutatókat inspiráló segédleteket és akár monografikus feldolgozásokat megjelentetni. Az intézmény együttműködik a hazai történetkutatás központjaival, de a megyei levéltárak révén helyi együttműködési hálózatokat is működtet. A strukturált intézmény így a tudományos kutatás mellett az emlékezetpolitika alakításának is eszköze. Mindezen lehetőséget az Országos Levéltár és a megyei levéltárak – a járványhelyzet negatív hatásai ellenére – 2021-ben is messzemenően kihasználták.

2021 februárjában a hatékonyabb koordináció érdekében létrehozásra került a Tudományos Igazgatóságot. A Tudományos Igazgatóság a munkatársak adatközlése alapján 2021-től évente összeállítja azt az előző évről vonatkozó jegyzéket, amely tartalmazza a publikációkat (cikkek és könyvek), az előadásokat, az adatbázisokat, a kiállításokat, a disszertációkat is. Ez az összeállítás a levéltár honlapjáról letölthető – https://mnl.gov.hu/mnl_publikacios_jegyzek. A Tudományos Igazgatóság elkészítette az intézmény személyi állományának tudományos kataszterét (https://mnl.gov.hu/mnl_tudomanyos_kataszter), amely segíti és ösztönzi az azonos kutatási témával rendelkező munkatársak szorosabb együttműködését, közös tudományos projektek megvalósítását, konferenciák és munkamegbeszélések szervezését, továbbá tematikus levéltári kiadványok megjelentését. 2021-ben elkészült és a honlapon elérhető a tudományos művekben az MNL levéltári anyagára történő hivatkozási ajánlás is (https://mnl.gov.hu/hogyan_hivatkozzunk)

A múlt évben az OL-ban 82, a megyei tagintézményekben 140, összesen tehát 222 tudományos munkát is végző levéltáros dolgozott. Közülük a központban 34, a tagintézményekben 28, összesen tehát 62 főnek volt tudományos fokozata. Többen is megkezdtek, illetve végzik PhD-tanulmányaikat: 2021-ben öt fő szerzett fokozatot. A fenti számok is azt tükrözik, hogy a történeti segédtudományok és a történelem kutatásának terén az MNL rendelkezik az egész országot átfogó legjelentősebb, társadalmilag is jól beágyazott kutatói hálózattal.

Az OL-ban 48, a megyei levéltárak munkatársai közül 92 fő vett igénybe kutatónapot. 2021-ben az engedélyezett kutatónapok száma összesen 5560 volt. Ennek azonban csak egy részét tudták felhasználni a kollégák, így sokan kénytelenek voltak szabadidejük egy részét is kutatómunkára fordítani. A levéltárosok kutatási eredményeikről konferenciákon, papíralapú és elektronikus kiadványokon keresztül adtak számot. E publikációk egy része a levéltárak honlapján is nyomon követhető. Az MNL Kutatónap szabályzata értelmében a kutatónapot igénybe vevő munkatársaknak publikációs jegyzékeiket az MTA Magyar Tudományos Művek Tára internetes portálon kell vezetniük.

A 2012-ben végbement levéltári integráció, az MNL létrehozása a korábbiaknál sokkal jobb lehetőséget teremtett országos levéltári kutatási projektek elindítására. Ilyen például a Nemzeti Emlékezet Bizottságával történő együttműködés keretében megvalósuló *Párt–Állam–Párt* (archontológia), a *Jog- és tulajdonfosztás, identitástörés a vidéki Magyarországon a kommunista diktatúrában* című projekt, vagy a vidéki rendszerváltást vizsgáló tudományos projekt, ezenkívül a dualizmus kori nemzetgyűlési képviselők életrajzait elkészítő projekt, valamint a *Hetedzsiglen* családkutatási nagyprojekt.

Jelentős mértékben erősíti az MNL tudományszervező szerepét az, hogy 2021-ben az intézmény befogadta a

Magyar Medievisztikai Kutatócsoportot, amelynek 1996 óta amúgy is biztosítja az infrastrukturális ellátását. Az Eötvös Loránd Kutatási Hálózathoz által működtetett kutatócsoport központja szervezetileg is az MNL lett. Munkájuk elsősorban az Anjou-kori Oklevéltár és a Zsigmondkori Oklevéltár köteteinek összeállítására koncentrálódik.

A Magyar Nemzeti Levéltár Gulág- és Gupvikutató Intézete 2021. szeptember 15-i dátummal kezdte meg szervezeti és működési kereteinek kialakítását, valamint kutatásai céljainak, feladatainak a kijelölését.

A kutatóintézet elsődleges feladata a 2019-ben az Orosz Állami Hadilevéltártól megvásárolt közel 700 ezer személy kártonjának, valamint a Külügyminisztérium Hadifogoly Osztályának 347 doboznyi iratanyagának, valamint a témában az MNL különböző fondjaiban, részben online elérhetően a Gulág-Gupvi témában található iratok, adatok, adatbázisok tudományos igényű feldolgozása, összevetve az egyéb gyűjteményekben fellelhető valamint az itteni és egyéb helyen fellelhető iratokkal, adatokkal, adatbázisokkal.

A fentiekén kívül számos egyéb tudományos projekt megvalósítása is folyamatban volt – így például a „Négyzetkataszter»: A magyarországi kataszteri felmérés térkép- és iratanyagának katasztere, 1850–1918”, „A magyarországi rendiség politikai kultúrája (1526–1848)”, illetve „A magyarországi hódoltság és hódoltsági peremvidék kataszteri iratainak (tapu-defter) feldolgozása” című, NKFIH-pályázatok alapján megvalósuló projektek –, ami jelzi, hogy az Országos Levéltárban és a megyei levéltárakban folyó elmélyült, komoly tudományos munka mennyire szerteágazó és sokszínű jelleget ölt.

III. 9.1. Tudományos konferenciák

A járványhelyzet miatt a tervezettnél kevesebb konferenciát lehetett megtartani. Az Országos Levéltár négy konferenciát tartott összesen 211 résztvevővel, pl. *A 20. századi gazdaság- és társadalomtörténeti források régi és új olvasatai* (az előadások szerkesztett változata az Archívnet-ben fog megjelenni), *Földügyi szabályozás és társadalmi gyakorlat a 16-20. században*. Megszervezésre a Benyovszky-emlékkonferenciát és a Nemzeti Közszolgálati Egyetem társszervezésében

A 20 megyei levéltár is mindössze 24 tudományos konferenciát tudott megszervezni, amelyeken összesen 1428 fő vett részt. A megyék közül érdemes kiemelni Békés éves konferenciáját (*Egy 500 éves magyar nyelvű levél és a csabai várkastély*), és a Károlyi Kutatócsoport éves konferenciáját Nyíregyházán.

III. 9.2. Kiadványkészítés

Az OL elektronikus kiadványai az alábbiak: a tartalmilag és formailag is megújult, évi hat számmal megjelenő, a témákat elmélyült tudományossággal tárgyaló *ArchívNet*, valamint a levéltár honlapjára felkerülő, méltán népszerű *Hét dokumentuma*. Papíralapú periodikák: *Levéltári Szemle* (társkiadóként), 1-4. száma, a Levéltári Közlemények 91. évfolyamának (2020) kötete, elkészült a 91. kötet szerkesztése (2021), megjelenése 2022. márciusában, elkészült a *Turul* (ugyancsak társkiadóként) 1-4. füzetének tördelése (megjelenés 2022 februárjában).

A Magyar Nemzeti Levéltár *A magyarországi kisebbségek: nemzeti, nemzetiségi és vallási közösségek* c. könyvsorozat második köteteként kiadta az alábbi művet: Fedinec Csilla–Szakál Imre–Csernicskó István: *A magyarországi ruszinok és ukránok*. Mikó Zsuzsanna és Szabó Csaba szerkesztésében jelent meg az Iskola Alapítvánnyal és a 'Harmattan Kiadóval társkiadásban a *Magyarnak maradni Erdélyben*, valamint Germuska Pál és Ö. Kovács József szerkesztésével az *Adózás és adóelkerülés története Magyarországon a 15–20. században* c. kötetek. Tamáska Máté szerkesztése alatt jelent meg a *Kockaház* c. kötet. A szerzők elemzik a kockaház formai előzményeinek elméleti kérdéseit, a vidéki típustervezés történetét és a falusiak építőgyakorlatának kapcsán az építészek reakcióit. Foglalkoznak a kockaház korának néprajzi és társadalomtörténeti kérdéseivel.

A megyei levéltárak 12 papíralapú kötetet – monográfiát, forráskiadványt, tanulmánykötetet, segédletet – jelentettek meg, emellett kilenc évkönyvet, illetve periodikumot is kiadtak. 15 olyan kötet is megjelent, amelyet a megyei levéltárak tudományos munkatársai írtak vagy szerkesztettek, de más kiadó adta ki. A megyei levéltárak ezen kívül 131 online megjelenésű tudományos művet, segédletet, adatbázist is publikáltak. Tematikailag és formailag ezek igen sokszínűek: voltak köztük rendszeresen megjelenő online folyóiratok, oktatási segédletek, tanulmányok és kisebb írások is.

Gazdag könyvkiadói tevékenységüket az alábbiakban egy-két jellegzetes példán keresztül mutatjuk be.

A Bács-Kiskun Megyei Levéltár a *Múltbanéző* című online folyóirata 17. számát jelentette meg.

A Baranya Megyei Levéltár többek között publikálta *A Nagy Háború és következményei a Dél-Dunántúlon* című, Bósz Attila által szerkesztett kötetet, valamint Nagy Imre Gábor munkáját: *Pécs polgármesterei (1875–1940)*. *Aidinger János, Majorossy Imre, Nendtvich Andor és Makay István életútja*.

A Békés Megyei Levéltár Erdész Ádám szerkesztésében megjelentette Márki Sándor naplójának harmadik kötetét (1904–1914).

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltár kiadta levéltári évkönyvének legújabb kötetét. Más kiadónál jelentették meg Turbucz Péter két könyvét, valamint Kis József Kunt Gergellyel írt közös művét (*Málenkij robot Nagy-Miskolcon*).

A Csongrád-Csanád Megyei Levéltár gondozásában jelent meg a Makó Imre által szerkesztett kötet: *A második világháború hódmezővásárhelyi hősi halottai*. Más kiadónál jelent meg a hódmezővásárhelyi *Szeremlei Társaság évkönyve*, valamint a *Csongrád Megyei Honismereti Egyesület Évkönyve, 2019–2020*.

A Fejér Megyei Levéltár más kiadónál jelentette meg Bödő István, Czetz Balázs, Dakó Péter és Gulyás Anita kötetét (*Gánt története*), valamint a Bödő István által szerkesztett alábbi könyvet: *Fejér megye értékei az ezeréves megye tükrében*.

A Győr-Sopron Megyei Levéltár Soproni Levéltára három kötetet jelentetett meg: Balla Tibor – Dominkovits Péter: *Varga Ottó: Naplóm 1878*; D. Szakács Anita: *Iff. Munczy Béla I. világháborús frontnaplói*; Ujváry Gábor: *„Hűség városa, légy hű öre önmagadnak” Nyugat-Magyarország 1918–1921 közötti sorsa és a soproni népszavazáshoz vezető út*.

A Hajdú-Bihar Megyei Levéltár kiadta az évkönyvét Brigovác László, Szendiné Orvos Erzsébet és Szikla Gergő szerkesztésében.

A Heves Megyei Levéltár munkatársa, Varga Zsolt az Erdélyre vonatkozó fondok és állagok kötetének kiadásában vett részt.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Levéltár a 35. levéltári évkönyvét jelentette meg.

A Komárom-Esztergom Megyei Levéltár az alábbi kötetet adta ki: Sáfár József – Iván László: *Az esztergomi táviráda és táviróvonala története, 1862–1887*.

A Somogy Megyei Levéltár Récsei Balázs szerkesztésében kiadta az évkönyvét.

A Szabolcs-Szatmár-Beregi Levéltár szintén az évkönyvét adta ki.

A Tolna Megyei Levéltár az alábbi kötetet adta ki: Maul-Link Dóra: *Tolna vármegye községei az 1828-as összeírás alapján*. I. kötet. Alsónána – Izmény.

A Vas Megyei Levéltár a *Vasi Honismereti és Helytörténeti Közlemények* két számát publikálta.

A Veszprém Megyei Levéltár saját kiadásában az alábbi mű jelent meg: *Összetört emlékezet. Veszprém első világháborús veszteségei levéltári források tükrében*. (Szerk. Karika Tímea.) Más kiadó publikálta Bauer Marcell kötetét: *Pápai armálisok. A pápai járás nemes családjainak címereslevelei*.

A Zala Megyei Levéltár kiadásában jelent meg az alábbi két könyv: *Zalaegerszegi végrendeletek 1827–1848*. (Sajtó alá rendezte Csomor Erzsébet és Kulcsár Bálint); *Őrnagyok, századosok, hadnagyok. A 47. honvédszászlóalj tisztjei, 1848–1849*. (Szerk. Molnár András). A zalai levéltárosok gazdag és szerteágazó tudományos tevékenységét jól tükrözi, hogy más kiadónál további hat művet publikáltak 2021-ben.

III. 10. KÖZMŰVELŐDÉS, OKTATÁS, LEVÉLTÁR-PEDAGÓGIA, PR-TEVÉKENYSÉG.

A 2021-es évben a pandémiás helyzetre való tekintettel a Magyar Nemzeti Levéltárban a közművelődési, oktatási és levéltár-pedagógiai tevékenységeket újra kellett gondolni, tervezni.

Az év első negyedévére-félévére tervezett rendezvények elmaradtak vagy online formában valósultak meg. A 2021. évben a nyári és őszi időszakban az országos, regionális rendezvények megrendezésre kerültek. A rendezvények egy része szervesen illeszkedett az országosan meghirdetett őszi programokba, mint például a Múzeumok Éjszakája, Kulturális Örökség Napjai, Múzeumok Őszi Fesztiválja.

A Március 15-ei rendezvény a pandémia miatt második éve nem tartották meg. Az intézmény az MNL YouTube csatornáján egy videóval – Fémbe vésve – Uralkodói pecséthasználat 1848-49-ben (<https://www.youtube.com/watch?v=LS4WEwEHzfQ>) emlékezett a nemzeti ünnepre.

A Múzeumok Éjszakája rendezvénysorozatot – 2021. június 26-án – egy év kihagyás után újból megrendezésre került. A rendezvénysorozathoz az OL-on kívül még hat megyei tagintézmény is csatlakozott (Baranya, Bács-Kiskun, Fejér, Komárom-Esztergom, Somogy és Vas). A rendezvény Fordulópont központi címet kapta. A levéltárakban a rendezvények (iratbemutató, épületséta) előzetes regisztrációhoz voltak kötve.

A másik országos központi rendezvényt a Kulturális Örökség Napok, amely 2021. évben szeptember 18-19-ei hétfőgőn rendezték meg. A rendezvény központi címe: Kulturális örökségünk kívül-belül. A rendezvénysorozathoz négy megyei tagintézmény (Csongrád-Csanád, Győr, Fejér és Tolna) és az MNL OL is csatlakozott érdekes programokkal.

Az MNL-ben 2021-ben a központban egy hagyományos és három online könyvbemutatót tartottak, a hét megyei tagintézményben összesen 13 hagyományos és egy online könyvbemutatót tartottak.

Az MNL összesen 29 önálló kiállítás, más intézménnyel együttműködve pedig 27 kiállítás létrehozásában vett részt. Az önálló tárlatokat kb. háromezersház fő, a közösen szervezett kiállításokat háromezer látogató nézte meg.

A kor követelményeinek megfelelően virtuális kiállítást is készült és lett közzé téve a levéltár honlapján, két megyei tagintézmény (Komárom-Esztergom és Sopron) összesen négy virtuális kiállítást tett közzé. Ezeket több esetben a megvalósult állandó és időszakos kiállításokhoz kapcsolódó bővített anyagokból lett össze állítva.

2020 tavaszától a koronavírus-járvány miatt a Magyar Nemzeti Levéltárban is felgyorsult az a törekvést, hogy szabadon elérhető, online tartalmakkal, alkalmazásokkal támogassa az iskolai oktatást. A 2021-es évben a levéltár-pedagógiai területen tovább folytatódott a levéltár gyűjteményéhez kapcsolódó digitális oktatási tartalmak készítése és megosztása. A levéltári forrásokhoz, adatbázisokhoz kapcsolódó feladatok által a diákok megismerkedhetnek a levéltár gyűjteményével és fejlődik szövegolvasási, szövegértési és digitális kompetenciájuk.

Digitális tananyagfejlesztést és online levéltár-pedagógiai tartalomkészítést az MNL SZKI, az MNL Csongrád-Csanád (Expecto actam, avagy online barangolás a levéltári iratok között: <https://oktatolapok.mnl.gov.hu/expecto-actam-avagy-online-barangolas-leveltari-iratok-kozott>), Tolna, Veszprém, Hajdú-Bihar, Sopron (https://mnl.gov.hu/mnl/gymsml/digitalis_tartalom) és Vas Megyei Levéltára valósított meg. A 2021-es évben a Nemzeti Kulturális Alap támogatása révén több tagintézményben – SZKI, Hajdú-Bihar, Vas, Veszprém – nyílt lehetőség különböző témákhoz kapcsolódó online levéltár-pedagógiai tartalmak kidolgozására, melyeket a Magyar Nemzeti Levéltár Oktatólapok felületén tettünk közzé. (A balatonfüredi fürdőtelep: <https://oktatolapok.mnl.gov.hu/balatonfuredi-furdotelep>; Családtörténeti kérdések Vas megyei forrásokkal: <https://oktatolapok.mnl.gov.hu/csaladtortenet-kerdesek-vas-megyei-forrasokkal>; Történet az asztalfőkből – Levelek egy házasságból: <https://oktatolapok.mnl.gov.hu/tortenet-az-asztalfiokbol-levelek-egy-hazassagbol>).

Ehhez kapcsolódóan az Oktatólapok felületén is történtek fejlesztések, melyek célja a még könnyebb kereshetőség, a megyei levéltár-pedagógiai tartalmak megjelenítése, a pedagógusoknak szóló tartalmak elkülönítése, az angol nyelvű oktatási tartalmak és a különböző projektek, pl. az iskolai közösségi szolgálat, tartalmainak feltöltése volt.

A 2021 tavaszán az MNL SZKI által meghirdetett és 12 diák részvételével megvalósult iskolai közösségi szolgálat, a *Levéltári szakmák diákszemmel* program során a középiskolás diákok az egyes levéltári szakmák képviselőivel

interjúkat készítettek és videó, illetve szöveges formátumban feldolgozták. A projektről készült beszámolók az Oktatólapok portálon nyilvánosan is elérhetők.

A Magyar Nemzeti Levéltár több tagintézménye, mint pl. az MNL Fejér, Somogy, Sopron, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Veszprém Megyei Levéltára fogadott az idei évben iskolai közösségi szolgálatos diákokat, mely során 30 diák a közösségi szolgálatát részben vagy teljes egészében a levéltárban végezte különböző levéltári feladatokat ellátva.

2021-es év első félévében az MNL SZKI új típusú oktatási tartalmakat is készített, a Pannonhalmi Bencés Gimnázium felkérésére két kisfilm készült a kommunizmus áldozatainak emléknapjához és a holokauszt emléknaphoz kapcsolódóan. A filmek címei: A Magyar Nemzeti Levéltár oktatófilmje a Kommunizmus Áldozatainak Emléknapjához, a Magyar Nemzeti Levéltár oktatófilmje a holokauszt emléknaphoz. A pilotként készült filmeket csak a célcsoport számára tettük elérhetővé egy fájlmegosztó rendszeren keresztül.

A Petőfi Irodalmi Múzeummal a tavalyi év során megkezdett együttműködés tovább folytatódott egy közös, középiskolások számára hirdetett online foglalkozás formájában, mely a *De sarkantyúzd paripádat... – Utazók a XIX. században* címet viseli.

A közgyűjtemények közötti együttműködést erősítve közös levéltár-pedagógiai projekt indult el a Magyar Nemzeti Levéltár több tagintézménye (MNL SZKI, Tolna, Veszprém, Csongrád-Csanád) és a Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár között, mely során a magyar-zsidó együttélés tematikáját dolgoztuk fel egy közös online tárlat formájában. A cél az volt, hogy minél több érdekes múzeumi tárgy és levéltári dokumentum váljon hozzáférhetővé az érdeklődőknek, de elsődlegesen pedagógusoknak, érzékeltetve, hogy mennyi mindennel tudjuk segíteni a közoktatás munkáját. A *Közös útjaink – Fejezetek a magyar zsidóság történetéből* címet viselő virtuális kiállítás 2021 szeptemberében vált elérhetővé a ThingLink felületen és az intézményi honlapokon (<https://oktatalogok.mnl.gov.hu/kozos-utjaink-fejezetek-magyar-zsidosag-tortenetebol>).

Az MNL Baranya Megyei Levéltára a levéltár-pedagógiai területen szoros együttműködésben áll a Pécsi Tudományegyetemmel, ennek jegyében több alkalommal tartottak órákat történelem, hon- és népismeret és néprajz, könyvtár szakos hallgatóknak. Emellett az MNL, Heves, Nógrád, Somogy is tartott levéltár-pedagógiai programokat főiskolai és egyetemi hallgatóknak.

A Bécsi kapu téri levéltár-pedagógiai foglalkoztatóterem kivitelezése megtörtént, ősztől már használatba is vettük a termet. A foglalkoztatóterembe tervezett négy applikáció kapcsán a tervezőkkel, grafikusokkal az egyeztetések megtörténtek, jelenleg az informatikai fejlesztés zajlik. Az elkészült funkciókat folyamatosan teszteljük.

A *Levéltári kalandorok* projektben a folyamatos egyeztetés mellett a tervező csapattól az első grafikai látványterveket megkaptuk, mely kapcsán a szakmai véleményezés után változtatásokat kértünk. 2021 januárjától a projektben résztvevő megyei levéltár-pedagógus kollégákkal közösen készítettük az online felületen megjeleníteni kívánt levéltári iratanyaghoz kapcsolódó feladatokat, játékokat. A tervek szerint a jövő év elején elkészül az online felület.

Az Európa Kulturális Fővárosa Veszprém 2023 projekthez kapcsolódóan 2021 tavaszán kidolgoztunk egy átfogó levéltár-pedagógiai koncepciót a tervezett veszprémi Időgép alkalmazáshoz. A koncepcióban szereplő különböző kulturális termékek – kalandjáték, sétaapplikáció, VR szoba, digitális kiállítótér – azt a célt szolgálták, hogy a diákok életkori sajátosságaikhoz igazodó, digitális eszközökkel támogatott, interaktivitást erősítő, élményszerűsége törekvő tartalmakat készüljenek.

A Nemzeti Kulturális Alap támogatásával valósult meg 2021. június 10-én az MNL éves levéltár-pedagógiai belső képzése *Élmények a levéltárban – Lebetőségek és gyakorlatok a levéltár-pedagógiában* címmel. Az előző évek tapasztalataira építve olyan képzést kívántunk megvalósítani, mellyel a tudásmegosztás jegyében a levéltár-pedagógia területén dolgozó kollégák szakmai fejlődését támogathatjuk elméleti, módszertani és gyakorlati anyagokkal.

Nyári táborok szervezésében és ahhoz kapcsolódó programok tartásában aktív szerepet vállalt az MNL Bács-Kiskun, Baranya, Csongrád-Csanád, Tolna Megyei Levéltára.

A KDS 2021 levéltár-pedagógiai alprojekt keretében az alábbi öt témakörben valósult meg projektek:

- „*Virtuális szabadulószoba*” online játék került kidolgozásra a dualizmus korszakához kapcsolódóan, melynek publikálására 2022 év elején kerül sor

- „*Angol nyelvű tartalmak járvány, migráció, gazdasági válság témákban*” került kidolgozásra, melynek publikálására szintén 2022 év elején kerül sor
- „A befogadás – kirekesztés” témában került kidolgozásra a Közös útjaink – Fejezetek a magyar zsidóság történetéből címet viselő virtuális kiállítás
- „Tudásmenedzsment konferencia” szervezésére került sor a megyei levéltár-pedagógus kollégák számára. A konferencia előadásairól videófelvetelek is készültek, melyek elérhetők az MNL belső Moodle rendszerében
- „Akkreditált pedagógus továbbképzés akkreditáció és tananyagok összeállítása” megtörtént, a képzést akkreditációra a képzési szakterület nyújtotta be, az első képzés megszervezésére tervezetten 2022 februárjától kerül sor.
- „Kisfilmek” – Oktatási célú kisfilmek készítése az MNL-hez, mint memóriaintézményhez, a kommunizmus áldozatainak emléknapjához és a holokauszt áldozatainak emléknapjához kapcsolódóan

Az MNL Gyűjtőportáljának/honlapjának célja, hogy egységes, egyszerű, és felhasználóbarát módon tájékoztassa a kutatókat és érdeklődőket. A honlapon nagyobb hangsúly helyeződik a hírekre és a tartalmak előállítására. Az intézményi integrációval együtt a közös Gyűjtőportál/honlap a megyei levéltáraknak is jobb elérhetőséget és szélesebb látogatókört biztosít.

A nyitottsághoz hozzátartozik a közösségi médiumok (Facebook, Instagram, Youtube) aktív használata és azok hozzácsatolása a gyűjtőportálhoz/honlaphoz. A Facebook oldalainkat a következő bontásban követik az érdeklődők: az MNL oldalát 6607, az MNL Országos Levéltára oldalát 10.324, az intézmény online folyóirat Facebook oldalát az ArchívNet-et pedig 2383. A megyei tagintézmények közül csak két megyének nincs saját Facebook oldala (Bács-Kiskun és Sopron). A nagyobb rendezvényeinkről, konferenciákról, könyvbemutatókról eseményt hozunk létre a levéltár Facebook oldalán, némelyet kiemelt fizetős hirdetésként propagáltuk. Az MNL Instagram oldal követőinek száma 2023, a megyei tagintézmények közül Baranya (108 követő), Csongrád-Csanád (461 követő), Jász-Nagykun-Szolnok (304 követő) és Komárom-Esztergom (408 követő) levéltáraknak van még Instagram oldala.

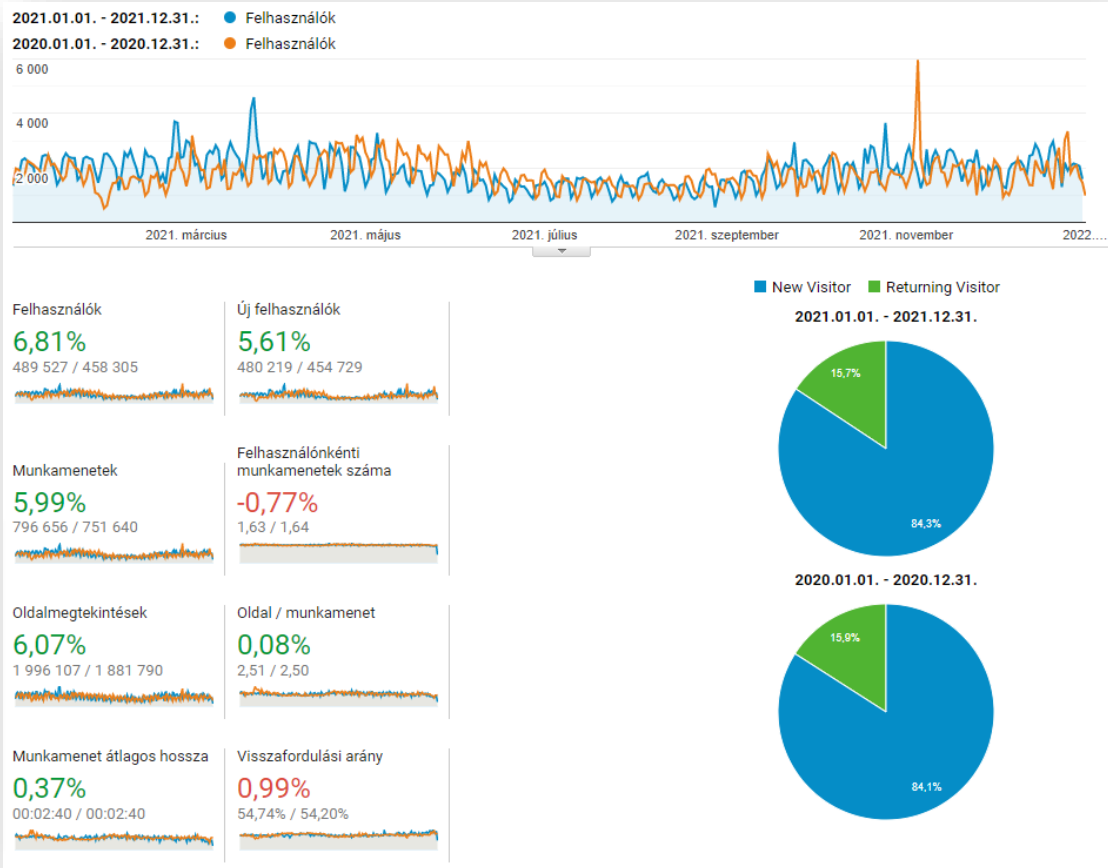
Fontos, hogy a nagyközönség számára is elérhetővé és átélhetővé váljon a levéltár által őrzött, páratlan kulturális örökséget. Célunk, hogy minél több iratot és publikációt tegyünk digitálisan is közzé. Több levéltár hetente, havonta tesz közzé és mutat be a honlapján érdekes iratokat az olvasók számára (pl. *Hét dokumentuma, Hónap dokumentuma, Érdekes iratok* címen).

A tagintézmények munkájuk, rendezvényeik, kiadványaik megismertetése érdekében népszerűsítő tevékenységet is folytattak. Ezek között szerepelt a városi vagy épp más közgyűjteményekkel közös programfüzetekben való megjelenés, saját népszerűsítő nyomtatvány készítése, elektronikus hírlevél, közösségi oldalakon való megjelenés. A központi és megyei tagintézmények kapcsolatot ápoltak a központi és helyi médiával: riportok, sajtótájékoztatók kiadványok bemutatására, helytörténeti rovatok indítása a helyi lapokban. A sajtómegjelenések között vezető szerep jutott az elektronikus megjelenéseknek.

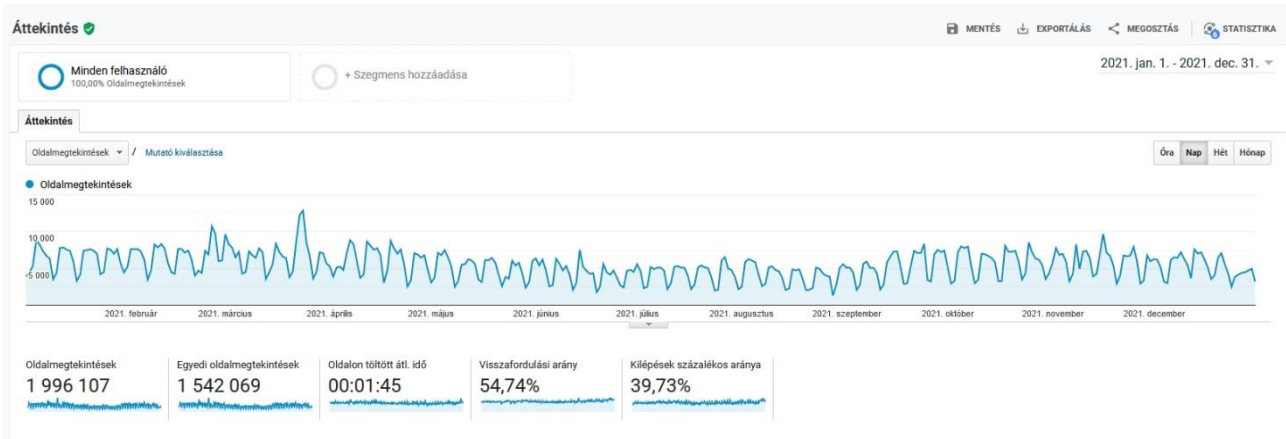
A központi és megyei tagintézmények szakmai munkájáról és rendezvényeiről 2021-ben 224 nyomtatott sajtómegjelenés, 206 rádiós, 70 televíziós (helyi és országos), valamint 408 elektronikus sajtómegjelenés tudósított.

III.10.1. MNL honlap

Az MNL honlapjának, a gyűjtőportálnak a látogatottsága is imponáló volt a 2021. évben. Az oldalon eltöltött idő a hasonló sajtók mutatóival megegyezik, a viselkedésre jellemző, hogy a felhasználók egy-egy eseménnyel kapcsolatos hírekért, a kutatással kapcsolatos tájékoztatásért keresik fel a portált, az információ megszerzését követően pedig elhagyják, nem böngésznek tovább. Ezt a kutatási portálokhoz viszonyított alacsonyabb munkamenetek és munkamenetenkénti oldalmegtekintések – 2,5 kattintás – is mutatja. Az oldal 2022. évi tervezett fejlesztése szempontjából lényeges információ, hogy a legtöbben a digitális kutatási lehetőségek iránt érdeklődnek (4. /adatbázisok), de ezzel közel azonos intenzitású a munkatársaknak szóló belső szolgáltatások használata (5. /intranet), népszerű a hét dokumentuma (6. /a_het_dokumentuma), és sokan keresik a közvetlen kapcsolatot a levéltárosokkal (7. /munkatársaink). A céloldalal sorrendje pedig jól érzékelteti, hogy helyes irány, hogy az MNL a családtörténet kutatással kapcsolatos online szolgáltatásait kívánja erősíteni.

Látogatottság

Látogatók összetétele

Ország	Ügyfélszerzés			Viselkedés			Konverziók		
	Felhasználók	Új felhasználók	Munkamenetek	Visszafordulási arány	Oldal / munkamenet	Munkamenet átlagos hossza	Célteljesítés arány	Célteljesülések	Céltérték
	489 527 % a teljesből: 100,00% (489 527)	480 513 % a teljesből: 100,00% (480 513)	796 656 % a teljesből: 100,00% (796 656)	54,74% Átl. a következő nézetnél: 54,74% (0,00%)	2,51 Átl. a következő nézetnél: 2,51 (0,00%)	00:02:40 Átl. a következő nézetnél: 00:02:40 (0,00%)	0,00% Átl. a következő nézetnél: 0,00% (0,00%)	0 % a teljesből: 0,00% (0)	0,00 USD % a teljesből: 0,00% (0,00 USD)
1. Hungary	390 040 (79,79%)	383 561 (79,82%)	672 326 (84,39%)	52,34%	2,61	00:02:49	0,00%	0 (0,00%)	0,00 USD (0,00%)
2. Indonesia	24 074 (4,92%)	24 022 (5,00%)	24 027 (3,02%)	99,88%	1,00	<00:00:01	0,00%	0 (0,00%)	0,00 USD (0,00%)
3. Romania	13 477 (2,76%)	13 327 (2,77%)	19 418 (2,44%)	54,28%	2,06	00:02:46	0,00%	0 (0,00%)	0,00 USD (0,00%)
4. United States	13 075 (2,67%)	12 752 (2,65%)	14 229 (1,79%)	81,31%	1,64	00:01:05	0,00%	0 (0,00%)	0,00 USD (0,00%)
5. Slovakia	6 973 (1,43%)	6 799 (1,41%)	11 295 (1,42%)	51,05%	2,35	00:02:57	0,00%	0 (0,00%)	0,00 USD (0,00%)
6. Germany	6 768 (1,38%)	6 556 (1,36%)	9 379 (1,18%)	53,74%	2,42	00:02:39	0,00%	0 (0,00%)	0,00 USD (0,00%)
7. Austria	3 971 (0,81%)	3 826 (0,80%)	5 940 (0,75%)	50,37%	2,43	00:02:35	0,00%	0 (0,00%)	0,00 USD (0,00%)
8. United Kingdom	3 543 (0,72%)	3 445 (0,72%)	4 873 (0,61%)	52,62%	2,27	00:02:39	0,00%	0 (0,00%)	0,00 USD (0,00%)
9. Hong Kong	3 061 (0,63%)	3 060 (0,64%)	3 071 (0,39%)	99,41%	1,01	00:00:02	0,00%	0 (0,00%)	0,00 USD (0,00%)
10. Serbia	2 506 (0,51%)	2 441 (0,51%)	3 159 (0,40%)	65,40%	1,86	00:01:55	0,00%	0 (0,00%)	0,00 USD (0,00%)

Sorok megjelenítése: 10 Ugrás ide: 1 1-10 / 154 < >
Ez a jelentés 2022. 02. 07. napon, 12:18:31 időpontban jött létre - [Jelentés frissítése](#)

© 2022 Google | [Analytics főoldal](#) | [Általános Szerződési Feltételek](#) | [Adatvédelmi irányelvek](#) | [Visszajelzés küldése](#)

Top 10 cikk

Oldal	Oldalmegtekintések	Oldalmegtekintések
1. /	168 906	8,46%
2. /mnl/ol/csaladtorteneti_kutatas	58 290	2,92%
3. /adatbazisok	42 638	2,14%
4. /munkatarsaink	25 651	1,29%
5. /mnl/ol/genealogiai_tajekoztato	25 226	1,26%
6. /ol	20 578	1,03%
7. /mnl/pml/allami_anyakonyvek_masodpeldanyai	19 999	1,00%
8. /mnl/ol/latin_kifejezesek_az_anyakonyvekben	13 739	0,69%
9. /mnl/allaspalyazatok	13 078	0,66%
10. /mnl/ol/hosszmeretek	11 651	0,58%

[teljes jelentés megtekintése](#)

Ez a jelentés 2022. 02. 07. napon, 12:15:31 időpontban jött létre - [Jelentés frissítése](#)

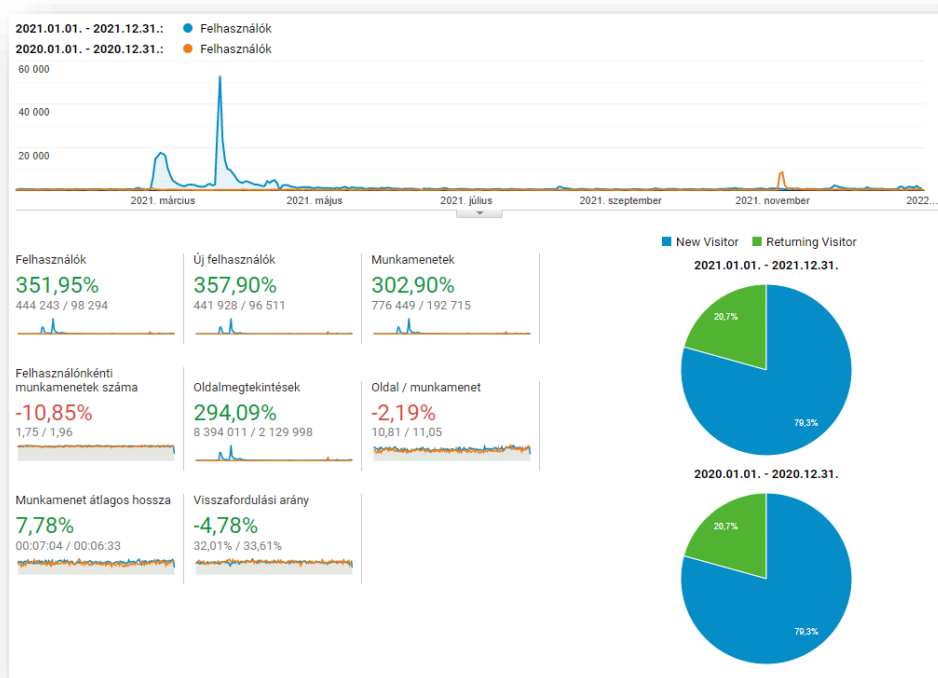
Az MNL fő oldalára 31 ezerrel többen voltak kíváncsiak, mint a megelőző évben, ami 110 ezerrel több oldalmegtekintést jelentett, ugyanakkor alacsony időtaram és viszonylag magas visszafordulási arány mellett. Az oldalletöltések száma alapján a leggyakrabban használt oldalak a következők voltak:

Főoldal	178.096
Munkatársaink	114.738
Családtörténeti kutatás	64.212
Adatbázisok	54.720
Keresés	43.975
Genealógiai tájékoztató	26.009
Nyitva tartás	21.253
Országos Levéltár	20.763
Állami anyakönyvek másodpéldányai	20.453
Kutatószolgálat	16.953
Médiaböngésző	16.889
Állaspályázatok	14.484
Latin kifejezések az anyakönyvekben	14.136
Ügyfélszolgálat	14.078
Elérhető a Szovjetunióba elhurcoltak adatbázisa	12.019

Hosszmérték	11.650
Intranet	11.140
Veszprém Megyei Levéltár	10.630
Építési engedélyek és tervrajzok	10.554
Kutatótermek	10.490
Elérhető a digitális anyakönyvi gyűjtemény	10.211
Pest Megyei Levéltár	10.202
Elérhetőség	10.121

III.10.2. AdatbázisokOnline

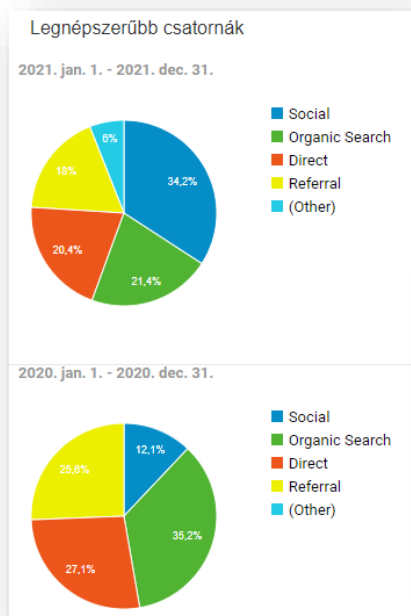
A szolgáltatás felhasználásában meghatározó szerepet játszott a *Szovjet táborok magyar foglyai* adatbázis közzététele február 25-én, amely február 28-án 17.428 felhasználóval döntötte meg az addigi legmagasabb értékeket. Az MNL korlátozott kommunikációs lehetőségeit mutatja, hogy egy hónappal később a Nyelvtudományi Intézet promóciója révén ez a felhasználószám is megdőlt, aznap 53.215 látogatója volt az oldalnak. Ezen az egyetlen napon az előző évi teljes felhasználószám 50%-át is meghaladta a látogatószám. Az egész éves számokat tekintve a tavalyi forgalom négy és félszeresét produkálta az oldal és a kiemelkedő napokat követő visszaesés során is magasabb értéken állandósult, a kiegyensúlyozottabb május-decemberi időszakban is 82%-kal több felhasználót eredményezve. Mind a munkamenetek hossza, mind a visszafordulási arány pozitív irányban változott. Jelentős különbség, hogy a felhasználók nagy része (60%) mobiltelefonon használta az alkalmazást, ami nyolcszorosa az előző évinek, amikor ez az arány 33% volt.

Fontos megemlíteni az ügyfélszerzés csatornáiban bekövetkezett változást. A felhasználók nem rendszeres látogatói voltak az oldalnak, hanem a különböző Facebook csoportokon keresztül értesültek a hadifogoly adatbázisról és ezek a megosztások vezették őket az oldalra. Szemben a 2020. évi 12%-kal a közösségi média felől érkezők aránya 32%-ra nőtt. Érdeemes megfontolni a szolgáltatások Facebook hirdetésekén keresztül való népszerűsítését.

A földrajzi adatok tekintetében hosszú távra visszamenő tapasztalat, hogy a felhasználók hozzávetőleg 80%-a használja a szolgáltatást Magyarország területéről, a többi ország részesedése a maradék 20%-ban oszlik meg, elsősorban a Kárpát-medencei, kisebb részben a tengerentúli szlovén, magyarországi országai között. 2021-ben ezt a stabil arányt a Szovjet táborok magyar foglyainak adatbázisa felborította, mivel a Romániában folyó kárpótláshoz

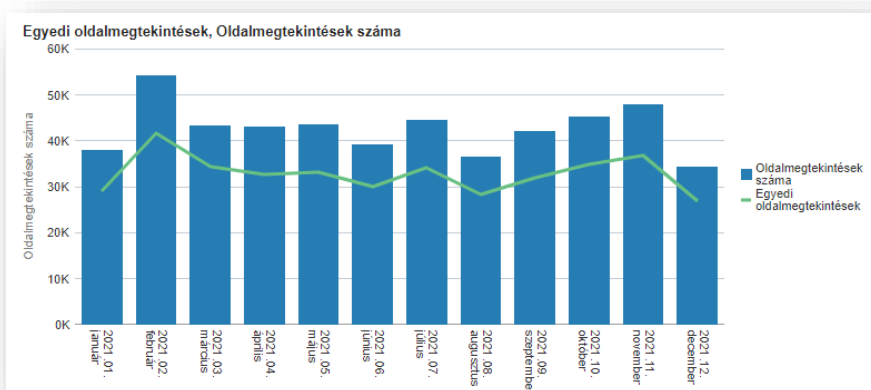
ebből az állományból lehetett alátámasztó dokumentumokat szerezni. Ennek megfelelően több, mint 60 ezer felhasználó látogatta meg az oldalt Romániából, az előző évi 2 800 felhasználóval szemben. A romániai felhasználók használati intenzitásának adatai is meghaladták az átlagot, mind az oldalátöltések számában (12,35 oldal/felhasználó), mind az oldalon eltöltött idő tekintetében (8'19"/látogatás).

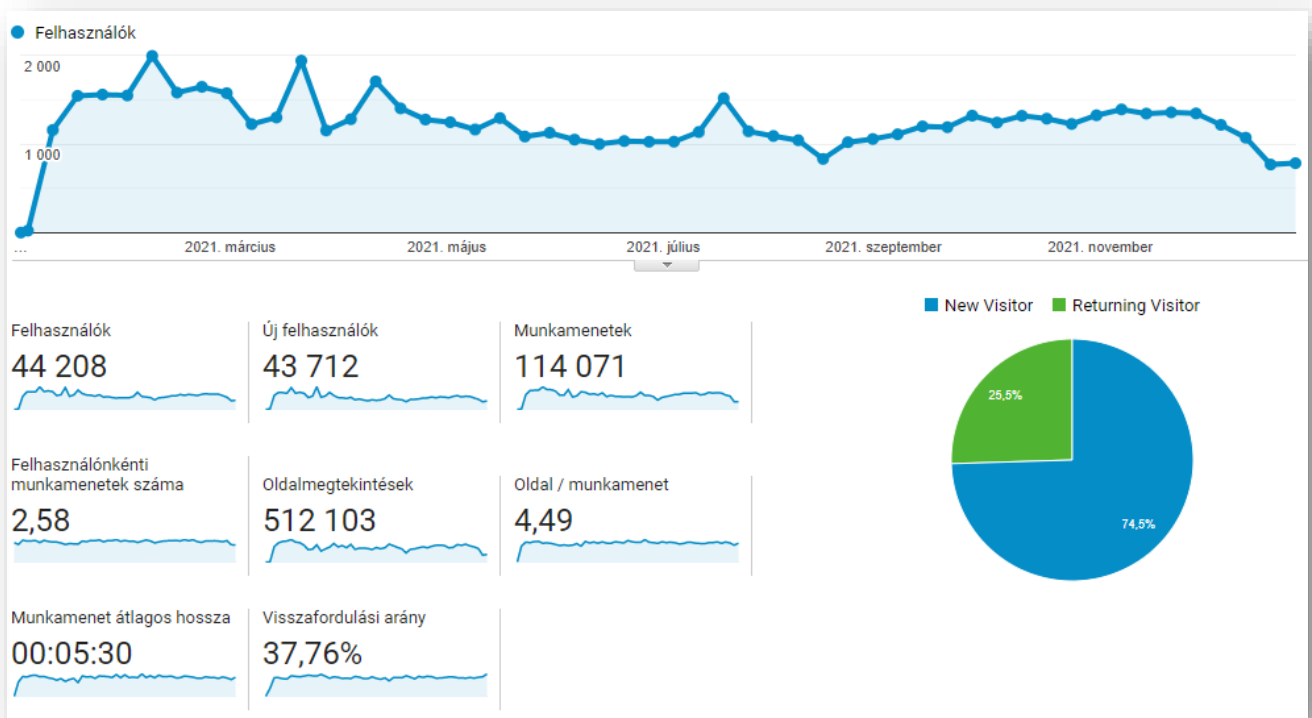

1.	Hungary	323 860 (72,55%)
2.	Romania	60 503 (13,55%)
3.	United States	14 299 (3,20%)
4.	Germany	9 287 (2,08%)
5.	Slovakia	8 571 (1,92%)
6.	Austria	4 663 (1,04%)
7.	United Kingdom	4 404 (0,99%)
8.	Ukraine	3 140 (0,70%)
9.	Serbia	1 973 (0,44%)
10.	Switzerland	1 400 (0,31%)

III.10.3. Elektronikus Levéltári Portál

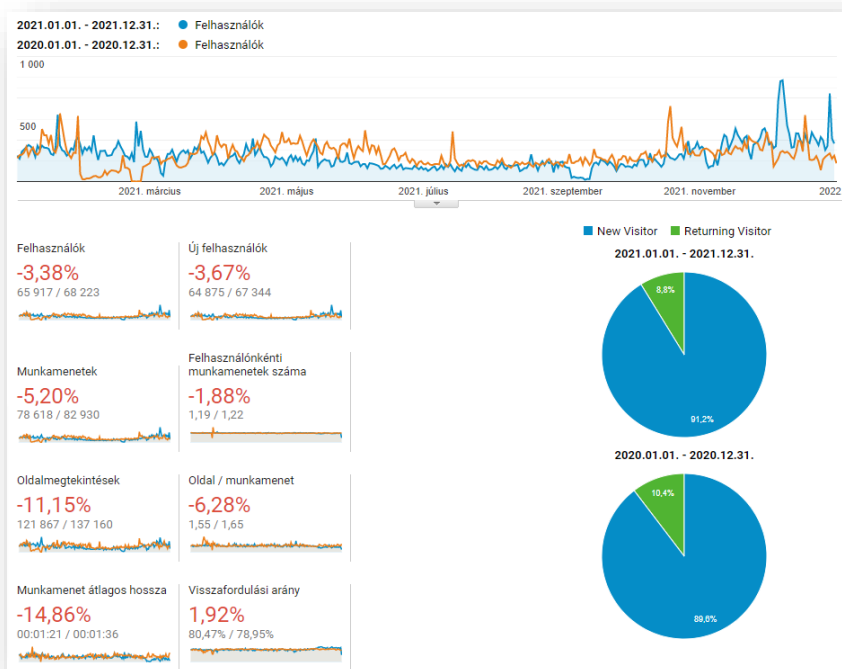
Az ELP-nek tavaly 44 ezer egyedi felhasználója volt. Az előző évvel való összehasonlítást nehezíti, hogy az analitikában novembertől januárig szolgáltatáskiesés volt, ezért az összevetésre csak az ezt megelőző időszak használható. Ez alapján a január és október közötti időszakban a felhasználók/új felhasználók/munkamenetek száma közel azonos mértékben 38-40%-ban bővült az előző évihez képest. Az oldal jellemzőiben azokkal a szolgáltatásokkal osztozik, amelyek levéltári kutatásra használhatók, így magas az oldalon eltöltött idő, az oldalátöltések aránya és alacsony a visszafordulási arány. Ugyanakkor valamennyi szolgáltatás közül itt a legmagasabb a visszatérő látogatók aránya, meghaladja a felhasználók számának negyedét.

III.10.4. ArchívNet

Az ArchívNet 2020-ban kiugró évet zárt, a 2021. évi forgalom ettől némiképp elmaradt, mind a felhasználók, mind az oldalletöltések számát tekintve, továbbra is nagyon magas a visszafordulási arány. Csonka Laura: *Kun András a népbíróság előtt* című cikke tartósan a legnépszerűbb, tavaly 2292-en olvasták, egy évvel korábban 2626-an. Második legnépszerűbb írás Ólmosi Zoltán 14 évvel ezelőtt megjelent írása a Páger villáról 1513 olvasóval, a harmadik pedig Keresztes Csaba 2013-as cikke a punk és skinhead zenekarokról. Általában elmondható, hogy ezeknek a témáknak a népszerűsége tartós, az archív cikkeket előszeretettel használják jelentős idő elteltével is.

Látogatottság:

Látogatók összetétele

Elsődleges dimenzió: Ország Város Földrész Alkontinens

Másodlagos dimenzió

Ország	Ügyfélzerzés			Viselkedés			Konverziók		
	Felhasználók	Új felhasználók	Munkamenetek	Visszafordulási arány	Oldal / munkamenet	Munkamenet átlagos hossza	Célkonverziós arány	Céljelölések	Céltérték
	65 917 % a teljesből: 100,00% (65 917)	64 903 % a teljesből: 100,00% (64 875)	78 618 % a teljesből: 100,00% (78 618)	80,47% Átl. a következő négyezre: 80,47% (0,00%)	1,55 Átl. a következő négyezre: 1,55 (0,00%)	00:01:21 Átl. a következő négyezre: 00:01:21 (0,00%)	0,00% Átl. a következő négyezre: 0,00% (0,00%)	0 % a teljesből: 0,00% (0)	0,00 USD % a teljesből: 0,00% (0,00 USD)
1. Hungary	45 703 (69,17%)	44 677 (68,84%)	56 601 (71,99%)	76,40%	1,66	00:01:38	0,00%	0 (0,00%)	0,00 USD (0,00%)
2. Indonesia	12 732 (19,27%)	12 701 (19,57%)	12 701 (16,16%)	99,99%	1,00	<00:00:01	0,00%	0 (0,00%)	0,00 USD (0,00%)
3. Romania	1 137 (1,72%)	1 125 (1,73%)	1 404 (1,79%)	74,07%	1,72	00:01:43	0,00%	0 (0,00%)	0,00 USD (0,00%)
4. United States	1 000 (1,51%)	996 (1,53%)	1 048 (1,33%)	88,93%	1,28	00:00:37	0,00%	0 (0,00%)	0,00 USD (0,00%)
5. Germany	961 (1,45%)	953 (1,47%)	1 091 (1,39%)	80,66%	1,53	00:01:29	0,00%	0 (0,00%)	0,00 USD (0,00%)
6. Slovakia	702 (1,06%)	688 (1,06%)	972 (1,24%)	73,56%	1,69	00:01:30	0,00%	0 (0,00%)	0,00 USD (0,00%)
7. China	616 (0,93%)	615 (0,95%)	633 (0,81%)	96,37%	1,11	00:00:13	0,00%	0 (0,00%)	0,00 USD (0,00%)
8. United Kingdom	429 (0,65%)	425 (0,65%)	493 (0,63%)	80,32%	1,48	00:01:19	0,00%	0 (0,00%)	0,00 USD (0,00%)
9. Austria	349 (0,53%)	338 (0,52%)	722 (0,92%)	70,91%	1,75	00:02:51	0,00%	0 (0,00%)	0,00 USD (0,00%)
10. Ukraine	218 (0,33%)	210 (0,32%)	277 (0,35%)	75,09%	1,56	00:01:32	0,00%	0 (0,00%)	0,00 USD (0,00%)

Sorok megjelenítése: 10 Ugrás ide: 1 1-10 / 104

Ez a jelentés 2022. 02. 07. napon, 12:21:12 időpontban jött létre - Jelentés frissítése

Top 10 cikk

Oldal	Oldalmegtekintések	Oldalmegtekintések%
1. /	8 984	7,37%
2. /politika/kun_andras_a_nepirosag_elott.html	2 292	1,88%
3. /kuriozumok/a_pagervilla_sorsa.html	1 513	1,24%
4. /technikai_menuPontok/cikkek/archivum.html	1 232	1,01%
5. /hetkoznapok/a_punk_es_skinhead_zene_a_nyolcvanas_evok_elejen.html	1 147	0,94%
6. /politika/a_moszkvai_csonka_olimpia.html	1 079	0,89%
7. /gazdasag/a_mecseki_szen.html	1 005	0,82%
8. /budapest-hidjai-a-varos-ostromaban	983	0,81%
9. /a-pronay-kulonitmeny-tevenysege-tozna-megye-duna-parti-telepulesein-1919-ben	886	0,73%
10. /az-mkp-es-az-szdp-egyesulese-komarom-esztergom-varmegyeben	859	0,70%

teljes jelentés megtekintése

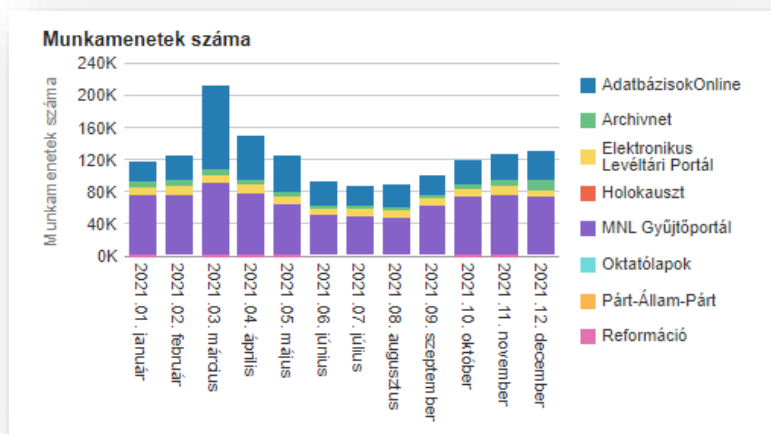
Ez a jelentés 2022. 02. 07. napon, 12:14:24 időpontban jött létre - Jelentés frissítése

III.10.5. A szolgáltatások forgalmának összehasonlítása

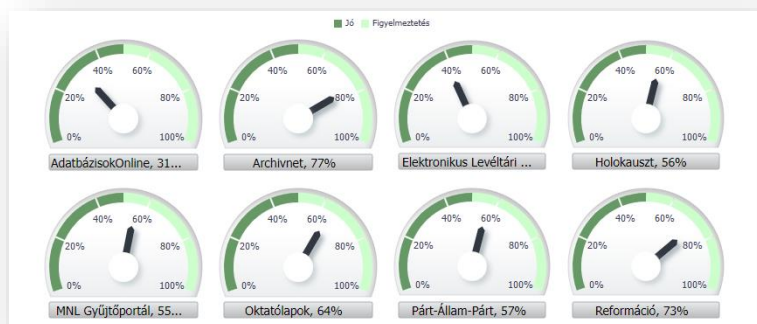
A KÖFOP projektben fejlesztett Vezetői Információs Rendszer 2021. évben már a teljes évben gyűjtött adatokat az egyes szolgáltatások forgalmáról. Az oldalletöltések száma elsősorban azt képes mutatni, hogy egy-egy szolgáltatást milyen terjedelemben használtak a kutatók.

AdatbázisokOnline	4.818.404
MNL Gyűjtőportál	1.996.470
Elektronikus Levéltári Portál	512.869
Archivnet	122.160
Párt-Állam-Párt	45.902
Reformáció	33.266
Oktatólapok	5826
Holokauszt	1245

A munkamenetek számának havi bontásban készített grafikonján jól kivehető a Szovjet hadifogoly adatbázis publikációjának kiugró hatása és az egyes szolgáltatások használatának egymáshoz viszonyított aránya.

A visszafordulás aránya főként azoknál a szolgáltatásoknál alacsony, ahol a levéltári kutatás a felhasználó célja.

Az elmúlt években az MNL több egyedi, évfordulókhöz, eseményekhez kapcsolódó tematikus oldallal jelentkezett. Ezeknek a szolgáltatásoknak a használata az alábbi látogatószám szerint alakult:

Reformáció	18.676
Párt-Állam-Párt	6487
Oktatólapok	5248
Felsőoktatás Oktatólapok	2240
Uralkodói itinerárium	987
Holokauszt MNL	640

III. 11. KÖNYVTÁRI MUNKA

Az MNL Országos Levéltára és a megyei levéltárak szakkönyvtárai 2021-ben is ellátták a jogszabályok által előírt hagyományos tevékenységeiket (állományba vétel, feldolgozás, olvasószolgálat, állományvédelem, adatszolgáltatás stb.).

A megyei levéltárakban a könyvtári munka többnyire kapcsolt munkakörként kerül ellátásra. A könyvtári munkára fordított munkanapok száma nagyon eltérő: Bács-Kiskun (176 nap), Baranya (12 nap), Békés (12 nap), Csongrád-Csanád (220 nap), Fejér (100 nap), Sopron (15 nap), Hajdú-Bihar (49 nap), Komárom-Esztergom (95 nap), Nógrád (20 nap), Pest (17 nap), Somogy (10 nap), Szabolcs-Szatmár-Bereg (100 nap), Vas (210 nap), Veszprém (101 nap). Nem kapcsolt munkakörként kerül a feladat ellátásra: Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, OL, Tolna, Zala.

GYMSM Győri Levéltárában a könyvtári munkafolyamatok szüneteltek 2021 első félévében szakképzett munkaerő, valamint humán erőforrás hiánya miatt. Egy fő könyvtáros/segédkönyvtáros felvételét kezdeményezték 2021 elején.

GYMSM Soproni Levéltárában a könyvtári állomány szakszerű kezeléséhez és feldolgozásához, online katalógusépítéshez elengedhetetlen szakkönyvtáros alkalmazása.

A JNSZ Megyei Levéltárban több munkaterületen párhuzamosan dolgozik leszámítolással miatt hatórás munkaidőben könyvtáros.

Az MNL szakkönyvtárai a könyvtári integráció eredményeképpen együttműködésben dolgoznak. A közös munka megvalósult a beszerzés munkafolyamataiban (Könyvtárellátó Nonprofit Kft., Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóság, Monguz Kft., Arcanum ADT, MTA KIK EISZ) vagy főlőpéldányok felajánlása az intézmények között. A MNL könyvtárai állományuk formai és tartalmi feldolgozását, azaz katalógizálását a Corvina Integrált Könyvtári Rendszerrel végzik. A 2016. évi integráció során a korábban használt elektronikus rendszerek adatai a közös adatbázisba kerültek. A használók online módon kereshetnek az MNL közös könyvtári katalógusában vagy az egyes tagintézmények könyvtári katalógusaiban.

Főigazgatói feladatszabás alapján az MNL OL Levéltártudományi Szakkönyvtár 2021–2023. évi munkájának középpontjába hangsúlyozott prioritásként a Bécsi kapu téri raktár profiltisztítása és az állomány majdani költöztetésének előkészítése került. A 2021-ben megkezdett állományapasztás és az ehhez kapcsolódó főlőpéldány-kiajánlás 2022–2023. években folytatódni fog.

Az MNL OL Levéltártudományi Szakkönyvtára 2021 novemberében a Corvina-modulok 2022. évre szóló előfizetésével kapcsolatos adminisztrációt elvégezte.

Az MNL tagintézményei a Könyvtárellátási szerződés (Könyvtárellátó Nonprofit Kft.) alapján 2021-ben is – a vállalt (500 ezer Ft feletti) értékben – könyveket vásároltak 30%-os árkedvezménnyel. Az MNL OL Levéltártudományi Szakkönyvtára a koordinációt (Könyvtárellátó Nonprofit Kft.) 2021-ben is elvégezte.

Az MNL OL Levéltártudományi Szakkönyvtára az OL és a megyei levéltárak kiadványainak cseréjét a) az év folyamán a Bécsi kapu téren a könyvtárban személyes átadás-átvétellel vagy b) postai feladással, illetve c) a PML épületében 2021. június 23-án a jelenléti értekezleten végrehajtotta.

A könyvtári állomány gyarapodása a gyűjtőköri szabályzat alapján ajándékozás, kiadványcsere vagy vásárlás keretében történik. Az MNL OL könyvtárban jelentős a kiadványcsere, és ennek köszönhetően széles körű kurrens hazai és nemzetközi szakirodalom válik a levéltári tudományos munka számára elérhetővé. Az OL könyvtára 33 külföldi és 19 belföldi kiadványcsere partnerei révén 2021-ben 213 kötetet (2020: 188; 2019: 177) 1.076.930,- Ft (2020: 1.101.897,- Ft; 2019: 987.419,- Ft) értékben szerzeményezett.

Az MNL könyvtárai 2021-ben összesen 6.564 (2020: 4.779; 2019: 5.855) nyomtatott és 15 (2020: 48; 2019: 268) elektronikus művet vettek állományba, ezen kívül 1 (2020: 168; 2019: 23) online dokumentummal is gyarapodtak. Mindösszesen 12.880 (2020: 18; 2019: 400) kötet és 27 elektronikus dokumentum tervszerű törlésére került sor.

Így az MNL könyvtárainak teljes állománya 2021. év végén 670.511 (2020: 676.496; 2019: 671.405) nyomtatott kötet, 4.684 (2020: 4.730; 2019: 4.697) elektronikus mű és 2.672 (2020: 2.671; 2019: 2.505) online dokumentum. A

gyarapítás során beszerzett kiadványokat a könyvtárak leltárba vették. Nyilvántartása címleltárkönyv használatával történik kézírással vagy számítógéppel, az MNL OL-ben a könyvtári rendszerben (Corvina ACQ). A folyóiratok számainak nyilvántartása kardex lapokkal történik, a sorozatokhoz sorozati lapot használnak.

Az MNL könyvtárainak állományadatai (2021)												
	Nyomatott művek (kötet)				Elektronikus művek (db)				Online dokumentumok (db)			
	2021. év elején	gyarapodás	törlés	2021. év végén	2021. év elején	gyarapodás	törlés	2021. év végén	2021. év elején	gyarapodás	törlés	2021. év végén
MNL OL	141.071	907	274	141.704	799	4	0	803	2010	0	0	2010
MNL BKML	28.953	397	0	29.350	166	0	0	166	0	0	0	0
MNL BaML	25.328	173	0	25.501	111	3	0	114	312	0	0	312
MNL BéML	23.241	291	0	23.532	202	0	0	202	84	0	0	84
MNL BAZML	34.997	265	3	35.259	104	0	0	104	2	0	0	2
MNL CSML	42.901	1245	0	44.146	307	0	0	307	11	0	0	11
MNL FML	19.688	737	0	20.425	135	2	0	137	0	0	0	0
MNL GYMSML Győr	8176	0	0	8176	120	0	0	120	0	0	0	0
MNL GYMSML Sopron	33.064	45	0	33.109	134	0	0	134	0	0	0	0
MNL HBML	22.580	120	0	22.700	194	0	0	194	0	0	0	0
MNL HML	28.377	113	0	28.490	190	0	0	190	0	0	0	0
MNL JNSZML	13.723	163	0	13.886	365	5	0	370	0	0	0	0
MNL KEML	19.199	159	0	19.358	234	0	0	234	0	0	0	0
MNL NML	36.411	135	0	36.546	226	0	0	226	78	0	0	78
MNL PML	34.669	438	9665	25.442	206	0	0	206	0	0	0	0
MNL SML	32.659	174	0	32.833	330	1	0	331	2	1	0	3
MNL SZSZBML	22.678	238	0	22.916	101	0	0	101	0	0	0	0
MNL TML	26.911	144	0	27.055	212	0	0	212	57	0	0	57
MNL VAML	26.318	545	0	26.863	202	0	0	202	0	0	0	0
MNL VEML	34.813	116	2938	31.991	183	0	27	156	0	0	0	0
MNL ZML	21.070	159	0	21.229	175	0	0	175	115	0	0	115
Összesen:	676.827	6564	12.880	670.511	4696	15	27	4684	2671	1	0	2672

A Pest Megyei Levéltár megszűnt Nagykőrösi Fiókleveztár állományát átadta a Károli Gáspár Református Egyetem Tanítóképző Főiskolai Karának, amely Nagykőrösön működik. (A nagykőrösi könyvtári állomány túlnyomó többsége duplumot képezett a PML állományában. A kizárólag Nagykőrösön őrzött helyi folyóiratok és muzeális kötetek nem kerültek átadásra, hanem a PML budapesti könyvtárába kerültek.)

Az MNL VEML Pápai Fiókleveztár megszüntetése miatt annak könyvtári dokumentumai jelentős részben kivezetésre kerültek a leltári állományból, mivel azokat nagyrészt átvette a Dunántúli Református Egyházkerület Levéltára. Ugyanakkor a pápai könyvtár felszámolása okán, a törvényi kötelezettségnek megfelelően állományellenőrzést kellett a fiókleveztárban végrehajtani.

2021. év végén a közös katalógus 422.497 rekordot tartalmaz, ami a teljes MNL könyvtári állományának több mint felét jeleníti meg. Ebből az MNL OL Levéltártudományi Szakkönyvtárban 2021-ben 476 új bibliográfiai rekord készült (2020: 570; 2019: 388), így összesen 88.870 rekordon kereshető a 142.507 könyvtári egységből álló állomány.

	rekordok száma			feldolgozottság
	2021 elején	2021-ban készített	2021 végén	
MNL OL	88.394	476	88.870	100%
MNL BKML	41.473	276	41.749	100%
MNL BAML	21.326	120	21.446	84%
MNL BÉML	20.507	242	20.749	88%
MNL BAZML	10.833	669	11.502	65%
MNL CSCSML	17.071	2833	19.904	60%
MNL FML	1577	0	1577	10%
MNL GYMSML Győr	1013	0	1013	13%
MNL GYMSML Sopron	1076	80	1156	2%
MNL HBML	5461	74	5535	30%
MNL HML	28.567	113	28.680	100%
MNL JNSZML	9436	150	9586	90%
MNL KEML	15.111	147	15.258	100%
MNL NML	36.551	104	36.655	99%
MNL PML	19.453	0	19.453	76%
MNL SML	22.892	349	23.241	100%
MNL SZSZBML	15.533	181	15.714	75%
MNL TML	13.921	839	14.760	50%
MNL VAML	16.812	1977	18.789	56%
MNL VEML	8337	303	8640	27%
MNL ZML	17.773	447	18.220	85%
Összesen:	413.117	9380	422.497	60%

2021-ben az MNL könyvtári összességében 1.053 (2020: 1.201; 2019: 2.382) könyvtárhasználót szolgáltak ki 3.981 (2020: 3.814; 2019: 7.434) alkalommal, amikor 6.990 (2020: 6.622; 2019: 13.319) kötetet adtak használatba a levéltári munka és kutatás segítésére.

Az MNL OL Levéltártudományi Szakkönyvtára elvégezte az Arcanum ADT adatbázis 2022. évre való megrendelésével kapcsolatos adminisztrációt; az ADT az MNL minden telephelyén elérhető.

2021. október 8-án az MNL munkatársai részletes tájékoztató levélben ismertette az adatbázisokhoz az eduID által való hozzáférés előnyeiről. A levélben az eduID regisztráció megszerzéséhez szükséges minden gyakorlati tennivalóról tájékoztatást kaptak.

2021	használók sz.	alkalom	dokumentum
MNL OL Levéltár-tudományi szakkönyvtár	176	820	2127
MNL BKML	34	241	265
MNL BAML	32	42	128
MNL BÉML	9	11	17
MNL BAZML	76	98	208
MNL CSCSML	96	264	537
MNL FML	33	43	161
MNL GYMSML Győr	25	28	28
MNL GYMSML Sopron	15	52	38
MNL HBML	10	42	84
MNL HML	21	101	115
MNL JSZNSZML	4	6	27
MNL KEML	29	208	248
MNL NML	26	42	69
MNL PML	62	285	59
MNL SML	39	113	285
MNL SZSZML	51	83	219
MNL TML	53	154	430
MNL VAML	31	425	737
MNL VEML	181	223	308
MNL ZML	50	700	900
Összesen	1053	3981	6990

Tájékoztatósi munka során a könyvtárak különböző szintű feltárásokkal állnak a használók rendelkezésére, pl. analitikus feldolgozás, cikkadatbázis, szakbibliográfia. Hírlevélben ismertetik új szerzeményeiket és egyéb híreket, információkat. A könyvtári dokumentumok között kiemelt szerepe van a különleges gyűjteményeknek. Ezek legnagyobb részben a levéltárakba az iratokkal együtt érkező könyvészeti anyagok, vagy levéltárosoktól, történészekről örökölt hagyatékok. Nagy jelentősége van a helytörténeti gyűjteményeknek, és vannak szakdolgozat-, aprónyomtatvány- és kézirat-gyűjtemények is a könyvtárakban.

2021-ben állományrevíziót a következő könyvtárakban végeztek: Bács-Kiskun (részben), Borsod-Abaúj-Zemplén, Csongrád-Csanád (részben), Komárom-Esztergom (részben); valamint Pest és Veszprém (állományból való kivétel miatt).

A muzeális dokumentumok száma jelenleg 24.373 (MNL OL 14.000; Bács-Kiskun 441; Baranya 512; Békés 219; Borsod-Abaúj-Zemplén 1708; Csongrád-Csanád 242; Fejér 1208; Győr 200; Heves 391; Komárom-Esztergom 341; Nógrád 307; Pest 350; Somogy 178; Szabolcs-Szatmár-Bereg 152; Tolna 2144; Vas 380; Veszprém 1187; Zala 413); a felmérés még folyamatban van néhány könyvtárban.

A MNL OL szakkönyvtárában folytatódott a muzeális dokumentumok revíziója: 624 kötet került felmérésre a Teleki- és a Károlyi-gyűjteményből, és a Teleki-gyűjtemény felmérését be is fejeztük.

III. 12. ANYAKÖNYVI MÁSODPÉLDÁNYOK KEZELÉSE

Az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény alapján 2014. július 1-jétől Magyarországon megtörtént az elektronikus anyakönyvezés bevezetése. A hatályba lépő jogszabálynak megfelelően a települések anyakönyvvezetői a megyei kormányhivatalokon keresztül, a korábbi gyakorlattól eltérő formában szolgáltatott adatokat a Magyar Nemzeti Levéltár és Budapest Főváros Levéltára részére az „utólagos bejegyzések” rögzítéséhez. Az új szabályozás – teljes szemléletváltás keretében – a korábbi eseményalapú nyilvántartás helyett egy személy alapú nyilvántartást vezetett be, amelynek középpontjában az egyén áll. A papíralapú születési, házassági, halotti, illetve BÉT (bejegyzett élettársi kapcsolat) anyakönyveket egyetlen, egységes (országos) nyilvántartás váltotta fel. Az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény (At.), 89. §. (2) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik: „Az illetékes fővárosi és megyei kormányhivatal, valamint a hazai anyakönyvezést végző hatóság az 1980. december 31-ig vezetett anyakönyvben található bejegyzés lezárásáról a bejegyzés folyószámának és az anyakönyv azonosító adatainak továbbításával az MNL -t az általa megjelölt formában értesíti. A levéltár az értesítés alapján a bejegyzést lezárja.” A 32/2014. (V. 19.) KIM (Ar.) rendelet lényegében nem rendelkezik arról, hogy a levéltáraknak az új rendszerben hogyan is kellene lezárniuk az anyakönyvi bejegyzéseket, mivel a rendelet az anyakönyvvezetőkre vonatkozik.

Az At. 89. §. (2) bekezdése szerint: „Az illetékes fővárosi és megyei kormányhivatal, valamint a hazai anyakönyvezést végző hatóság az 1980. december 31-ig vezetett anyakönyvben található bejegyzés lezárásáról a bejegyzés folyószámának és az anyakönyv azonosító adatainak továbbításával az MNL-t az általa megjelölt formában értesíti.

A 32/2014. (V. 19.) KIM (Ar.) rendelet nem rendelkezik arról, hogy a levéltáraknak az új rendszerben hogyan kellene lezárniuk az anyakönyvi bejegyzéseket, mivel a szabályozás az anyakönyvvezetőkre vonatkozik. Ennek következtében a települések anyakönyvvezetői a megyei kormányhivatalokon keresztül, a korábbi gyakorlattól eltérő formában szolgáltatott adatokat a megyei levéltárak részére. Az EAK-ból generált jegyzékek ugyanakkor nem a korábbi UB bejegyzések rögzítésére szolgálnak. A levéltárak ennek ellenére gondoskodnak a kormányhivatalok által részükre megküldött Excel táblázatok biztonságos, több példányban történő megőrzéséről, tekintettel arra, hogy hiányosságaik ellenére e jegyzékek biztosíthatják az EAK által szolgáltatott részleges adatok fennmaradását. A megkapott adatokat elektronikus irat formájában tárolják, annak anyakönyvi feldolgozása nélkül, „utólagos bejegyzések” vezetése nélkül.

2021-ben az MNL tagintézményei közül tíz levéltárba érkeztek EAK-ból generált jegyzékek, összesen 67.031 bejegyzéssel. Hagyományos módon két tagintézményben (Somogy, Szabolcs-Szatmár-Bereg) történt UB-bejegyzések rögzítése, összesen 477. A 20 tagintézmény közül kettőben van még hagyományos módon érkezett UB-bejegyzések átvezetése terén elmaradás, összesen 5417 bejegyzés (Baranya, Szabolcs-Szatmár-Bereg). A többi tagintézményben ilyen jellegű elmaradás nincs.

III. 13. NEMZETKÖZI ÉS HAZAI KAPCSOLATOK

III. 13. 1. Nemzetközi kapcsolatok

Az MNL nemzetközi kapcsolatai 2021-ben is részben a nemzetközi projektekkel összefüggő feladatok eredményeként, részben célzott együttműködések formájában járultak hozzá a szakmai tapasztalatok bővítéséhez, a magyar vonatkozású levéltári anyag publikálásához és megismertetéséhez. A kapcsolatok fenntartását, a tervezett projektek lebonyolítását a járványhelyzet a legtöbb esetben megakadályozta, sok projekt a következő évre került átütemezésre. Ugyanakkor az online szolgáltatások igénybevétele bővítette a kapcsolattartás lehetőségeit.

Az MNL nemzetközi kapcsolatait 2021-ben is a stratégiai dokumentumaiban lefektetett alapelvek szerint rangsorolta.

- Európai Bizottság szakmai szervezetei (EBNA, EAG, DCHE, CEDCHE, EHC, DLM). A koronavírus járvány miatt az európai szervezetek találkozási elmaradtak, vagy az online térbe költöztek. Az EBNA és EAG megbeszélés az első félévben a német elnökség időszaka alatt elmaradt, a második félévben a szlovén elnökség időszaka alatt online formában került megrendezésre. Intézményünk részt az Európai Bizottság Digital Cultural Heritage and Europeana szakértői csoport megbeszélésein. A megszűnő szakértői testület helyett a Bizottság új testületet hozott létre common European Data Space for Cultural Heritage (CEDCHE) néven, amelynek alakuló megbeszélésére november 16-án került sor. Továbbra is részt veszünk a DLM Forum és az Európai Levéltári Portál Alapítvány irányító testületének munkájában.
- A Nemzetközi Levéltári Tanács Abu Dhabi-ba tervezett konferenciáját a járványhelyzetre való tekintettel először 2021. októberére, majd 2023 októberére halasztotta.

Nemzetközi projektek. 2021-ben az MNL két nagyobb európai együttműködési projektben vett részt.

Digital Treasures – A Spanyol Kulturális Minisztérium vezetésével alakult konzorcium, amelyben a Norvég Kulturális Minisztérium, a Portugál Levéltári és Könyvtári Igazgatóság, a Máltai Nemzeti Levéltár mellett az IcarUS, a Cork Institute of Technology és a spanyol Factoria kulturális szervezet is részt vesz, 2018-ban a Creative Europe támogatási forma keretében 2018 és 2022 között megvalósítandó projekthez kapott támogatást. A projekt célja, hogy olyan beruházásokat valósítson meg, amelyek az európai levéltárakban őrzött kulturális kincsek nagyobb láthatóságát, hasznosulását eredményezik a megváltozott kultúrafogyasztási környezetben. Közreműködésével a European Digital Treasures projekt nemzetközi konzorciuma 2021/2022 során nyitja meg a három transzmédia kiállítást, melyek közül az első 2022. január 21-én nyitott Budapesten. A projekt Crowdsourcing tevékenysége lehetőséget biztosított arra, hogy az MNL továbbfejlessze a levéltári anyagok gépi kézírásfelismerését és az átírások automatizálását. A bevont önkéntesek munkája sikeresen volt integrálható, folyamatos együttműködési keretrendszer kidolgozásán dolgozunk, így 2022-re is lesz átíró önkéntes programja az MNL-nek, amit a Digitális Szolgáltatásfejlesztési Osztály koordinál.

EuropeanaSport – Az Europeana Alapítvánnyal való sokoldalú nemzetközi együttműködésben megvalósuló projekt célja jó minőségű sport vonatkozású tartalom és metaadatok hozzáférhetővé tétele az Europeana Portálon projektben 2021 során az MNL kétszáz, a nemzeti és a nemzetközi sportélet múltjával kapcsolatos fénykép és dokumentum digitális feldolgozását vállalta. Emellett három, témához kapcsolódó tudományos igényű cikk elkészítése, közzététele és egy gyűjteményes nap megtartása is a feladat része volt. Ezek a vállalások mind elkészültek, a gyűjteményes napot az MNL Veszprém Megyei Levéltárának aktív közreműködésével valósítottuk meg, a balatoni Kékszalag vitorlásverseny tematikájára építve. A Collection Day sikerét mutatja, hogy a veszprémi kollégák 2022-re is fontolgatják a kékszalagos gyűjtés folytatását. A projekt befejezése a koronavírus járvány miatt kitolódott 2022. tavaszáig, így arra is lehetőségünk van, hogy a kötelező vállalást meghaladva a balatoni digitális gyűjtés anyagát a Veszprémi Levéltárral együttműködve hozzáadjuk a kétszáz dokumentumhoz.

Az MNL OL 1945 Előtti Kormányiszervek Főosztálya részt vett az International Holocaust Remembrance Alliance ülésein. A Holokauszt 70 projekt folytatásaként elmélyítette szakmai kapcsolatait, a közös projektek megkezdődtek a washingtoni United States Holocaust Memorial Museummal. Folytatódott a Mapping the Genocide of the Roma in Hungary projekt. A European Holocaust Research Infrastructure (EHRI) projektben való részvételt, blog szerkesztési tevékenységet Csósz László folytatott. A főosztály együttműködést készített elő a spanyol és norvég levéltárakkal Szatucsek Zoltán irányításával. Az orosz és német levéltári kapcsolatokat Fiziker Róbert bonyolította. A *Sanghaji Főkonzulátus* c. kötet előkészítését Balogh János Máttyás végezte.

Az MNL OL Gazdasági Levéltári Főosztálya elsősorban hazai szakmai kapcsolatokkal rendelkezik. Ordasi Ágnes tagja az Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies (ASEEES)-nak, továbbá a NEPOSTRANS – Negotiating post-imperial transitions-nak, mint külső munkatárs (affiliate researcher), tagja tagja még a Balkan Association-nek is.

Az MNL OL Magánlevéltárak és Gyűjtemények Főosztálya részt vesz az MNL által a Vestigia projekttel összefüggésben kötött együttműködésben, mely a milánói Veneranda Biblioteca Ambrosiana, és a Modenai Állami levéltár közgyűjteményekkel valósul meg. A tervezett Workshop részét képező virtuális Vestigia kiállítás készítése folyamatban van.

Az MNL előkészítette megállapodást, amelyet az MNL 2021. december 30-án írt alá a Milánói Állami Levéltárral a két intézményben folyó tudományos kutatás összehangolása érdekében. 2021-ben megújították az Ukrán Állami Levéltárral az együttműködési szerződésüket, és tárgyalásokat folytattak a magyar-azeri levéltári együttműködési szerződés megkötése érdekében.

A Francia Külügyminisztérium Levéltára a francia nagykövetségre megküldte a Trianoni szerződés digitalizált másolatát 300 dpi felbontásban, amit a nagykövet asszony eredetileg az év második felében megtartandó Trianon konferencia keretében kívánt átadni, de ez a vírushelyzet miatt el lett elhalasztva. Az Üzbég Köztársaság Állami Levéltárával 2019-ben megkötött egyezmény értelmében az üzbég partner kérésére lefordították angolra Vámbéry Ármin francia nyelven írt leveleit, illetve a kérdéseikre részletes választ adtak.

A Benyovszky emlékéhez kapcsolódóan felvették a kapcsolatot az orosz, amerikai, francia, szlovák és osztrák levéltárakkal, akiktől nagy mennyiségű Benyovszky Mórira vonatkozó levéltári iratokat kaptak, így a Benyovszky-életmű feltárását célzó nagyszabású nemzetközi levéltári együttműködés jött létre, melynek eredményeit a Magyar Nemzeti Levéltár 2021. szeptember 20-án mutatta be a tudományos szakma képviselőinek a Magyar Nemzeti Múzeumban.

2021. november 3-án együttműködési megállapodást kötött a Magyar Nemzeti Levéltár és a Koreai Köztársaság Nemzeti Levéltára. Az együttműködési megállapodás aláírását kísérő ünnepélyes ceremónián a koreai köztársasági elnök felesége, Kim Dzsong Szuk asszony is részt vett. Az MNL Bécsi kapu téri palotájában aláírt megállapodás szerint a levéltárak megosztják az iratanyag kezelésével, a levéltári munkatársak képzésével kapcsolatos tapasztalataikat, kölcsönösen segítik egymás tudományos kutatásait, továbbá közös publikációkban és kiállításokban működnek együtt.

Az Osztrák Tudományos Akadémia új, online felületén tette közzé az MNL egyik legjelentősebb forráscsoportját, az Osztrák-Magyar Monarchia idején – 1867 és 1918 között – keletkezett minisztertanácsi jegyzőkönyveket. Az AdatbázisokOnline gyűjteményben részletesen feldolgozott adatbázis és digitalizált képi állomány ezzel a nemzetközi történész közösség számára is elérhetővé vált.

Az MNL Baranya Megyei Levéltára az Eszéki Állami Levéltárral és a Szabadkai Történelmi Levéltárral alakított ki szoros nemzetközi kapcsolatot. Rendszeresen részt vesznek egymás konferenciáin és rendezvényein. 2021. szeptember 30-án az MNL BaML három levéltárosa részt vett a szabadkai levéltári napon (14. Levéltári Nap, Nemzetközi levéltári konferencia. 2021. december 15-én Eszéken szakmai találkozót folytattak az Eszéki Állami Levéltár igazgatójával. A megbeszélésen több, 2022-ben megvalósuló programról egyeztettek.

Az MNL Bács-Kiskun Megyei Levéltára részt vett az International Archives Week Challenge: Cycling virtuális kiállítás összeállításában, melyhez egy képet és a hozzá tartozó leírást továbbítottak. A kiállítás anyagából nyomtatott kiadvány is készült.

Az MNL Csongrád-Csanád Megyei Levéltára folyamatos kapcsolatban van lengyelországi és vajdasági partnerintézményekkel és levéltárakkal. A tavalyi évben a közös rendezvények, programok megszervezését a koronavírus járvány nagyban meggátolta. Levéltárszakmai programra viszont sor került Szegeden, 2021. július 2-án. Stevan Mačković és Fodor István igazgatók vezetésével Zentáról és Szabadkáról érkezett egy-egy levéltári delegáció, akik megtekintették a Kálvária téri raktárépületet. A lengyelországi IPN (Instytut Pamięci Narodowej) krakkói részlegével élénk a munkakapcsolat, amelynek keretében közös kiadványt is megjelentetnek. Ezt a tavalyi évre tervezték, de sajnos a járvány és egyéb technikai problémák miatt ennek megvalósítása 2022-re módosult.

Az MNL Heves Megyei Levéltára Románia Nemzeti Levéltárával és romániai levéltáros kollégákkal tartott kapcsolatot az 1918/19 előtti Erdélyre vonatkozó fondjegyzékek kapcsán.

Az MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltára a koronavírus járvány miatt ebben az évben külföldi kollégákkal főként interneten tartott kapcsolatot. Az NKA által támogatott hungarika kutatásban augusztusban személyesen három fő vett részt, később távmunkában dolgoztak együtt szatmárnémeti kollégákkal. Szakmai partnerek voltak a Kárpátaljai Állami Levéltár és a beregszászi II. Rákóczi Ferenc Magyar Főiskola munkatársai által készített iratjegyzék könyv alakban való megjelentetésében és a 2. katonai felvétel Bereg vármegyét ábrázoló tablójának elkészítésében.

Az MNL Zala Megyei Levéltárában a koronavírus járvány miatt elmaradt, illetve 2022-re lett átütemezve a szlovén és szlovéniai magyar partnerekkel közösen 2021 júniusára tervezett XXX. Szlovén-magyar ifjúsági levéltári kutatótábor.

III. 13. 2. Hazai kapcsolatok

Az MNL 2021-ben is számos országos és helyi közgyűjteménnyel, kulturális intézménnyel állt kapcsolatban és működött együtt valamilyen formában. Együttműködési megállapodást írt alá a Nemzeti Művelődési Intézettel a polgári kori egyesületek dokumentációjának feltárása és digitalizálása céljából. A projekt megvalósulása érdekében a Nemzeti Művelődési Intézet munkatársai a polgári kori egyesületek közművelődési tartalmaira irányuló kutatómunkát végeznek az MNL tagintézményeiben. Együttműködési megállapodást írt alá a Ludwig Múzeummal is. Ennek értelmében a múzeum 2021. szeptember 21. és november 30. között kiállítást rendezett, amelynek megszervezésében és lebonyolításában az MNL is közreműködött. Együttműködési megállapodást írt alá a Kecskeméti Katona József Múzeummal annak érdekében, hogy együttműködjön Magyarország településtopográfiai és közigazgatási adatbázisának fejlesztésében. Együttműködési megállapodást kötött továbbá a Petőfi Irodalmi Múzeummal a hosszú távú szakmai együttműködés érdekében.

Az MNL Országos Levéltára 1945 előtti Kormányzervek Főosztályának több munkatársa különböző NKFI-kutatási projekteken vett részt („A magyarországi rendiség politikai kultúrája, 1526–1848”; „Négyzetkataszter: A magyarországi kataszteri felmérés térkép- és iratanyagának katasztere, 1850–1918”; „A magyarországi hódoltság és hódoltsági peremvidék kataszteri iratainak feldolgozása”), ennek során számos hazai tudományos intézménnyel, tudományos kutatóműhellyel működtek együtt. Az MNL OL Gazdasági Levéltári Főosztály levéltárosai több hazai kutatócsoportnak is tagjai, így például a BTK–NEB Vidéktörténeti Kutatócsoportnak. Az MNL Tudományos Igazgatóság egyik munkatársa a Trianon 100 MTA-Lendület Kutatócsoport tagja.

A megyei tagintézmények a levéltáros szakmai szervezetek mellett 2021-ben is hagyományosan jó viszonyt ápoltak a megyéjük területén található közgyűjteményekkel, oktatási intézményekkel, civil szervezetekkel. A levéltári integráció és a fenntartóváltás ellenére a legtöbb helyen megmaradt a városi, illetve a megyei önkormányzatokkal való korábbi jó kapcsolat is. A megyei levéltárak – tudományos programjaikkal, kiadványaikkal – a helyi tudományos közélet meghatározó, olykor egyedüli képviselői voltak 2021-ben is.

Néhány megyei példa a hazai kapcsolatok sokrétűségére:

MNL BAML: Egyik legfontosabb partnerük a Pécsi Tudományegyetem. Az informatikus-könyvtáros, történelem, néprajz, földrajz, hon- és népismeret szakos hallgatóknak tartanak rendszeresen foglalkozásokat.

MNL BAZML: A Herman Ottó Múzeummal való együttműködésük keretében segítették a régészeti kutatásokat. A Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményeivel már korábban együttműködési megállapodást kötöttek digitalizálás céljából.

MNL HML: Együttműködtek a helyi közgyűjteményekkel és az Eszterházy Károly Egyetemmel, utóbbival a régió-

és várostörténet (AgriAnno Program) kapcsán. Az AgriAnno Programban a levéltár célja az Eger és vonzáskörzete 20. századi történelmére vonatkozó maradandó értékű iratok gyűjtése, megőrzése, feldolgozása és bemutatása.

MNL NML: A Dornyay Béla Múzeummal 2021-ben is közösen írták ki a Nagy Iván Honismereti Pályázatot, a beadott pályaműveket együtt bírálták el. A Miskolci Akadémiai Bizottsággal közösen szervezték az éves levéltári napot.

MNL VAML: A Vasi Múzeumbarát Egylettel együtt készítették elő a *Túlélni a tragédiát – emlékkiállítás a trianoni békediktátum 100. évfordulója alkalmából* című időszaki tárlatot, amelynek megnyitója a vírus miatt 2021-re tolódott el.

MNL ZML: Tudományos emlékülést („Trianon és Zala megye”), illetve konferenciát („Megszállástól megszállásig. A második világháború és következményei Zala megyében, 1944–1947”) szerveztek Zalaegerszeg megyei jogú város önkormányzatával. A Zalaegerszeg Kultúrájáért Közalapítvánnyal és Zalaegerszeg megyei jogú város önkormányzatával közös kiadványokat készítettek elő és jelentettek meg.

III. 14. PÁLYÁZATOK

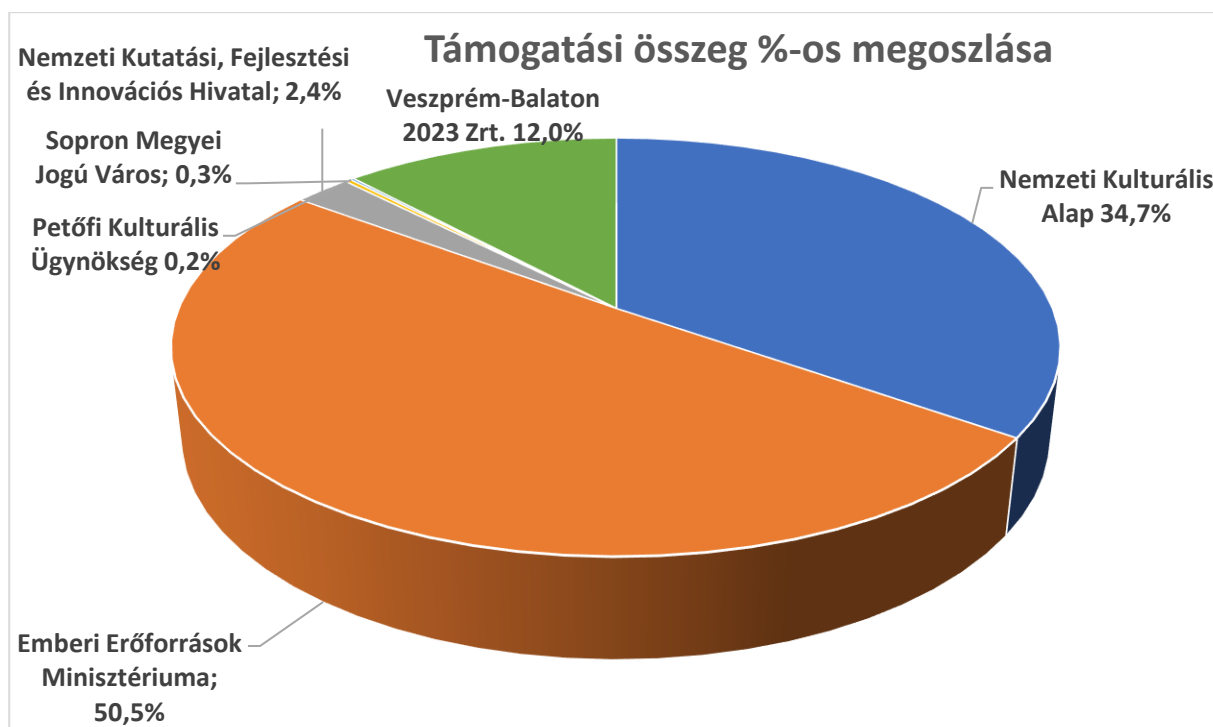
Az MNL tagintézményei rendezvényei lebonyolításához, kiadványaik megjelentetéséhez, egyes szakmai feladatok teljesítése, illetve fejlesztése érdekében 2021-ben is számos pályázatot nyújtottak be. Szakmai feladatok ellátásához az Emberi Erőforrások Minisztériumához, a Nemzeti Kulturális Alaphoz, Bethlen Gábor Alapkezelő Nonprofit Zrt.-hez, a Külügyminisztériumhoz, valamint megyei önkormányzatokhoz került támogatási igény benyújtásra az alábbi témákban:

- önálló kötetek, évkönyvek, periodikák, forráskiadványok megjelentetése;
- levéltári napok, konferenciák, kiállítások szervezése;
- közművelődési tevékenység;
- restaurálás;
- digitalizálás;
- adatbázisépítés, adatbázisfejlesztés;
- szakmai-, állományvédelmi anyagok és eszközök beszerzése;
- szakmai továbbképzés.

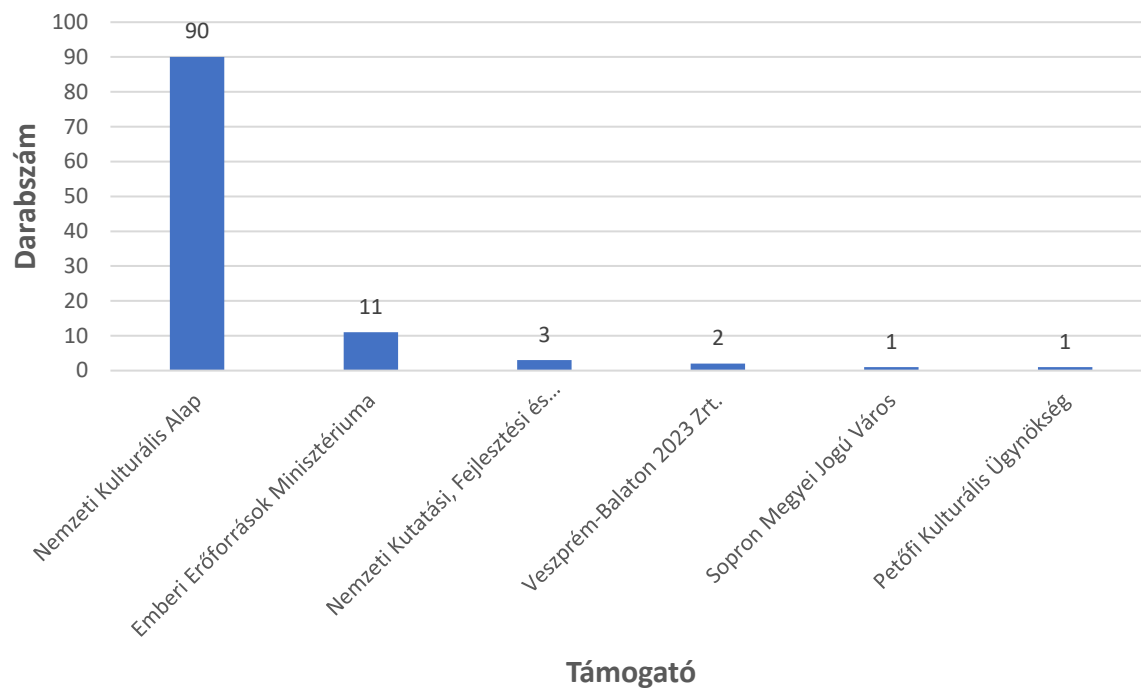
Az MNL tagintézményei 2021-ben összesen 392.118.256,- Ft támogatási összeghez jutottak az alábbiak szerinti megoszlásban:

Tagintézmény	Támogató szervezet	Elnyert támogatás (Ft)	Támogatott projektek (db)	Összesen (Ft)
MNL BAML	Nemzeti Kulturális Alap	4.545.000	5	4.545.000
MNL BAZML	Nemzeti Kulturális Alap	3.800.000	3	3.800.000
MNL BÉML	Emberi Erőforrások Minisztériuma	2.600.000	1	3.500.000
	Nemzeti Kulturális Alap	900.000	2	
MNL BKML	Nemzeti Kulturális Alap	2.761.388	4	2.761.388
MNL CSCSML	Nemzeti Kulturális Alap	4.022.040	5	4.022.040
MNL FML	Nemzeti Kulturális Alap	4.075.000	4	4.075.000
MNL GYMSML Győr	Nemzeti Kulturális Alap	1.460.000	2	1.460.000
MNL GYMSML Sopron	Nemzeti Kulturális Alap	4.299.875	5	5.299.875
	Sopron Megyei Jogú Város	1.000.000	1	
MNL HBML	Nemzeti Kulturális Alap	6.373.783	7	6.803.783
	Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal	430.000	1	
MNL HML	Nemzeti Kulturális Alap	950.000	2	950.000
MNL JNSZML	Nemzeti Kulturális Alap	1.180.000	3	1.180.000
MNL KEML	Nemzeti Kulturális Alap	2.655.943	5	2.655.943
MNL NML	Nemzeti Kulturális Alap	500.000	1	500.000
MNL PML	Nemzeti Kulturális Alap	2.941.000	4	2.941.000
MNL SML	Nemzeti Kulturális Alap	4.437.881	4	4.437.881
MNL SZSZBML	Nemzeti Kulturális Alap	1.465.000	3	1.465.000
MNL TML	Nemzeti Kulturális Alap	2.215.000	6	3.372.000
MNL TML	Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal	1.157.000	1	
MNL VAML	Nemzeti Kulturális Alap	4.003.762	6	4.003.762
	Petőfi Kulturális Ügynökség	631.800	1	
MNL VEML	Veszprém-Balaton 2023 Zrt.	46.882.871	2	51.117.871
	Nemzeti Kulturális Alap	4.235.000	5	

Tagintézmény	Támogató szervezet	Elnyert támogatás (Ft)	Támogatott projektek (db)	Összesen (Ft)
MNL ZML	Nemzeti Kulturális Alap	2.955.539	5	2.955.539
MNL	Emberi Erőforrások Minisztériuma	195.282.980	10	279.640.374
	Nemzeti Kulturális Alap	76.357.394	9	
	Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal	8.000.000	1	
Összesen (Ft)	Nemzeti Kulturális Alap	136.133.605	90	392.118.256
	Emberi Erőforrások Minisztériuma	197.882.980	11	
	Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal	9.587.000	3	
	Sopron Megyei Jogú Város	1.000.000	1	
	Petőfi Kulturális Ügynökség	631.800	1	
	Veszprém-Balaton 2023 Zrt.	46.882.871	2	

Pályázatok támogatók szerinti megoszlása

III. 15. VEZETÉS, ÜGYVITEL, KÉPZÉS, TOVÁBBKÉPZÉS

III. 15. 1. Ügyvitel

A KÖFOP-1.0.0-VEKOP-15-2016-00011 „Közigazgatási eljárásokhoz kapcsolódó levéltári szolgáltatás fejlesztése” projekt keretében bevezetett integrált ügyfélszolgálati folyamatok működtetésével kapcsolatos feladatokat 2021. év során is az Ügyfélszolgálati Főosztály látta el. Ennek keretében feladatunk a belső iratkezelési rendszer folyamatos monitorozása és a munkatársak visszajelzései alapján szükségesnek tartott fejlesztési igények összegzése. Ennek érdekében folyamatos a kapcsolattartás az iratkezelő rendszer fejlesztőjével.

2021. év első feladatai közé tartozott, hogy a Poszeidon rendszerben a 2020-as év végi ügyiratzárasokat elvégezzük, ellenőrizzük a munkatársak által elvégzett feladatokat (ügyiratok lezárása, irattározása).

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 2021. január 1-ei módosítása fontos változás volt abban, hogy a levéltárban őrzött iratok alapján kiállított tény, körülményt igazoló irat kiadása iránt indított eljárásért, valamint a hiteles másolat elkészítéséért az állampolgárok illetékfizetési kötelezettsége megszűnt. Ennek alapján szükséges volt a vonatkozó szabályzatok, eljárásrendek módosítása, azon ügyfelek értesítése, akik a jelzett időszakon túl már fizettek illetéket. Elkészültek és módosításra kerültek a már meglévő iratsablonok, központi tájékoztatók. Ezzel párhuzamosan a Kormányhivatalok Kormányablakai számára aktualizálásra kerültek az űrlapok és a kormányablakok dolgozói számára készített Tudástár anyagok. Az Ügyfélszolgálati munkafolyamatokhoz kapcsolódó elektronikus ügyintézés legfontosabb felülete a Személyre Szabott e Felület (SZÜF), itt is aktualizálva lettek az ott publikált űrlapok.

Az MNL Ügyfélszolgálati Főosztálya és a Magyar Államkincstár a gördülékenyebb ügyintézés érdekében, hosszas egyeztetéseket követően 2021 áprilisában megállapodás kötött, hogy a kormányhivatalok nyugdíjbiztosítási területei által küldött jelentős mennyiségű megkeresések fogadása és a válaszok küldése mindkét fél számára egyszerűbb váljon. A megállapodás értelmében bevezettük az űrlapokon keresztüli megkeresések helyett a KÉR-es hivatali kapuk használatát. Így a kormányhivatalok már közvetlenül az MNL adott szervezeti egységéhez tudják küldeni megkereséseiket, és onnan is kapnak választ. Ehhez frissítve lettek a Poszeidon rendszerben betöltött KÉR-es hivatali kapuk címei.

Az év egyik kiemelt fontosságú feladata volt, hogy az MNL-ben folytatott ügyfélszolgálati munkafolyamaton kívüli elektronikus iratkezelést és ügyintéztést magasabb szinten legyen, ennek keretében a jelenleg használt elektronikus aláírások mellé a minősített tanúsítványon alapuló fokozott egyedi elektronikus aláírások megigénylésre kerültek, melyet fokozatosan lettek bevezetve. Az első félév folyamán a megyei tagintézmények vezetői kapták meg az egyedi aláírásokat, a második félév során helyetteseik és egyes főosztályvezetők kaptak aláírást. Következő év folyamán tervben van a felhasználhatóság további kiterjesztése.

Az ügyfélszolgálati munkán kívüli elektronikus munkamenet egységesítése is tervbe volt véve, mely még hatékonyabbá és átláthatóbbá teszi az MNL belső ügyintézési folyamatát. A 2021-es év elektronikus ügyintézéshez kapcsolódó további fontos feladata volt, hogy az MNL-ben dolgozó munkatársak még magasabb szinten elsajátítsák az ügyirat kezelő rendszer használatát. Ennek érdekében rendszeres oktatásokat kerültek megszervezésre, akár a Poszeidon rendszer használatával, akár a belső eljárásokhoz kapcsolódó feladatok könnyebb értelmezhetősége céljából. (Apostille eljárás, hagyatékkal kapcsolatos ügyek, Pro Domo).

Az intézmény az év első felében folyamatosan részt vett az Irányító Hatóság és a Lechner Tudásközpont által kért adatszolgáltatási feladatok ellátásában, valamint a Támogatási Szerződés módosításában, és az ahhoz kapcsolódó hiánypótlási feladatok elvégzésében. Az év második felében a projektzárással kapcsolatos feladatok közül részt vett a bázismérés módszertanának felülvizsgálatában és módosításában, az ehhez kapcsolódó bázis számok újra definiálásában. Kidolgozásra kerültek a tényérték mérések módszertanai, és el lett végezve a tényérték adatszolgáltatáshoz szükséges mérések. A mérések eredményeit mind az Irányító Hatóság, mind a Lechner Tudásközpont elfogadta. A jövő folyamán a levéltár bevonásával kerül sor a mérési eredményeket értékelő konzultációra.

A 2021-es évben az MNL szervezeti egységeinél 80.401 db (ebből 40.563 főszámos és 39.838 alszámos iktatás) iktatási eset került rögzítésre az EKEIDR Poszeidon irat-és dokumentumkezelő rendszerben (Poszeidon).

2021. február 25-től az Ügyfélszolgálati Főosztály az orosz hadifogoly adatbázissal kapcsolatos teendőket is ellátta. Ennek keretében az elektronikus úton vagy postán benyújtott hiteles másolatmegrendelések iránti kérelmek feldolgozása során 850 megkeresésre adtak választ. A feladatok közé tartozott a kérelmek Poszeidon rendszerbe történő integrálása, illetve a válaszlevelek kiküldése.

A Módszertani, képzési és levéltár-pedagógiai Osztály felkérésére magas óraszámú Poszeidon gyakorlati képzést tartott a főosztály külső résztvevők részére Iratkezelő-Irattáros tanfolyamon, melyhez kidolgozásra került az online és személyes oktatáshoz szükséges módszertan, valamint a hallgatók részére a vizsgához szükséges tananyag, illetve a vizsgakérdések is.

Az ügyfélszolgálati helpdesken keresztül támogatói segítségnyújtással kapcsolatos feladatok változatlan formában lett ellátva, a 2021-es év során 537 db válasz került megküldésre. A megkeresések száma az előző évhez képest csökkent, köszönhetően annak, hogy a munkatársak egyre felkészültebben és gyakorlottabban használják az iratkezelő rendszert.

Az év utolsó felében a főosztály megkezdte az egyes szervezeti egységek ügyfélszolgálati munkafolyamatokkal kapcsolatos iratkezelési feladatainak ellenőrzését. Az ellenőrzés kiterjedt a megyei levéltárakra és az országos levéltár iratórész szervezeti egységeire. Az ellenőrzés eredményei alapján, az iratkezelésben és ügyintézésben fellépő hibás eljárások javítása megkezdődött az érintett szervezeti egységek bevonásával. A folyamatok javítását segíti a következő év során az ellenőrzések rendszeressé tétele, így az esetleges visszatérő hibák és rossz gyakorlatok is kiszűrhetővé, javíthatóvá válnak.

Az MNL 2021-ben is ellátta a levéltári szakfelügyelet működtetését, adminisztratív teendőit. Csízi István, Dr. Csízi István, dr. Káli Csaba, dr. Kovács Melinda és Sáfár Gyula közlevéltári szakfelügyelőkként működtek közre.

Az MNL főigazgatója látta el a Levéltári Kollégium elnöki teendőit. A kilenctagú szakmai tanácsadó testületben az elnökön kívül három főt ad az MNL. A Kollégium ügyeinek adminisztratív kezelését az MNL egyik munkatársa végzi a Kollégium titkáráként.

A munkarend által megkívánt rendszerességgel megtartottuk a különböző szintű vezetői értekezleteket. Főigazgatói értekezleteket heti rendszerességgel, az összevont megyei igazgatói és főosztályvezetői értekezletet öt alkalommal tartottunk.

III. 15. 2. Képzés, továbbképzés

2020.12.16. óta a Magyar Nemzeti Levéltár a felnőttképzési nyilvántartásban engedéllyel rendelkező intézmény. A jogszabályi előírásoknak megfelelően az intézmény Felnőttképzési Minőségirányítási Rendszert működtet. 2021 évben több alkalommal történt felnőttképzési szakterületet érintő jogszabályváltozás, melyek a Felnőttképzési MIR felülvizsgálatát indokolták.

Az MNL belső képzési szabályzata megújításra került, bevezetésére 2022 év elejétől kerül sor.

Az engedélyhez kapcsolódó képzési területen a Levéltári asszisztens, ügykezelő, irattáros képzés programja kidolgozás alatt van, 2022. március 31-ig tervezetten a 450 tanórára a tananyagcsomagok kidolgozásra kerülnek és tervezetten 2022 év májusában indul majd az első képzés.

Az engedélyhez kötődő képzésekhez kapcsolódó vizsgáztatási környezet átalakult. Az intézmény tervezetten a vizsgáztatásban együttműködő partnerként vesz majd részt, önállóan vizsgaközpontként nem akkreditáltatja magát. Együttműködési megállapodás aláírása eddig a Kecskeméti Vizsgaközponttal valósult meg.

Az EMMI támogatásból megvalósítandó belső képzési tervet év elején összeállítottuk, az EMMI visszajelzése alapján azonban a tervezet keretösszeget nem kaptuk meg, csak 700 e Ft-ot, akkreditált szakmai továbbképzési programok kidolgozására. A támogatási szerződést novemberben kaptuk kézhez. Az előzetes tervek alapján a képzési programok kidolgozását már korábban megkezdtük, így a tervezett két képzési programot határidőben elkészítettük. A képzési programok benyújtására a Projektigazgatóságon keresztül került sor.

EMMI kulturális szakemberek továbbképzése akkreditációra benyújtott képzési programok:

- Közgyűjteményi, levéltári tudásmegosztás hagyományos és online módon;
- Szervezetfejlesztés, változásmenedzsment a levéltárban, közgyűjteményi területen dolgozó középvezetők, csoportvezetők részére

A levéltár-pedagógiai szakterülettel együttműködésben pedagógus-továbbképzési programot dolgoztunk ki, melyet tervezetten 2022 februárjában indítanánk. A képzési felhívás 2021 decemberében került az MNL honlapján meghirdetésre:

- Digitális levéltári források élményközpontú használata a köznevelésben

Felsőoktatási intézményekkel történő együttműködésben megvalósuló képzések

- Nemzeti Közzszolgálati Egyetem – Közzszolgálati információ- és iratmenedzsment szakirányú továbbképzési szak – a képzési program megújítása érdekében oktatókkal, a korábbi évfolyamokban végzettekkel és hallgatókat beiskolázni tervező közfeladat ellátó szervekkel egyeztetettek szerint javaslatot dolgoztunk ki a képzési program megújítására. Az új képzési program egyeztetésre került az NKE szak felelősével.
- Miskolci Egyetem – Vállalati ügyvitelszervező szakirányú továbbképzési szak – A képzési célok, képzési tematika vázlat kidolgozásra került, melyet első körben egyeztetünk az egyetem rektorával. A célcsoport igényeinek pontosabb felmérése érdekében kérdőívet állítottunk össze. Várjuk az egyetem visszajelzését.
A megvalósított külső képzések – mivel nagyrészt online kerültek megszervezésre – a vártnál sokkal népszerűbbek voltak.

Megvalósított képzések

B= Belső K= Külső	megnevezés	óra- szám	részvte vőiléts zám	sikeresen teljesítők létszáma	időbeni ütemezés	státusz
B	MIR megbízottak képzése	8	33	33	2021. 01. 27. 2021. 02. 15.	Befejeződött, adatszolgáltat ás megtörtént
B	MNL ISO 9001 rendszerismereti oktatás – MNL belső minőségirányítási auditotok képzése	8	10	10	2021. 02. 16. 2021. 03. 02.	Befejeződött, adatszolgáltat ás megtörtént
B	Belső iratkezelés-felügyeleti továbbképzés	25	95	72	2021. 03. 02. 2021. 03. 19.	Befejeződött, adatszolgáltat ás megtörtént
B	Scope alapismeretek	20	24	24	2021. 10. 21. 2021. 11. 02.	Befejeződött, adatszolgáltat ás megtörtént
B	Digitális technikák az oktatásban	18	10	8	2021. 10. 26. 2021. 12. 07.	Befejeződött, adatszolgáltat ás megtörtént
B	Scope alapismeretek	40	8	8	2021. 11. 12. 2021. 12. 03.	Befejeződött, adatszolgáltat ás megtörtént
B	Scope kulcsfelhasználói ismeretek	20	24	23	2021. 11. 15. 2021. 12. 10.	Befejeződött, adatszolgáltat ás megtörtént
	összesen:	139	204	178		
K/B	Iratkezelő, irattáros (nem OKJ)	72	59	58	2021. 05. 13. 2021. 07. 29.	Befejeződött, adatszolgáltat ás megtörtént belső Moodle rendszerben elérhető
K	Önkormányzati iratkezelési alapismeretek	14	18	18	2021. 09. 09. 2021. 09. 16.	Befejeződött, adatszolgáltat ás megtörtént

B= Belső K= Külső	megnevezés	óra- szám	részve vőilét- szám	sikeresen teljesítők létszáma	időbeni ütemezés	státusz
	(Önkormányzati iratkezelési alapismeretek_2021.0 9)					
K	Irattári-levéltári alapismeretek (Magyar Autonóm Orthodox Izraelita Hitközség)	7	3	3	2021. 09. 14. 2021. 09. 14.	Befejeződött, adatszolgáltat ás megtörtént
K	Iratkezelő, irattáros (nem OKJ) (Iratkezelő, irattáros (nem OKJ) 2021. ősz)	66	82	82	2021. 09. 23. 2021. 12. 02.	Befejeződött, adatszolgáltat ás megtörtént
K	Önkormányzati iratkezelési alapismeretek (Önkormányzati iratkezelési alapismeretek_2021.1 0)	14	32	27	2021. 10. 14. 2021. 10. 21.	Befejeződött, adatszolgáltat ás megtörtént
	összesen:	173	194	188		
	Mindösszesen belső, külső képzések:	312	398	366		

III. 15. 3. Módszertani terület

A 2019-ben megkezdett intézményi projekt eredményeként elkészült és 2021. március 1-jei hatállyal bevezetésre került az MNL ISO 9001 szabványnak megfelelő minőségirányítási rendszere (MIR). Január folyamán lezajlott az általános rendszerismereti oktatás a szervezet valamennyi munkatársa részére, megtörtént a belső auditorok képzése, vizsgáztatása. A szervezet mérete és tagoltsága miatt a MIR vezető munkáját a szervezeti egységek által kijelölt helyi MIR megbízottak támogatják. A rendszer bevezetésével egyidőben elkészült az intézményi MIR portál, amely papíralapú dokumentáció vagy statikus fájlrendszeri mappák helyett a teljes irányítási rendszert egyetlen online felületen teszi elérhetővé és használhatóvá, beleértve a rendszer fenntartását és fejlesztését.

Lezajlott a MIR munkacsoportok által elkészített munkafolyamatleírások második körös véleményezése a helyi MIR megbízottak bevonásával. A véglegesített folyamatleírások feltöltésre kerültek a MIR Portálra, ahol az MNL minden AD azonosítóval rendelkező munkatársa számára elérhetők.

Ezután elkészültek a munkafolyamatok végzéséhez szükséges első, szervezeti szinten egységes formanyomtatványok az iratkezelés felügyelet, illetve azon belül a szervellenőrzés folyamatához. A rendszer folyamatos fejlesztése keretében 2021. folyamán további 27 új formanyomtatvány, valamint három új munkafolyamatleírás készült (jelenleg 53 folyamatleírás elérhető).

A MIR Portálon elérhető a megyei tagintézmények által készített 70 rendezési tervet tartalmazó Rendezési Terv Mintatár.

A 2021. év második félévében megtörtént a 2019-ben bevezetett Integrált Kockázatkezelési Rendszer (IKR) és a MIR folyamatainak egységesítése, illetve összehangolása. Ezáltal, az ISO 9001 szabványnak megfelelően, az IKR a

MIR szerves részévé vált. A 2021. évi intézményi kockázatelemzés már a harmonizált rendszerben, új, MNL-szinten egységes kockázatkezelési űrlap segítségével történt.

Az éves szervezeti munkaterv sablon szintén a MIR folyamatok szerint került átalakításra, így a 2022. évtől a munkaterv készítése formailag is meg fog felelni az ISO 9001 szabvány 6.2. „Minőségcélok és az elérésük megtervezése” pontjában meghatározott követelményeknek.

Fontos lépések történtek a MIR-rel kapcsolatos PR és kommunikáció területén is. Hazai és nemzetközi konferenciákon lett bemutatva az MNL-ben bevezetett MIR rendszer, illetve a fejlesztési projekt. Elsőként a kulturális és oktatási terület digitális átállásáról a Szerb Könyvtárosok Egyesülete és bolgár kollégáik által március végén rendezett nemzetközi online konferencián hangzott el angol nyelvű előadás. Az MNL MIR rendszerét június 23-án prezentáció keretében lett bemutatva a Nemzeti Közzolgálati Egyetem által rendezett Közigazgatás Napja Konferencián.

Egyéb feladatok

A módszertani terület részt vett továbbá az MNL integrált ügyfélszolgálati rendszerének kialakításában, az ügyfélszolgálati eljárásrend megalkotásában, az elkészült rendszerrel kapcsolatos tesztelési, képzési és tájékoztatási folyamatokban; koordinálta az MNL gyakornoki és orientációs programjához szükséges szakmai tartalmak, valamint a levéltárosok éves továbbképzését támogató e-learning tananyagok elkészítését.

Budapest, 2022. február 15.

Dr. habil. Szabó Csaba
főigazgató